

495/9184

๔๖๖๖๗

๘๐๓

การเปรียบเทียบความเข้าใจงานการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีวีกัลป์
กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ปริญญาโท

ของ

นิลวรรณ สิทธิอาษา

18 ก.พ. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2539

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

58755

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาโทเรียบร้อยแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... *สมาน รุ่งเรือง* ประธาน
(ยศ.สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

..... *อจจรา สุขารมณี* กรรมการ
(ยศ.อจจรา สุขารมณี)

คณะกรรมการสอบ

..... *สมาน รุ่งเรือง* ประธาน
(ยศ.สุมานิน รุ่งเรืองธรรม)

..... *อจจรา สุขารมณี* กรรมการ
(ยศ.อจจรา สุขารมณี)

..... *บังอร พานทอง* กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ดร.บังอร พานทอง)

..... *จรรยา ชาติกานนท์* กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.จรรยา ชาติกานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทเรียบร้อยแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... *ศรียุภา พูลสุวรรณ* คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศรียุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ ๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณั์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของท่าน จึงขอกราบ ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ จันทิมา พรหมลิขิตกุล อาจารย์พิศศรี กมลเวช และ ดร.อุทัย ภิรมย์รื่น จาก มหาวิทยาลัยศรีปทุม ที่ให้ความช่วยเหลือในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.บังอร พานทอง อาจารย์จจรศรี ชาติกานนท์ ที่ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ ทำให้งานวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และขอขอบคุณผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย คณาจารย์โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม ที่ให้ ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย และขอขอบใจ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโท เอกการมัธยมศึกษา ปีการศึกษา 2537 โดยเฉพาะอาจารย์สมชัย อุ่นอนันต์ ที่ช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ที่เป็นประโยชน์ต่อ การทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณอาจารย์สนอง สิทธิอาษา รวมทั้งเพื่อน พี่ น้อง ทุกคนที่ให้การสนับสนุน ให้กำลังใจในการมาศึกษาต่อ จนทำให้ประสบความสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน และชี้แนะแนวทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย จนประสบความสำเร็จมาโดยตลอด

นิลวรรณ สิทธิอาษา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	6
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	6
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน	13
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน	17
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีอภิปรัชญา	26
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ	43
	สมมุติฐานทางการวิจัย	48
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	49
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	50
	การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ	50
	การดำเนินการทดลอง	54
	การวิเคราะห์ข้อมูล	58
	สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล	59
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	65
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	66

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	72
สมมุติฐานในการวิจัย	73
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	75
อภิปรายผล	75
ข้อเสนอแนะ	82
 บรรณานุกรม	 84
 ภาคผนวก	 96
ภาคผนวก ก	97
ภาคผนวก ข	104
ภาคผนวก ค	120
รายชื่อคณะกรรมการตรวจเครื่องมือที่เข้ารับการวิจัย	193
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 194
 บทคัดย่อ	 195

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงแบบแผนการทดลอง	54
2 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	66
3 แสดงการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	67
4 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง	68
5 แสดงการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง	69
6 แสดงการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม	70
7 แสดงการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม	71
8 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ วัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย	98
9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ...	99
10 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง	100
11 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม	101
12 แสดงคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง	102
13 แสดงคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม	103

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โลกปัจจุบันเจริญก้าวหน้าด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นยุคข้อมูลข่าวสารอย่างแท้จริง ความเจริญเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อประเทศต่างๆ และเปลี่ยนแปลงลักษณะความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน คนในสังคมต้องปรับปรุงตนเองให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลก ในเรื่องการรู้ภาษา เราสามารถรับสารได้จากทักษะการฟังและทักษะการอ่าน ความเจริญก้าวหน้าของการสื่อสารทางวิทยุ การสื่อสารทางโทรคมนาคมต่างๆ เผยแพร่ออกมาในรูปสิ่งพิมพ์อย่างกว้างขวาง การอ่านทำให้เรารับรู้ข่าวสารได้อย่างละเอียด สามารถกลับไปตรวจสอบข้อมูล และอ่านทบทวนได้ตามความต้องการของผู้อ่าน

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงบรรยายถึงความสำคัญของการอ่านหนังสือ ในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี พ.ศ.2530 ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยว่า การอ่านหนังสือทำให้ได้เนื้อหาสาระความรู้มากกว่าการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีอื่นๆ ทำให้สมองของผู้อ่านเปิดกว้าง สร้างแนวคิด และทรงพระชนม์ได้มากกว่า และไม่ยึดติดอยู่กับแนวคิดใดๆ โดยเฉพาะ

การอ่านมีความสำคัญ และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน การศึกษาหาวิชาความรู้ ช่วยให้ชีวิตมีความบันเทิง และเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความเจริญของทางสมองและสติปัญญา จินตนา ไบกาซูยี (วารสารการอ่าน ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 : 48) ได้ให้แนวคิดว่าการอ่านเป็น "บุญ" อย่างดี ที่บำรุงสมองให้เจริญวัย พลอยพาให้สติปัญญาของทางสมองที่ถูกต้อง มีเหตุมีผลเพราะ ในขณะที่อ่านสมองจะทำงานที่อ่านตัวอักษร สระ วรรณยุกต์ ผสมคำ สะกดคำ รับรู้ความหมาย ดีความหมาย เพื่อสื่อให้เข้าใจสิ่งที่อ่าน พร้อมกับคิดพิจารณาว่าความหมายในข้อความที่อ่านนั้น ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง ยอมรับหรือไม่ยอมรับ เป็นการใช้วิจารณญาณเข้ามาช่วย กล่าวได้ว่าในขณะที่อ่านสมองจะทำงานตลอดเวลา การอ่านจึงช่วยให้คนคิดเป็น และรู้จักคิด สุรพงษ์ จังหาร (2529 : 45) สนับสนุนว่าการอ่านหนังสือจะทำให้เป็นผู้ที่มีความรู้ เฉลียวฉลาด รู้เท่าทันคนอื่น ไพฑูรย์ ธรรมแสง (2529 : 59) เห็นว่าการอ่านเป็นกิจกรรมที่สำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์ โดยเฉพาะในการศึกษาเล่าเรียน ส่วนสมบัติ จาปาเงิน และสาเนียง มณีกาญจน์ (2531 : 17) เห็นว่าการอ่านมีความจำเป็น

ดังนั้น การอ่านหนังสือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาวิชาการต่างๆ โดยเฉพาะ การศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย นักเรียน นิสิต นักศึกษา จะต้องศึกษาจากตำรับตำราเป็น ส่วนใหญ่ ซึ่งต้องใช้การอ่านเป็นประจำ ผู้อ่านหนังสือมากย่อมได้เปรียบผู้อ่านหนังสือน้อย และผู้ที่อ่านเก่งย่อมได้เปรียบผู้ที่อ่านหนังสือไม่เก่งเป็นธรรมดา

การติดหนังสือหรืออ่านหนังสือจนเป็นนิสัยถึงขั้นมีนิสัยรักการอ่าน ย่อมมีแต่ทาง ได้ประโยชน์มากกว่าเป็นโทษ หรือติดอย่างอื่นแน่นอน ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่านนอกจากจะเป็น คนมีความรู้ สามารถเข้าสังคมได้ทุกชั้นแล้ว ยังมีความสุขเป็นกาวารชีวิตด้วย

นอกจากนี้ ก่อ สวัสดิพาณิชย์ (2532 : 2) ได้เขียนถึงประโยชน์ของการอ่าน ไว้ว่า ยิ่งอ่านมาก ก็ยิ่งได้รับความรู้และความคิดมาก ในที่สุดก็กลายเป็นผู้รอบรู้ เป็น ผู้เชี่ยวชาญ ความรอบรู้ของนักอ่านส่งเสริมให้มีความคิดดี มีความรอบคอบในการ ตัดสินใจ รู้จักมองปัญหาหลายด้าน รู้จักฟังความคิดจากหลายทาง การอ่านมักส่งเสริม ให้คนฉลาดรอบตัว จะคิดจะทำอะไรมักจะไม่ค่อยผิดพลาด

เมื่อการอ่านมีความสำคัญ มีความจำเป็น มีประโยชน์ดังกล่าวมาแล้ว จึงสมควร อย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถในการอ่าน เช่น อ่านหนังสือได้เร็ว อ่านแล้วสามารถจับใจความสำคัญได้ สามารถวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และมีนิสัยรักการอ่าน ในเรื่องนี้ สุกัญญา ศรีสืบสาย (2533 : 10) ให้ความเห็นว่า "สำหรับนักเรียน ความ สำเร็จของการเรียนส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ทั้งนี้เพราะการอ่านเป็น พื้นฐานที่สำคัญของการเรียนการสอน " สนธิรักษ์ เทพรณู (2533 : 21) สนับสนุนว่า ความคิดที่ดีจนถึงขั้นปัญญาเกิดขึ้นได้ ต้องแสวงหาความรู้ วิธีหนึ่งของการแสวงหาความรู้ ได้แก่ "การอ่าน"

ในการศึกษาหาความรู้ เรามักจะพบว่านักเรียนที่ชอบอ่าน ส่วนใหญ่จะเป็นคนฉลาด และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังที่ประพิมพ์พรรณ สุธรรมวงศ์(2524 : 8) ได้ทำการวิจัย เกี่ยวกับการอ่าน ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่ได้คะแนนทดสอบในการอ่านสูง จะได้คะแนน สัมฤทธิ์ผลในการเรียน 4 รายวิชา คือภาษาไทย สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สูงด้วย ในทางตรงกันข้าม นักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบในการอ่านต่ำ ก็จะได้ คะแนนสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนต่ำด้วย ทั้งนี้มีนักเรียนเพียงบางส่วนที่ได้คะแนนไม่เป็นไปตาม ผลการวิจัยนี้

จากแนวคิดและผลการวิจัยข้างต้น ชี้ให้เห็นว่าการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งของนักเรียน เพราะเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้และความสำเร็จในการเรียน เพราะฉะนั้นนักเรียนจึงควรได้รับการฝึกทักษะอย่างถูกต้อง เป็นระบบ กระณีการ วิมลเกษม (ประเทิน มหาจันทร์, 2530 : 12 ; อ้างอิงมาจากกระณีการ วิมลเกษม) เสนอว่านักเรียนนักศึกษา ควรที่จะต้องฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอว่าบุคคลอื่น เพราะความสามารถในการอ่านที่ดีหรือไม่ดีนั้น มีผลกระทบโดยตรงต่อประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพรพรรณ ศิริจรูญวงศ์ (2524 : 8) สนับสนุนว่า การอ่านที่นับว่ามีคุณประโยชน์และนักเรียนควรได้รับการฝึกฝนเพิ่มขึ้นคือการอ่านเพื่อความเข้าใจ เพราะถ้านักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง ก็จะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ ความเข้าใจในสิ่งที่อ่านจึงเป็นส่วนสำคัญของการอ่านที่จะช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้ เกิดความคิด ความเข้าใจอย่างถูกต้อง สรุปได้ว่าหัวใจของการอ่าน ก็คือความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) เห็นความสำคัญของการอ่าน โดยกำหนดจุดประสงค์ในวิชาภาษาไทยว่า เพื่อให้สามารถอ่านได้อย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยรักการอ่าน และมีรสนิยมนในการเลือกอ่านหนังสือ และยังกำหนดจุดประสงค์ของการอ่านในรายวิชาเลือกเสรี คือวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม ว่า เพื่อให้สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ เรื่องที่อ่าน เข้าใจสารของผู้แต่ง และเห็นคุณค่าของวรรณกรรมที่อ่าน

เมื่อหลักสูตรเล็งเห็นความสำคัญในการอ่านดังกล่าว ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องให้ความสำคัญต่อทักษะการอ่าน ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่เน้นให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ต้องจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสนใจของนักเรียนในแต่ละวัยด้วย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายควรส่งเสริมทักษะการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นพื้นฐานและแนวทางในการศึกษาชั้นสูงหรือการประกอบอาชีพต่อไป

อย่างไรก็ดี แม้ว่าทักษะการอ่านจะมีความสำคัญเพียงใดก็ตาม ปัจจุบันยังพบว่านักเรียนเป็นจำนวนมากไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร และไม่สามารถใช้ทักษะการอ่านให้เกิดผลดีได้ จะเห็นได้ชัดจากในโรงเรียนต่างๆ มีนักเรียนเกือบทุกระดับชั้นไม่ประสบผลสำเร็จจากการอ่าน สาเหตุหนึ่งที่พบคือครูใช้วิธีสอนที่ไม่เหมาะสม ครูสอนอ่านโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ไม่เน้นให้นักเรียนคิด ทำ แก้ปัญหาที่พบในการอ่านด้วยตนเอง

ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 153) เขียนถึงปัญหาการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจใน ประเทศไทยว่า ปัจจุบันการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจมักประสบความล้มเหลว เพราะไม่มีการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจอย่างแท้จริง ผู้สอนไม่เชื่อว่าการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น จะกระทำอย่างเป็นระบบหรือกระทำอย่างจริงจังได้ และยังไม่มียุทธศาสตร์หรือตำราที่ใช้ เป็นแบบแผนในการฝึกฝนอีกด้วย

รัฐศรี ศรีไพรวรรณ (2529 : 480) แสดงความคิดเห็นว่าพัฒนาการด้านการอ่านของนักเรียนระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาค่อนข้างช้า เพราะวิธีสอนอ่านไม่ได้พัฒนาทักษะการอ่าน แม้ว่าหลักสูตรจะเปลี่ยนแปลง แต่การสอนอ่านยังคงสอนแบบเดิมอยู่ ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาคำตอบด้วยตนเองเลย ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 158) ที่ว่า ในการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูมักจะสอนอ่านโดยมอบหมายให้นักเรียนอ่านตำรา และทำแบบฝึกหัดท้ายบทเรียน เมื่อทำแบบฝึกหัดไม่ได้ก็จะให้อ่านซ้ำจนกระทั่งทำแบบฝึกหัดได้ บhumวดี ศิริสวัสดิ์ (2537 : 3) แสดงความคิดเห็นว่า การสอนทักษะอ่านเพื่อความเข้าใจในโรงเรียนแทบจะไม่มีแบบแผน เพราะครูจะสอนให้นักเรียนอ่านหนังสือออก แล้วก็ให้นักเรียนทำความเข้าใจบทอ่านกันเอาเองตามความสามารถของเด็กแต่ละคน ครูมิได้มีส่วนช่วยพัฒนาสมรรถภาพความเข้าใจให้แก่ นักเรียนอย่างจริงจัง ส่วนสมศรี บำบัด (2531 : 3) สรุปว่า ปัญหาการสอนอ่านที่สำคัญ คือ ผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา และนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบปัญหาในการอ่านมาก เพราะอ่านแล้วไม่เข้าใจความหมาย ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า อะไรเป็นข้อคิดเห็นและตัดสินใจไม่ถูกว่า สิ่งใดควรเชื่อ สิ่งใดไม่ควรเชื่อ อ่านแล้วไม่สามารถแสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์ได้ นับว่าเป็นการขาดทักษะและความสามารถในการอ่าน

เพื่อแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียนดังกล่าว นักเรียนจึงควรได้รับการฝึกฝนการอ่านอย่างมีระบบ เพื่อจะได้รู้วิธีอ่าน และมีความสามารถในการอ่านสูงขึ้น การฝึกให้นักเรียนรู้จักอ่านอย่างมีระบบนั้น สามารถปลูกฝังและฝึกหัดได้ ดังที่จินตนา ไบกาฮุย, อุทัย วัฒนพันธ์ และสุพรรณิ แสงอากาศ เขียนไว้ในเอกสารรณรงค์ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน (2529 : 8) ว่าการอ่านเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ฝึกได้อย่างมีระบบสำหรับทุกคน มีหลายลักษณะ แต่ละแบบก่อให้เกิดประสบการณ์และสติปัญญา มีการตรวจสอบตามระบบนั้นได้ด้วย

ในด้านการจัดการเรียนการสอน ครูควรพัฒนาวิธีสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิดด้วยตนเอง โดยสอนเน้นกระบวนการคิด เพื่อสนองตอบจุดเน้น แนวนโยบายของหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) ทำให้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นที่กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ครูจึงควรใช้กลวิธีการสอนที่แปลกใหม่ มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ใช้ในปัจจุบัน โดยค้นคว้าหาวิธี และเทคนิคทางวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยพัฒนาการสอนอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะการอ่านที่ดีสามารถปลูกฝัง และส่งเสริมให้พัฒนาได้โดยอาศัยประสบการณ์จากห้องเรียนเป็นพื้นฐาน

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาขั้นตอนต่างๆ ของการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา (The Metacognitive Approach in the Teaching of Reading) พบว่าเป็นวิธีหนึ่งที่จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิด เพื่อที่จะรู้จักคิดด้วยตนเอง เพราะการอ่านเป็นทักษะที่ต้องอาศัยกระบวนการคิด ปฏิสัมพันธ์ทางภาษา เพื่อสร้างให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน นักเรียนสามารถเลือกกลวิธีอ่านชนิดต่างๆ เพื่อจัดระบบความคิด และตรวจสอบความเข้าใจของตนเองได้ทุกขั้นตอนของการเรียนรู้ และจะเลือกใช้กลวิธีอ่านให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อตนเอง

การสอนทักษะการอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาจะช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านให้สูงขึ้น รู้จักประมวลความคิดอย่างเป็นระบบ วิธีการสอนจะเป็นการเสนอขั้นตอนที่ทำให้ให้นักเรียนเป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้และประเมินผลการอ่านได้ด้วยตนเอง วิธีการเหล่านี้จะส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว แม่นยำ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น เมื่อนักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน เห็นประโยชน์และคุณค่าจากการเรียน เจตคติที่ดีต่อการอ่านก็จะเกิดขึ้น ทำให้รักการอ่านต่อไป

เพื่อให้สอดคล้องกับจุดหมายและแนวดำเนินการของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ที่ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนโดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล และเพื่อแก้ปัญหาการอ่านของนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะสอนอ่านภาษาไทยตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา เพราะเชื่อว่าหากนักเรียนได้ฝึกการอ่านตามขั้นตอนการสอนแล้ว คาดว่าจะทำให้สมรรถภาพความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นและมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภินิญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภินิญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภินิญา
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนภาษาไทย ในการที่จะปรับปรุงและพัฒนา รูปแบบการสอนทักษะอ่านเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียน ตลอดจนเป็นแนวทางในการสร้างและปรับปรุงสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนา การอ่านให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ที่เรียนรายวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 120 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน รายวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการ ดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง จำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

2.2 สุ่มห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยวิธีจับฉลาก กลุ่มทดลองเรียนโดยการสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนตามคู่มือครู

3. เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการทดลอง

การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวทางคัดเลือกเนื้อหา ด้วยการศึกษจากหนังสือเรียนวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม วารสาร นิตยสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ สื่อโฆษณา ประกาศ และอื่นๆ ที่มีเนื้อหา สำนวนภาษา เหมาะสมกับวัย และความสนใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เนื้อเรื่องที่คัดมา ใช้สอนกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

4. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ คาบละ 50 นาที รวม 16 คาบ ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่วิธีสอนอ่าน 2 วิธี คือ

5.1.1 การสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา

5.1.2 การสอนอ่านตามคู่มือครู

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

5.2.1 ความเข้าใจในการอ่าน

5.2.2 เจตคติต่อการอ่าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. อภิปัญญา หมายถึง ความสามารถของผู้เรียน ซึ่งแสดงออกถึงความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิดและกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง เป็นการนำความรู้เกี่ยวกับกลวิธีต่างๆ ที่จะนำไปใช้แก้ปัญหาในขณะที่เรียน และสามารถเลือกใช้วิธีการได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง

2. แนวทฤษฎีอภิปัญญา หมายถึง แนวทฤษฎีที่อธิบายถึงการคิดของบุคคล ในลักษณะที่บุคคลมีการตระหนักรู้ถึงกระบวนการคิดของตนเอง สามารถวางแผน ควบคุม ตรวจสอบ และประเมินการคิดของตนเองได้ นั่นคือ บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับกลวิธีต่างๆ และสามารถเลือกใช้ได้เหมาะสม ตลอดจนสามารถควบคุม ตรวจสอบวิธีเหล่านั้น และรู้ว่าจะใช้กลวิธีใดเมื่อไร ใช้อย่างไร เหตุใดจึงต้องใช้ โดยยึดหลักการที่เกี่ยวกับการคิดและความสามารถในการตระหนักรู้ และควบคุมการคิดการเรียนรู้ของตนเองเป็นสำคัญ

3. การสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา (The Metacognitive Approach in the Teaching of Reading) หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ด้วยการสอนให้ตระหนักรู้ถึงความคิด หรือรู้วิธีในการคิดของตนเองในขณะที่อ่าน และสามารถควบคุมการใช้กลวิธีในการอ่านได้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ มีลำดับกิจกรรมการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากรูปแบบการสอนของ จุฑัย ภิรมย์รัตน์ (2536 : 11-14) ดังนี้

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อสำรวจเนื้อความอย่างคร่าว ๆ แล้วช่วยกันระดมสมอง เพื่อค้นหาแนวคิดหรือข้อความสำคัญ บันทึกผลการระดมสมองและอธิบายเหตุผลในการเลือกแนวคิดหรือข้อความสำคัญ นำมาจัดหมวดหมู่ตามหัวข้อ "ใจความหลัก" "รายละเอียดสำคัญ" และ "ข้อความที่น่าสนใจ"

2. ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบของข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านต่อไป

3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความในกลุ่มใดที่เขาควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อความแล้วช่วยกันระดมสมอง

2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อค้นหา

คำตอบ

3. ให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า

4. ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่กำลังอ่าน แล้วครูเขียนโครงเรื่องหรือลำดับ

เหตุการณ์ของเรื่อง เพื่อนำมาเทียบกับแนวของเรื่องที่นักเรียนทบทวนไว้

5. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่านซึ่งแบ่ง

ออกเป็น 2 วิธี คือ "วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" กับ "วิธีที่คิดทบทวนในใจ"

6. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่าน แล้วครูถามให้นักเรียนคิดว่า เขาใช้กลวิธีเหล่านี้อย่างไร ใช้เมื่อไร ใช้อย่างไร

7. ครูให้นักเรียนสนทนาถึงเรื่องกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน ให้เปรียบเทียบกลวิธีทั้ง 2 วิธี ว่าใช้ได้ผลหรือไม่ อย่างไร แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ในการอ่านต่อไป

8. เมื่อนักเรียนพบปัญหาในการอ่าน เช่น ค้นหาแนวคิดสำคัญจากเรื่องไม่ได้ ปัญหาด้านคำศัพท์ บอกรายละเอียดหรือรายละเอียดสำคัญของเรื่องไม่ได้ ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหา และให้เลือกใช้กลวิธีในการอ่านแบบใหม่แทนวิธีที่ใช้ไม่ได้ผล

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการเรียนของตนเอง โดยการอภิปรายถึงผลการเรียน หลังจากใช้กลวิธีต่างๆ แล้วว่ากลวิธีนั้นๆ ช่วยในการอ่านได้มากเพียงใด และตนเองรู้ได้อย่างไรว่าอ่านได้ เรียนได้

2. ให้นักเรียนตอบคำถามสั้นๆ ประมาณ 10 คำถาม โดยไม่ย้อนกลับไปอ่านข้อความเดิมอีก ประเมินผลการอ่านของตนเองโดยคาดการณ์คำตอบลงในแบบวัดความเชื่อมั่นของตนเอง

3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย รวมคะแนนข้อที่คาดการณ์ถูก เป็นคะแนนความรู้ตัวในการเรียน

4. ให้นักเรียนเขียนสรุปรายละเอียดสำคัญของเรื่องที่อ่าน

5. ให้นักเรียนเขียนแผนผังของเรื่อง เพื่อแสดงความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

4. การสอนอ่านตามคู่มือครู หมายถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดำเนินการตามรูปแบบหรือแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา อาจใช้การบรรยาย อภิปรายซักถาม หรือจัดกิจกรรมอื่น ๆ ตามความเหมาะสม ซึ่งมีลำดับกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ คือการทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียน โดยใช้วิธีการต่างๆ เช่น สนทนา ซักถาม หรือใช้สื่ออุปกรณ์ เพื่อเป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 แจ่มจุดประสงค์การเรียนรู้อ เพื่อให้นักเรียนทราบจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อปูพื้นฐาน สำหรับที่จะเรียนรู้บทเรียนใหม่และกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้เดิมมาใช้ประโยชน์ต่อบทเรียนใหม่

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบการพูด การอธิบาย ชักถาม และใช้ตัวอย่างโดยยึดจุดประสงค์ทางเป็นหลักเพื่อจูงใจนักเรียน

ขั้นที่ 5 ำให้แนวทางการเรียนรู้ ครูแนะแนวทางหรือแนวทางให้นักเรียน ำนการอ่านเนื้อเรื่อง โดยวิธีสอนอ่านเพื่อความเข้าใจได้แก่ การแปลความ การตีความ การขยายความ การจับใจความ และการสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 6 ขั้นปฏิบัติ ำให้นักเรียนอ่านในใจแล้วทบทวนแบบฝึกหัดด้วยตนเอง

ขั้นที่ 7 การแจ้งผลการปฏิบัติ คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนด้วยการ ตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่อง ำให้คำชมเชย และแสดงความยินดีในผลงาน

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการประเมินผลการอ่านของนักเรียนว่า ได้ผลตรงตามจุดประสงค์ของบทเรียนเพียงใด ททำได้โดยการให้ย่อความจากเรื่องที่อ่าน ำให้ทำ แบบฝึกหัด หรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสม

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำ เป็นการสรุปย่อ ทบทวนบทเรียนที่ผ่านมาเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แน่นขึ้น อาจให้เป็นการบ้าน หรือให้ทำกิจกรรมที่เหมาะสม เพิ่มเติม เป็นต้น

5. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถแสดงออกได้ หลังจากศึกษาบทเรียนแล้ว พฤติกรรมที่บ่งถึงความเข้าใจ มีดังนี้

3.1 การแปลความ หมายถึง ความสามารถแปลความหมายของสิ่งต่าง ๆ โดยแปลตามลักษณะและนัยของเรื่อง ซึ่งเป็นความหมายที่ถูกต้องและใช้ได้ดีกับเรื่องราวนั้น ๆ โดยเฉพาะ

3.2 การตีความ หมายถึง ความสามารถในการบอกได้ว่าข้อความที่อ่านนั้นมีความหมายที่แท้จริงอย่างไร พยายามหาความหมายที่แท้จริงที่แฝงอยู่ให้ได้ โดยสังเกตบริบท นำเสียง เจตนา อารมณ์

3.3 การขยายความ หมายถึง ความสามารถในการขยายเรื่องหรือเหตุการณ์ตามนัยของเรื่อง

3.4 การจับใจความ หมายถึง การทำความเข้าใจกับเนื้อหาในส่วนของงานเขียน ผู้อ่านต้องตอบได้ว่างานเขียนนั้นเป็นเรื่องของใคร เกี่ยวกับอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

3.5 การสรุปความ หมายถึง ความสามารถในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของข้อความ โดยพิจารณาจากความหมายที่ซ่อนอยู่ในข้อความ ซึ่งจะ เป็นส่วนที่ช่วย ให้สามารถสรุปความได้อย่างถูกต้อง

6. เจตคติต่อการอ่าน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึก และท่าทีที่มีต่อการอ่านภาษาไทย ก่อนและหลังการสอนอ่านตามแนวอภิปรัชญากับการสอนอ่านตามคู่มือครู ซึ่งวัดได้จากคะแนนของการตอบแบบวัดเจตคติต่อการอ่าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และได้ทดสอบหาคุณภาพแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามหัวข้อ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
 - 1.1 ความหมายของการอ่าน
 - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
 - 1.3 ระดับของการอ่าน
 - 1.4 ความสนใจในการอ่าน
2. เอกสารเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.1 ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.2 ความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.3 องค์ประกอบของการอ่านเพื่อความเข้าใจ
 - 2.4 ระดับความเข้าใจในการอ่าน
 - 2.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด
 - 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่าน
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีอภิปรัชญา
 - 3.1 ความหมายของอภิปรัชญา
 - 3.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา
 - 3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา
5. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ
 - 5.1 ความหมายของเจตคติ
 - 5.2 ลักษณะและประเภทของเจตคติ
 - 5.3 หลักการสร้างเจตคติที่ดีต่อเด็ก
 - 5.4 การวัดเจตคติ
 - 5.5 งานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติ
6. สมมุติฐานทางการวิจัย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญในการแสวงหาความรู้ และการดำรงชีวิตประจำวัน นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษาด้านการประถมศึกษา (2511 : 3) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือการแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด และนำความคิดไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ชี้แทนของจริงอีกทีหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านอยู่ที่ความเข้าใจความหมายของคำ

บันลือ พงษ์วัน (2521 : 6) ให้ความหมายของการอ่านว่าการอ่านคือการรับรู้ข้อความในสิ่งพิมพ์หรือสิ่งเขียน โดยแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ประโยชน์

ฉวีลักษณ์ บุญยะกาญจน์ (2524) ให้ความหมายว่า การอ่านคือการเก็บรวบรวมความคิดจากสิ่งพิมพ์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ระบุว่า อ่านเป็นคำกริยา หมายความว่า ว่าตามตัวหนังสือ ออกเสียงตามตัวหนังสือ, ดูหรือเข้าใจตามตัวหนังสือ, สังเกตหรือพิจารณา เพื่อให้เข้าใจ, คิด, นับ(ไทยเดิม)

มานิต บุญประเสริฐ (2526) ให้ความหมายว่า การอ่านคือการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือค้นหาความหมายจากข้อเขียนนั้น ๆ

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2537 : 5) ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือ กระบวนการแห่งความคิดในการรับสารเข้า ในขณะที่อ่าน สมองของผู้อ่านจะต้องคิดตามผู้เขียนหรือตีความข้อความที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า การอ่านคือ กระบวนการรับรู้และการแปลความหมายจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความคิด รวมทั้งประสบการณ์เดิมทำให้เกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน แล้วจึงนำความรู้และความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ บุคคลทั่วไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต และแสวงหาความรู้ในสาขาต่างๆ ดังที่ จินตนา วกาฐยี่ (วารสารการอ่าน ปีที่ 5 ฉบับที่ 1) เขียนถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งสำคัญในการศึกษา ช่วยชีวิตที่มีความบันเทิง และพัฒนาความเจริญงอกงามทางสมองและสติปัญญา ยุคนี้เป็นยุคของข่าวสาร คนอ่านหนังสือไม่ออกเหมือนคนตาบอด ไม่รับรู้ความเป็นไปของโลกนี้ คนที่อ่านพูดกว้างกว่าคนที่ไม่อ่าน แน่นนอนโยมได้ประโยชน์ และประสบความสำเร็จในการทำงานเหนือกว่าคนที่ไม่อ่าน หรือคนที่ไม่รู้ข่าวสารซึ่งเปรียบเหมือนดังกบอยู่ในกะลามาลินี นิมเมสมอ (2523) เขียนถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านจะช่วยพัฒนาสติปัญญาให้สูงขึ้นถ้ารู้จักเลือกอ่านอย่างถูกวิธี สามารถวินิจฉัยความถูกต้องของเรื่องราวที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล มีหลักเกณฑ์แก้ปัญหาต่างๆ ได้ฉับไว เนื่องจากประสบการณ์จากการอ่าน ทำให้เป็นผู้ที่เข้าใจสถานการณ์ที่เผชิญได้อย่างรวดเร็ว และสามารถนำมาแก้ไขเหตุการณ์ได้ทันที่วงที่ช่วยขยายความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เกิดความจรรโลงใจทำให้เพลิดเพลิน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่วนชุตินา สัจจานนท์ (2525) อธิบายว่า การอ่านทำให้เกิดพัฒนาการไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ พฤติกรรม และการดำเนินชีวิต ศิลปกรรม จริยธรรม ค่านิยม ฯลฯ การอ่านมีส่วนช่วยปรับปรุงให้ชีวิตสดใสสมบูรณ์ การอ่านหมายถึงการมีชีวิตอยู่ เพราะตราใบคี่ที่โลกไม่หยุดหมุน วิทยาการต่างๆ จะเจริญงอกงาม มีการค้นคว้า ค้นพบทฤษฎีความรู้ใหม่ๆ ให้ได้เรียนรู้โดยไม่สิ้นสุด ความสำเร็จจากการศึกษามักเป็นผลมาจากความสามารถในการอ่าน นอกจากนี้การอ่านยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน สร้างจินตนาการ ขยายขอบเขตของชีวิต

นอกจากการอ่านจะมีความสำคัญสำหรับบุคคลดังกล่าวแล้ว การอ่านยังเป็นเครื่องชี้บ่งถึงคุณภาพของประชากร ประชากรที่อยู่ในสังคมที่ได้รับการส่งเสริมการอ่าน จะมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตไปในทางที่ดีกว่า

ระดับของการอ่าน

การอ่านนั้นเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นเป็นลำดับ ตั้งแต่เริ่มหัดอ่านตัวอักษรในระยะแรกของการเรียนอ่าน และมีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งอ่านเก่ง และอ่านเป็นอนุช อักษรนิรม เขียนไว้ในวารสารโลกหนังสือ ฉบับเดือนเมษายน พ.ศ.2523 ว่าคนเราควรพัฒนาระดับของการอ่าน เมื่ออ่านเก่งแล้ว ควรพัฒนาให้อ่านเป็นด้วย ซึ่งหมายถึงอ่านอย่างเข้าใจแจ่มแจ้งนั่นเอง จูทามาศ สุวรรณโรทร (2519 : 14) ได้จัดลำดับขั้นตอนของการอ่านไว้ว่า มี 3 ขั้นตอน คือ

1. **ขั้นอ่านออก** เป็นขั้นของการเริ่มหัดอ่าน จนสามารถอ่านออกตามตัวอักษรที่ปรากฏ
2. **ขั้นอ่านได้** เป็นขั้นที่อ่านได้คล่องแคล่ว หรืออ่านแตก ซึ่งเป็นผลที่เกิดจากการอ่านบ่อยๆ จนชำนาญมากขึ้น
3. **ขั้นอ่านเป็น** เป็นขั้นที่อ่านแล้วสามารถแปลสิ่งที่อ่านออกมาเป็นความคิด ความเข้าใจ และมีการอ่านคล่องด้วย

จะเห็นได้ว่าขั้นตอนของการอ่านมีด้วยกัน 3 ระดับ แต่ถ้าผู้อ่านอ่านได้เพียงระดับที่ 1 หรือระดับที่ 2 ก็ยังไม่ถือว่าเป็นเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน เพราะผู้อ่านยังไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่าน ระดับที่จะเกิดผลต่อการอ่าน คือการอ่านระดับที่ 3 ซึ่งผู้อ่านจะอ่านเป็น เมื่อมีการอ่านสิ่งใดแล้วต้องสามารถแปลความจากตัวอักษรออกมาเป็นความเข้าใจ ความรู้ ความคิด การเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของกระบวนการอ่าน

ความสนใจในการอ่าน

ความสนใจในการอ่านจะแตกต่างกันไปตามพัฒนาการในแต่ละช่วงวัย
จวีลักษณ์ บุญกาญจน์ (2524 : 54) ได้สรุปว่าเด็กแต่ละคนมีความสนใจในการอ่าน และมีความแตกต่างระหว่างบุคคลในการอ่าน แนวความสนใจมีดังนี้

ก่อนอายุ 5 ปี เด็กชอบเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ประจำวันที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ
เรื่องสัตว์ ธรรมชาติ โคลงกลอน และนิทานที่มีรูปภาพประกอบ เด็ก 3-4 ปี ก็ชอบการ์ตูนแล้วชอบให้ผู้ใหญ่อ่านให้ฟังแม้จะไม่เข้าใจนัก

เมื่ออายุ 6 ปีขึ้นไป เด็กเริ่มอ่านหนังสือตามที่ตนต้องการและเป็นดังนี้เรื่อยไปจนถึงชั้น ม.ต้น เด็กบางคนอ่านหนังสือมาก เด็กในชั้นประถมหาหนังสืออ่านตามความสามารถของตนตามแต่ว่าจะมีหนังสืออะไร และตามแรงกระตุ้นที่ได้จากผู้ใหญ่บ้าง เพื่อนบ้าง เด็ก

ชอบเรื่องลึกลับ เรื่องคาดไม่ถึง เด็กชายชอบเรื่องสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องเกี่ยวกับเด็ก และประสบการณ์ตามธรรมชาติของตน

เมื่อมีอายุมากขึ้น เด็กยิ่งชอบเรื่องผจญภัย โดยเฉพาะเด็กชายและเรื่องจริง ๆ เกี่ยวกับสัตว์ เด็กหญิงชอบเรื่องชีวิตที่บ้าน เรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในบ้าน และสนใจเรื่องรักเร็วกว่าเด็กชาย เด็กชายอายุ 9-10 ปี ชอบเรื่องเกี่ยวกับสิ่งต่อไปนี้ เรื่องผจญภัย ตื่นเต้น ลึกลับ เรื่องจริง เรื่องพิศวง ชีวิตเด็ก ธรรมชาติและชีวิตของสัตว์ ความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความกล้าหาญ การกีฬา เครื่องบิน และประดิษฐ์กรรมต่าง ๆ เด็กชายอายุ 12-13 ปี จะเพิ่มความสนใจในประวัติศาสตร์ ชีวิตประวัติ และหนังสือที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสังคม เด็กหญิงชอบนิยายชาบซึ่งมากกว่าเด็กชาย ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เขียนให้ชัดเจนจากความจริง และเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เรื่องตลกและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานอดิเรก

ในการอ่าน เด็กอ่านได้ทั้งเรื่องที่แต่งขึ้นอย่างจะเป็นจริงไม่ได้ และเรื่องจริง แต่เวลาอ่านเรื่องใดก็ขอให้อ่านเรื่องเหมาะสมกับเรื่องนั้น ๆ เด็กชายชอบเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เด็กไม่ค่อยสนใจในเรื่องภาพกสวยๆ หรือเย็บเล่มหรูๆ แต่จะสนใจเนื้อหาภายในเล่ม ถ้าเป็นจริงควรรู้ความจริงแก่เด็กมากที่สุด

อายุ 14 ปี ระยะเวลาเรียกว่าเข้าสู่วัยรุ่นเต็มที่แล้ว ความสนใจจะเริ่มพุ่งเป้าไปในแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะ ระยะเวลานี้อาจจะอ่านหนังสือน้อยลง แต่จะชอบอ่านนิตยสารมากขึ้น เด็กชายชอบอ่านชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ การเดินทาง เครื่องยนต์กลไกต่างๆ ชอบหนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน บางคนอาจจะเริ่มอ่านหนังสือรักๆ ใครๆ บ้าง แต่เรื่องนั้นจะต้องรวดเร็วทันใจ เด็กหญิงคงชอบหนังสือสำหรับผู้ใหญ่มากขึ้น ชอบเรื่องรักๆ ใครๆ ที่เสทือนอารมณ์ มักติดตามเรื่องราวที่แต่งเกินความจริงง่ายๆ บางคนอาจสนใจหนังสือเกี่ยวกับอาชีพมากขึ้น และยังสนใจบทละคร คาบระพันธ์อีกด้วย

อายุ 15 ปี ตอนนี้ความทุ่มเทในการอ่านผ่านไปบ้างแล้ว แต่ละคนเริ่มอ่านหนังสือตามความต้องการของโรงเรียนและสังคมของตน ยังคงชอบการอ่านอยู่ แต่ไม่ทุ่มเทไปในทางใดทางหนึ่งเหมือนที่ผ่านมา

อายุ 16-17 ปี ความสนใจในการอ่านค่อยเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จะมีความสนใจ ความต้องการและรสนิยมเป็นของตัวเอง ค่อยเริ่มสนใจกับชีวิตอย่างผู้ใหญ่ สนใจกับเรื่องของโลกของสังคม และปัญหาส่วนตัวต่างๆ ระยะเวลาความสนใจในการอ่านจะนิยมหนังสือสำหรับผู้ใหญ่อันเป็นการแสดงถึงความปรารถนาที่จะเป็นผู้ใหญ่ หรือทำอย่างผู้ใหญ่

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่าน

ความหมายของความเข้าใจในการอ่าน

ในกระบวนการอ่าน ความเข้าใจในการอ่านถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการสอนอ่าน นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญทางด้าน การอ่านให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านไว้ ต่างๆ กัน ดังนี้

นักการศึกษาจากกรมวิชาการ (เอกสารกรมวิชาการ 2516 : 32) ให้ความจำกัด ความเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

ความเข้าใจในการอ่านคือ ความสามารถที่จะเข้าใจในลายลักษณ์อักษร หรือ ข้อความที่อ่านอย่างครบถ้วน คืออ่านแล้วรู้เรื่องนั่นเอง ในการอ่านถือว่า ความเข้าใจเป็น สิ่งสำคัญอันดับหนึ่ง ผู้อ่านจะอ่านได้เข้าใจเพียงใดนั้นย่อมแล้วแต่ประสบการณ์และการศึกษา ของผู้อ่าน เมื่อได้เห็น ได้อ่าน ได้ฟังมาก ย่อมจะเข้าใจโลกดีขึ้น และมีผลให้อ่านหนังสือ ได้รวดเร็วและลึกซึ้งขึ้นด้วย

นักทฤษฎีสคีมา (Schema) (เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 5 การอ่าน 2527 : 169) ให้ความหมายของความเข้าใจในการอ่านว่า เป็นความสามารถในการ ตีความ ซึ่งขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้เดิมของผู้อ่าน ซึ่งมีมากน้อยไม่เท่ากัน นักทฤษฎีสคีมาเชื่อว่า ทุกเรื่อง que ผู้อ่านได้อ่านและรับเข้าไปในสมองจะต้องไปรวมกับโครงสร้างความรู้พื้นฐานที่มี อยู่แล้ว และลักษณะของโครงสร้างความรู้พื้นฐานจะต้องสอดคล้องกับเรื่องราวใหม่ที่ผู้อ่าน รับเข้าไป จึงจะเกิดความเข้าใจขึ้นได้

ชวาล แพรัตกุล (2520) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านไว้ว่า ความเข้าใจในการอ่านคือ ความสามารถในการผสมแล้วขยายความรู้ความเข้าใจให้ไกลออกไป จากเดิมอย่างสมเหตุสมผล ความเข้าใจเป็นสมรรถภาพขั้นต้นของปัญญา เป็นความพยายาม ของสมองที่จะตัดแปลง ปรับปรุงความรู้ให้มีลักษณะใหม่ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ที่แปลก ออกไป แต่ยังมีบางอย่างคล้ายคลึงกับของเดิมอยู่บ้าง ซึ่งผู้ที่จะทำเช่นนี้ได้ จะต้องมีความสมบัติ 4 ประการ คือ

1. รู้ความหมายและรายละเอียดย่อยๆ ของเรื่องนั้นมาก่อนแล้ว
2. รู้ความหมายที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์ระหว่างชั้นความรู้ย่อย ๆ เหล่านั้น
3. สามารถอธิบาย ชี้แจงสิ่งเหล่านั้นให้ผู้อื่นทราบได้ด้วยภาษาของตนเอง
4. สามารถตอบและอธิบายสิ่งอื่นที่มีสภาพเดียวกันกับที่เคยรู้มาแล้วได้

สำหรับพฤติกรรมของความเข้าใจนั้น สามารถแสดงออกได้ด้วยพฤติกรรม 3 ประการ คือ

1. การแปลความ หมายถึงการแปลเรื่องราวเดิมให้เป็นคำใหม่ ภาษาใหม่
2. การตีความ หมายถึงการเก็บความเดิมมาบันทึกใหม่ จัดลำดับเนื้อเรื่องใหม่ เป็นการมองเรื่องในแง่ใหม่ ค้นหา เปรียบเทียบความสำคัญ และความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ภายในเรื่องราวนั้น ย่นย่อจนเป็นข้อสรุปได้
3. การขยายความ หมายถึงการขยายความคิดให้กว้างไกล โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสถานการณ์เดิมที่ได้รับในตอนต้น

จากความหมายที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านคือความสามารถในการแปลความ ตีความ ขยายความ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นพื้นฐาน เกิดเป็นความเข้าใจขึ้น

ความสำคัญของความเข้าใจในการอ่าน

การอ่านจะเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านได้เมื่อผู้อ่านอ่านเป็น คืออ่านแล้วเข้าใจในสิ่งที่อ่าน ทั้งนี้เพราะความเข้าใจในการอ่านเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการอ่าน จรัล พรหมคำตัน (2515 : 8) เขียนถึงความสำคัญของความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นหัวใจของการอ่าน การอ่านจะไม่เกิดประโยชน์ถ้าไม่เข้าใจเรื่องที่อ่าน ส่วนพะออบ โภษะกฤษณะ (2526 : 42) ให้ความเห็นว่า การอ่านจะเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่าน ซึ่งมีไว้เพียงแต่อ่านออกหรืออ่านได้เท่านั้น แต่ต้องอ่านเป็น เพราะจะทำให้บรรลุเป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการอ่าน ทั้งนี้เนื่องจากถ้าผู้อ่านอ่านเป็น ก็จะเกิดความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน และเมื่อเข้าใจแล้วการสื่อสารระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนก็สัมฤทธิ์ผล ทั้งยังก่อให้เกิดความรู้ ความคิดที่จะสามารถนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ ดังนั้นในกระบวนการอ่าน ความเข้าใจจึงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษานั้น ความเข้าใจในการอ่านมีความสำคัญในการศึกษาค้นคว้ามาก เกี่ยวกับเรื่องนี้ สุพิมพ์ ศรีวรพันธ์สกุล (บทมวดี ศิริสวัสดิ์ 2537 : 14 ; อ้างอิงมาจาก สุพิมพ์ ศรีวรพันธ์สกุล 2521 : 8) ให้ความเห็นว่า ความเข้าใจในการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการศึกษา นักเรียนที่มีความสามารถทางความเข้าใจในการอ่านสูงจะสามารถอ่านตำรา ข้อความต่างๆ แม้แต่การรู้ได้โดยมีความเข้าใจถูกต้องและรวดเร็ว

ทำให้เป็นผู้มีเหตุผล มีความสามารถในการใช้วิจารณญาณ ประเมินค่า สรุปความได้ต่อไป ซึ่งนับเป็นพื้นฐานทางวิชาการและเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นอย่างยิ่ง ส่วนถนอมวงศ์ ถ้ายอดมรรคผล (2526 : 183) มีความเห็นตรงกับสุริมภ์ว่า การอ่านอย่างเข้าใจนี้มีความสำคัญ เพราะจะเป็นพื้นฐานสำหรับการแปลความ ตีความ ขยายความ และประเมินค่างานเขียนโดยสามารถวิพากษ์ วิเคราะห์แสดงความคิดเห็นได้

จากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าว สรุปได้ว่า ความเข้าใจในการอ่านนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าอ่านแล้วไม่เข้าใจการอ่านนั้นย่อมไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ เลย

องค์ประกอบของความเข้าใจในการอ่าน

ความเข้าใจในการอ่านมีองค์ประกอบที่สำคัญหลายประการด้วยกัน มีผู้เขียนถึง องค์ประกอบที่สำคัญของความเข้าใจในการอ่านไว้ ดังนี้

บุชและเฮิบเนอร์ (Bush and Huebner, 1970) ได้อธิบายถึงความเข้าใจในการอ่านว่าต้องประกอบด้วย

1. การตีความของตัวหนังสือ หรือสัญลักษณ์ที่เขียนขึ้น
2. การจับความหมายได้
3. การซึมซับหรือความเข้าใจความคิดที่ผู้เขียนเสนอได้โดยตลอด
4. กระบวนการคิดหาเหตุผลและความหมาย

ส่วนเบอร์ตัน (Burton, 1956) ได้สรุปความสามารถและทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น และเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในการอ่านว่าต้องประกอบด้วย

1. ความเข้าใจความหมายของคำศัพท์
2. การเรียงลำดับความได้
3. การจับความคิดได้
4. การสังเกตความสัมพันธ์กันของข้อความที่อ่านได้
5. การแยกแยะประเภทได้ สรุปความได้ และคาดการณืล่วงหน้าได้

นอกจากนี้ ฟรอส (Frost, 1967) สรุปว่าความเข้าใจในการอ่านจะต้องมี องค์ประกอบที่สำคัญดังต่อไปนี้ คือ

1. องค์ประกอบด้านคำและความหมายของคำ หมายถึง รูปคำและความหมายของคำนั้น ๆ

2. องค์ประกอบในการเรียบเรียงถ้อยคำ (Verbal factor) หมายถึงความสามารถในการเชื่อมโยงความหมายของคำต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ โดยไม่ต้องใช้เหตุผลทางนามธรรมมากนัก อาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถในการเข้าใจความหมายของประโยคแต่เพียงภายนอกมิใช่ความหมายภายใน หรือความสามารถในการเข้าใจรายละเอียดของประโยคย่อยๆ และความสามารถในการจัดลำดับขั้นตอนของข้อความได้

3. องค์ประกอบด้านการสรุปที่เป็นเหตุผล (Abstract Reasoning) หมายถึงเหตุผลทางนามธรรมจากตัวอักษรที่ปรากฏในข้อความ เป็นการสังเคราะห์หาความที่สำคัญของข้อความนั้น เป็นความคิดแบบอุปมาและการแก้ปัญหา

ระดับความเข้าใจในการอ่าน

ระดับความเข้าใจในการอ่านเป็นพฤติกรรมที่แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจงานสิ่งที่อ่าน มีผู้จัดขั้นตอนของลักษณะพฤติกรรมที่แสดงว่าผู้อ่านเข้าใจงานสิ่งที่อ่านไว้ ดังนี้ คือ

ชวาล แพร่ตกุล (2520 : 96) อธิบายว่า ผู้อ่านที่เกิดความเข้าใจ จะต้องมีความสามารถตามลำดับ ดังนี้

1. แปลความหมายของสิ่งที่อ่านได้ คือ แปลความหมายของข้อความออกมาตามลักษณะหรือนัยของเรื่องราวนั้นๆ
2. ตีความหมายของเรื่องที่อ่านได้ หมายถึง การจับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยๆ ของเรื่องแล้วสามารถนำมากล่าวเป็นอีกแบบหนึ่งได้
3. ขยายความและนัยของเรื่องนั้น ๆ ให้กว้างไกลจากสภาพข้อเท็จจริงที่มีอยู่ ซึ่งถือว่าเป็นขั้นสูงสุดของความเข้าใจ

ดัลส์แมน และคณะ (Dallman and others.1974) ได้อธิบายถึงระดับของความเข้าใจในการอ่านว่าควรมีระดับ ดังนี้

1. ระดับความเข้าใจข้อเท็จจริง หมายถึง การอ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระที่ผู้เขียนเขียนออกมาโดยตรง ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการทำความเข้าใจกับความคิดที่ผู้เขียนแสดงออกอย่างชัดเจน ดังนั้นจะต้องอาศัยความสามารถทางความจำและการระลึกได้ในสิ่งที่ผู้เขียนเขียน และอาศัยความสามารถในการแปลช่วยอีกทางหนึ่งด้วย นั่นคือถ้าผู้อ่านตอบคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่อ่านด้วยการระลึกถึงสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้ แสดงว่าผู้อ่านได้ใช้ความสามารถขั้นความจำ และถ้าผู้อ่านอ่านแล้วทำความเข้าใจโดยแสดง

ออกมา ไม่ว่าจะเขียนหรือพูดก็ตาม แสดงว่าผู้อ่านได้ใช้ความสามารถในการแปลแล้ว

2. ระดับความเข้าใจขั้นดีความ หมายถึง การอ่านทำความเข้าใจโดยอาศัยการตีความ สรุปความ และแปลความจากเรื่อง นั่นคือผู้อ่านต้องเสาะแสวงหาความหมายที่ซ่อนเร้นอยู่ในข้อความที่ผู้เขียนไม่ได้เขียนออกมาตรง ๆ หรือในบางครั้งที่ผู้อ่านต้องใช้ความสามารถในการอ่านที่เรียกว่า "การอ่านระหว่างบรรทัดหรือเหนือบรรทัด" เพื่อให้ได้ความหมายที่ผู้เขียนต้องการจะสื่อในข้อความนั้น ๆ

3. ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า หรือวิจารณ์ หมายถึง การอ่านทำความเข้าใจโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์มาช่วยประเมินค่า ช่วยพิจารณาตัดสิน วิเคราะห์เรื่องราวที่อ่านได้อีกต่อหนึ่ง นั่นคือ การที่จะประเมินค่าสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านจะต้องรู้จักพิจารณาตัดสินสิ่งที่ได้อ่าน โดยไม่จำเป็นต้องยอมรับความคิดเห็นของผู้เขียนเสมอไป จะต้องพิสูจน์ ดีความ และประเมินค่าความคิดเห็นนั้น โดยใช้ประสบการณ์เดิม หรือเสาะแสวงหาข้อมูลมาสนับสนุนก็ได้

4. ระดับความซาบซึ้ง ในระดับนี้ผู้อ่านจะต้องมีอารมณ์ตอบสนองตามเนื้อเรื่องและภาษาของผู้เขียน ตลอดจนการสร้างภาพพจน์ และการแสดงออกทางอารมณ์จากเรื่องราวที่อ่าน

ความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านกับกระบวนการคิด

การอ่านกับกระบวนการคิด เป็นสิ่งที่มีความหมายเกี่ยวพันกันอย่างไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ทั้งนี้เพราะการอ่านคือการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน ผู้เขียนพูด ผู้อ่านแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบ ในกระบวนการอ่านแต่ละขั้นตอน นักภาษาศาสตร์และนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของการอ่าน ที่แสดงให้เห็นว่าการอ่านกับการคิดต้องควบคู่กันตลอดเวลา ดังแนวคิดของนักวิจัยหลายท่าน ดังนี้

กู๊ดแมน (Goodman. 1967 : 126-135) เสนอว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่มีแบบแผน ประกอบด้วยความถูกต้อง รายละเอียด เป็นความเข้าใจที่เป็นไปตามลำดับขั้น และยังหมายถึงการพิจารณาตัวอักษร คำ การสะกดคำและหน่วยของภาษาที่กว้างออกไป สรุปได้ว่านอกจากจะรู้ความหมายของคำแล้วผู้อ่านต้องคิดตาม จึงจะเข้าใจเรื่องที่อ่านได้

แอร์โรว์สมิท (Arrowsmith. 1972 : 84) ให้นิยามของการอ่านว่า เป็นความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์ที่เกิดขึ้นในใจ จากความเข้าใจในตัวอักษรที่พิมพ์อยู่บนกระดาษ หรือความเข้าใจในการอ่านที่สมบูรณ์เกิดขึ้นเมื่อความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์เกิดขึ้นในใจของผู้อ่าน และจะเป็นความคิด ความรู้สึก หรืออารมณ์เดียวกับที่เกิดขึ้นในใจของผู้เขียน

บอนด์และทิงเกอร์ (Bond and Tinker. 1957 : 19) ให้ความเห็นว่าการอ่านเป็นการจำสัญลักษณ์หรือการเขียนสัญลักษณ์ เป็นสิ่งเร้าให้ผู้อ่านนึกถึงความหมายของคำ ซึ่งผู้อ่านรับรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา ความหมายใหม่จะเกิดขึ้นจากการผสมผสานของสิ่งกับที่ผู้อ่านมีอยู่ หรืออาจกล่าวได้ว่าการอ่านคือ การที่ผู้อ่านทำความเข้าใจในสิ่งที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ ผู้อ่านสามารถตีความ หรือประเมินค่าจากความหมายที่อ่านนั้นได้

เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย (2528 : 1-8) สรุปว่าหลักการอ่านเกี่ยวข้องกับกระบวนการอยู่ 2 กระบวนการคือ การคิดตามว่าผู้เขียนพูดว่าอะไร และคิดตามว่าผู้เขียนหมายถึงอะไร ในกระบวนการอ่าน จำนวนเวลาที่ใช้ในการคิดขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่างด้วยกัน เช่น ความสามารถในการอ่านของแต่ละบุคคล โครงสร้างทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางตรรกวิทยา ความคุ้นเคยในเนื้อหาและขอบข่ายของการอ้างอิง ตลอดจนจุดมุ่งหมายของตัวผู้อ่านด้วย พร้อมกันนั้นยังได้ชี้ให้เห็นว่าวิธีสอนและเทคนิคการสอนอ่านนั้น ผู้สอนมักจะยึดหลักของการสอนอ่านตามกระบวนการที่จะทำให้นักเรียนสามารถค้นพบแนวทางแห่งประสบการณ์ของตนเอง ในการที่จะหาเหตุผลของข้อความที่อ่าน ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการที่ร่วมกันระหว่างการอ่านและการคิด

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่าน

งานวิจัยต่างประเทศ

ลาแบรนท์ กับเฮลเลอร์ (ทวิศักดิ์ บุญทน. 2534 : 17 ; อ้างอิงมาจาก Labrant and Heller. 1960 : 1125-1126) ศึกษาเกี่ยวกับคุณค่าของโปรแกรมส่งเสริมการอ่านโดยเสรีกับนักเรียนเกรด 7-12 ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมการอ่านส่งเสริมการอ่านหนังสือได้มากขึ้น และยังช่วยสร้างนิสัยรักการอ่านอย่างกว้างขวางอีกด้วย ยิ่งไปกว่านั้น ยังช่วยให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคุ้นเคยกับวรรณกรรมต่างๆ และสนใจวรรณกรรมรูปแบบต่างๆ มากขึ้น

เวการ์เทน (ทวิศักดิ์ บุญทน. 2534 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Weingarten. 1960 : 1125-1126) ศึกษาเกี่ยวกับการอ่านโดยเสรี พบว่า การอ่านโดยเสรีช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองดีขึ้น รู้วิธีประพาดิติน สามารถแก้ปัญหาส่วนตัวและรู้จักเลือกอาชีพ

บราน (Braan. 1963 : 2318) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการสร้างสิ่งกับความสามารถในการอ่าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในรัฐมิชิแกน โดยมุ่งศึกษาว่าความสามารถในการสร้างสิ่งกับ ความสามารถในการสติปัญญาทางด้านใด ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการอ่านของนักเรียนมากกว่ากัน ผลการทดลองปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างความสามารถในการสร้างสิ่งกับกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน

เดวิดสัน (ทวิศักดิ์ บุญทน. 2534 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Davidson. 1971 : 6273) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคำถามของครูกับคำตอบของนักเรียน ในขณะที่มีกิจกรรมการอ่านแบบธรรมดา และแบบพาให้ใช้ความคิดในขณะที่อ่าน ปรากฏว่านักเรียนที่อ่านโดยถูกฝึกให้คิดอยู่เสมอ นั้น มีแนวโน้มจะตอบคำถามในรูปความคิดเชิงวิจารณ์ และพอใจที่จะแสดงความคิดของตนออกมา ส่วนนักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบธรรมดา ไม่ค่อยได้ใช้ความคิดลึกซึ้งนักและมีแนวโน้มที่จะตอบคำถามแบบที่ไม่มีความคิดเชิงวิจารณ์ อีกทั้งไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา

ฟิทซ์แพทริก (Fitzpatrick. 1978 : 3427) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่าน ที่มีประสิทธิภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยใช้แบบฝึกสำหรับการอ่านข้ามคำ และแบบฝึกเพิ่มความเร็ว ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีประสิทธิภาพในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยในประเทศ

เชมชาติ อุ่นไธสง (2523) ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนอ่าน หนังสืออ่านนอกเวลาภาษาไทย ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ลักษณะวิธีสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่จะใช้วิธีแนะหลักการอ่านหนังสือที่ให้ประโยชน์และคุณค่า ที่เน้นมากที่สุดคือคติธรรม คำสอน และแนวทางการดำเนินชีวิต อุบสรรคในการเรียนการสอนหนังสือนอกเวลาคือ นักเรียนขาดความคิดในการวิพากษ์วิจารณ์ และขาดทักษะในการอ่าน ทำให้ไม่สามารถสรุปเรื่องราวที่อ่านได้ ส่วนการวัดผล จะเน้นในด้านความเข้าใจและการนำไปใช้

ศุภวรรณ เล็กวิไล (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสร้างแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ" โดยนำชักกลุ่มทดลองจำนวน 78 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกมีประสิทธิภาพ 80.1/80.25 ความก้าวหน้าทางการอ่านอย่างมีวิจารณ์คุณภาพของนักเรียนก่อนฝึกและหลังฝึกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

สุดดี หวังสุริยะ (2530) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิทยุชั้นที่เรียนที่มีบทสรุปก่อน บทสรุปหลัง และไม่มีบทสรุป ผลการวิจัยพบว่า การสอนอ่านภาษาไทยจากบทเรียนที่มีบทสรุปก่อนอ่านเนื้อเรื่อง บทเรียนที่มีบทสรุปหลังการอ่านเนื้อเรื่อง และไม่มีบทสรุปเนื้อเรื่อง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

นฤนาถ ดวงมุสิทธิ์ (2532) ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยวิธีอาร์ เอส เอ็ม กับการเรียนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีอาร์ เอส เอ็ม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ทวีศักดิ์ บุญทน (2534) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอด กับนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กมลวรรณ ขำทวี (2535) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีแบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่านกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีแบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพทางการอ่านมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จารณีย์ ปิ่นทองน้อย (2536) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนแบบชี้นำกับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบชี้นำมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิศมัย ชุ่มจิตร (2536) ศึกษาความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ (SSR) กับวิธีสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบเอส เอส อาร์มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนโดยการสอนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

น้ำเพชร จันทาทอง (2537) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนอ่านโดยวิธีใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีใช้โครงสร้างระดับยอดมีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกับนักเรียนที่เรียนตามคู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีอภิปัญญา

1. ความหมายของอภิปัญญา

คำว่า "อภิปัญญา" (Metacognition) มีผู้ให้ความหมาย ดังนี้

เบเกอร์และบราวน์ (อุทัย ภิรมย์รีน. 2536 : 1 ; อ้างอิงมาจาก Baker and Brown. 1984) ให้ความหมายของคำว่าอภิปัญญาว่า คือความสามารถที่จะคิด พิจารณา และควบคุมการเรียนรู้ของตนเอง

สปริง (Spring. 1985 : 291) ให้ความหมายของอภิปัญญาว่า คือความสามารถของผู้เรียนที่เกิดขึ้นโดยรู้ตัวว่า พวกเขารู้กระบวนการเรียนรู้ของเขานั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร และกฎเกณฑ์ในการเรียนรู้นั้นมีอะไรบ้าง ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเริ่มรู้จักประเมินตนเองได้ ตลอดเวลาว่าพวกเขาทำหรือยังไม่ทำอะไรบ้างแล้ว อันจะนำไปสู่การตั้งจุดมุ่งหมายในการเรียน (การอ่าน) และรู้จักเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการอ่านนั้นไปใช้ได้ รู้จักตรวจสอบความเข้าใจของตนเอง (Comprehension monitoring) และเป็นผู้ประเมินความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย (เรื่องที่อ่าน) ซึ่งรวมถึงจุดมุ่งหมายที่ตั้งเอาไว้ในการอ่านครั้งนั้นด้วย

เออร์วิน (Irwin. 1986 : 6) ให้ความหมายของอภิปัญญาที่ใช้ในการอ่าน เพื่อความเข้าใจที่เรียกว่า Comprehension process ว่า คือการรู้จักคิดและควบคุม กระบวนการที่จะให้ได้มาซึ่งความรู้โดยการปรับกลยุทธ์เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ความเข้าใจนั้น

ฟลาวเวล (เยี่ยมจิต บุรณ์ภค. 2533 : 30 ; อ้างอิงมาจาก Dickinson. 1987 : 34) ให้ความหมายของอภิปัญญาว่า หมายถึงการเรียนรู้วิธีที่จะเรียน ในลำดับแรก เป็นการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ และเป็นการพัฒนาตนเองในฐานะผู้เรียน ลำดับที่สองเป็นการวางแผนการเรียนรู้ และลำดับที่สามเป็นการค้นหาแล้ว เลือกใช้กลวิธีต่างๆ ที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความรู้ในทางอภิปัญญา เป็นการรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เรียนและการรู้จักตนเอง เช่น "ฉันรู้ว่าการเรียนไวยากรณ์เป็นเรื่องยากสำหรับฉัน"
2. ประสบการณ์ทางอภิปัญญา เป็นการนำความคิดอย่างมีสติและรู้สึกตัว เช่นรู้สึกและเข้าใจว่าตัวเองไม่เข้าใจ หรือเข้าใจในสิ่งนั้น ๆ
3. เป้าหมายหรืองาน เป็นการกำหนดจุดประสงค์หรืองานที่จะทำไว้ให้แน่นอน

4. การกระทำและกลวิธี เป็นวิธีการที่บุคคลใช้เพื่อไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น การตรวจสอบความก้าวหน้าของการทำงานหรือการตัดสินใจว่าจะพยายามเดาความหมายของคำศัพท์และเมื่อเดาไม่ได้แล้วจึงไปเปิดพจนานุกรม

เดวิท คาร์ล และแพทเบอร์ก (Devitz, Carr and Patberg. 1987 : 111) ให้ความหมายของอภิปัญญาว่า อภิปัญญาหมายถึง การที่ผู้อ่านตระหนักถึงระดับความเข้าใจตนเอง และมีความสามารถในการควบคุมกระบวนการคิดที่จะนำไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

ครอส และปารีส (เปี่ยมจิต นุรณโรคา. 2533 : 45 ; อ้างอิงมาจาก Cross and Paris. 1988 : 131-132) ให้นิยามของอภิปัญญาว่าเป็นความรู้ของบุคคลที่มีต่อการคิดของตนเอง และความสามารถในการควบคุมการคิดและกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมนี้รวมไปถึงการอ่านด้วย

อุทัย ภิรมย์รื่น (2536 : 9) ได้ให้ความหมายของคำว่า อภิปัญญา โดยเทียบเคียงคำว่า Metacognition กับคำว่า Metaphysics (อภิปรัชญา) หมายถึงการหยั่งรู้ที่เหนือกว่า หรือการใช้ปัญญาเพื่อสร้างปัญญา

เสาวลักษณ์ รัตนวิษุทธิ์ (2536 : 24) อธิบายว่าอภิปัญญาเป็นความสามารถของผู้อ่านในการเข้าใจกระบวนการคิดของตนเองในการตีความ และการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้ความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เนื่องจากสามารถใช้ความคิดของตนเองจากประสบการณ์มาใช้ในการจับความ แปลความ ตีความ และขยายความได้ กลวิธีของการใช้อภิปัญญามีหลากหลายด้วยกัน ที่สำคัญคือการเดาความ เพื่อแก้ปัญหาความไม่เข้าใจที่ตนประสบในขณะที่อ่านเนื้อความต่างๆ ประสบการณ์ของการใช้กลวิธีต่างๆ ด้วยตนเองของผู้เรียน ในการเดาความ และถนัดคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะช่วยให้การเข้าใจในการอ่านดีขึ้น เช่นผู้อ่านใช้บริบทเดาคำศัพท์ที่ตนไม่เข้าใจว่าจะมีความหมายอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้วิธีการที่แต่ละคนใช้ในการเดา การแก้ปัญหาเพื่อหาคำตอบ หรือข้อมูลจากการอ่าน ความเข้าใจตนเองในกระบวนการที่ซับซ้อนเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละคน ย่อมเป็นประโยชน์ต่อความสามารถในการอ่านของแต่ละคนได้ ข้อสำคัญผู้สอนจะใช้กลวิธีอย่างไรที่ผู้เรียนจะมีโอกาสได้ใช้อภิปัญญาของตนมากที่สุดในการอ่านจับใจความ แปลความ ตีความ ขยายความ ฯลฯ

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า อภิปัญญา คือ ความสามารถของผู้อ่านในการรู้และเข้าใจกระบวนการคิด กระบวนการอ่านของตนเอง โดยรู้ถึงองค์ประกอบที่

สำคัญต่างๆ ในการอ่าน อันได้แก่กลวิธีการอ่านชนิดต่างๆ และสามารถควบคุม ตรวจสอบ ประเมินการใช้กลวิธีนั้น หรือกระบวนการคิด กระบวนการอ่านที่เกิดขึ้นได้

ผู้เรียนจะใช้อภิปัญญาในการเรียนรู้ 2 ทาง คือ การรู้จักตนเอง (Self-awareness) กับการปรับปัญญาหรือการควบคุมตนเอง (Self-control) ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

1. ความรู้กลุ่มแรกเกี่ยวกับปัญญา คือ ความรู้ที่ผู้เรียนรู้ว่าตัวเองมีแหล่งความรู้ (Resource) อะไรบ้าง และการใช้แหล่งความรู้เหล่านี้ในสถานการณ์การเรียนรู้หรือการอ่านต่าง ๆ กันได้ Reynolds, Wade, Thathen และ Lapan(1989) กล่าวว่าก่อนที่ผู้อ่านจะควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้ เขาจะต้องตระหนักในเรื่องต่อไปนี้

- (1) รู้ว่าจะเรียนรู้อะไรในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง (Task awareness)
- (2) รู้ว่าจะเรียนรู้หัดที่ดีที่สุดได้อย่างไร (Strategy awareness)
- (3) รู้ว่าเรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด (Performance awareness)

2. ความรู้กลุ่มที่สองของอภิปัญญา ได้แก่การปรับปัญญา ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการที่ไม่คงที่แน่นอน ระบุไม่ได้ชัดเจน ไม่ต้องใช้ความพยายามมากนัก และไม่ขึ้นอยู่กับอายุ กระบวนการดังกล่าวนี้ได้แก่กลไกในการควบคุมตนเอง ซึ่งผู้เรียนที่มีความสามารถใช้ในการแก้ปัญหานั้น เช่น

- (1) การวางแผนการเรียนรู้ขั้นต่อไป
- (2) การตรวจสอบผลการเรียนด้วยวิธีต่างๆ
- (3) การควบคุมการเรียนให้มีประสิทธิภาพ และ การทดสอบ การแก้ไข

และการประเมินผลกลวิธีที่ใช้ในการเรียนรู้

กิจกรรมเหล่านี้ส่วนมากจะรู้จักกันว่าเป็นการรู้วิธีการ ซึ่งจะระบุลงไปให้แน่ชัดไม่ได้

2. ขอบเขตของอภิปัญญา

ตามทฤษฎีอภิปัญญาสรุปได้ว่า ขอบเขตของอภิปัญญามี 3 ส่วน คือ

- 2.1 การรู้ตัว (Awareness)
- 2.2 การติดตามดูแล (Monitoring)
- 2.3 การควบคุม (Regulating)

2.1 การรู้ตัว (Awareness) การติดตามดูแลและปรับกระบวนการของอภิปัญญา อาศัยการรู้ที่ตนเองจะใช้ความรู้อะไรบ้าง (Gabehart, 1991) กระบวนการดังกล่าวได้แก่

- (1) การรู้งานที่จะทำ (Task awareness)
- (2) การรู้กลวิธีที่จะใช้ (Strategy awareness)
- (3) การรู้ผลจากการปฏิบัติ (Performance awareness)

(1) การรู้งานที่จะทำ (Task awareness) ผู้อ่านจะต้องรู้ว่าข้อสนเทศ (Information) ส่วนใดที่มีความสำคัญพอที่จะทำความเข้าใจได้และควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ ดังนั้นจึงอาศัยการวิเคราะห์บทอ่านและวิธีการอ่าน ผลการวิจัยหลายเรื่องของ Shirley & Reynolds (1988) พบว่าผู้อ่านจะอ่านข้อสนเทศที่ตนเองสนใจและอยากรู้ อยากเข้าใจ (เกณฑ์ภายใน) และจดจำได้ง่ายกว่าข้อสนเทศที่ไม่สนใจ แต่ถ้าข้อสนเทศที่มีความสนใจตามเกณฑ์ภายนอก เช่น เป็นสิ่งที่ผู้อ่านต้องเรียน หรือเป็นใจความสำคัญ ผู้อ่าน จะใช้ความพยายามมากเป็นพิเศษ เฉพาะผู้ที่เรียนเก่งแล้วเท่านั้น จึงจะรู้ว่ามีความจำเป็นต้องเลือกสนใจเฉพาะ เรื่องที่สำคัญตามเกณฑ์ภายนอก ในทางตรงกันข้าม ผู้เรียนที่ยังเลือก อยู่หรือเรียนอ่อน จะให้ความสำคัญต่อเนื้อหาที่อ่านตามเกณฑ์ภายในมากกว่าที่สำคัญเพราะ อาศัยเกณฑ์ภายนอก กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ เขาจะใช้ความรู้ความคิดเพื่อทำความเข้าใจข้อ เสนอที่เข้าใจยาก นอกจากนี้ เขาอาจจะไม่รู้หรือไม่ใช้ เครื่องช่วยการเรียน เช่น คำถามนำได้ดีเท่ากับเด็กเก่ง ต้องอาศัยการเสนอข้อสนเทศที่เห็นเด่นชัด (Explicit) เพื่อดึงความสนใจ และใช้ข้อสนเทศนี้ช่วยในการเรียนรู้ได้

(2) การเรียนรู้กลวิธีที่จะใช้ (Strategy awareness) การใช้ความรู้ ความคิดในด้านนี้ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ ผลการวิจัยหลายเรื่องของ Pressley, Goodchild, Fleet, Zajchowski และ Evans (1989) พบว่า การฝึกอบรมเพื่อใช้วิธีการเรียนรู้ไม่บรรลุผล เนื่องจากไม่ได้รวม เอาความรู้เรื่องอภิปัญญาในเรื่องการใช้กลวิธีและโอกาสที่จะใช้ไว้ด้วย Wade & Reynolds (1989) ก็พบว่าเมื่อฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีใช้กลวิธีต่าง ๆ แล้ว เขาจะรู้จักใช้ได้นาน และเลือกใช้วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้

(3) การเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Performance awareness) การรู้ผล การปฏิบัตินับเป็นมิติที่ 3 ของการควบคุมการเรียนรู้และความเข้าใจ Baker & Brown (1984) และ Markman (1981) ได้ทำการวิจัยเรื่องนี้และพบว่า ผู้อ่านที่รู้ตัวจะ ประเมินความก้าวหน้าของตนเองในเวลาอ่านและเรียนเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอ นั่นคือเขาจะ รู้ตัวว่าเขาทำความเข้าใจและจดจำข้อสนเทศที่เขาต้องการเรียนรู้หรือไม่ เมื่อใดที่เขาพบว่า

เขาอ่านไม่เข้าใจหรือเรียนไม่ได้ เขาจะปรับกลวิธีหรือเปลี่ยนขั้นตอนการเรียนรู้ใหม่เพื่อให้เรียนดีขึ้น ในทางกลับกัน ถ้าเขารู้ตัวว่าอ่านและเรียนไปได้ดีแล้ว เขาจะไม่เปลี่ยนวิธีการเรียนดังกล่าว (Ghatala, 1986)

อย่างไรก็ตาม Baker & Markman (1981) พบว่านักเรียนส่วนมากไม่รู้จกติดตามดูว่าตนเองอ่านเข้าใจแค่ไหน และยังไม่รู้ด้วยว่าตนเองเรียนรู้อะไรไปแล้วบ้าง นอกจากนี้ ผู้เรียนยังขาดความรู้เกี่ยวกับความพร้อมในการทดสอบหลังจากที่อ่านเนื้อเรื่องแล้ว นั่นคือไม่รู้ตัวว่าจะจดจำเรื่องทั้งหมด จำเพียงครึ่งหนึ่งหรือเพียงบางส่วนของเรื่องที่อ่าน นักวิจัย เช่น Pressley, Snyder, Lewin, Murray และ Ghatala (1981) ยังได้พบว่าผู้เรียนจะสามารถคาดการณ์ได้ดีขึ้นหลังจากได้ตอบคำถามความเข้าใจเรื่องที่อ่านแล้ว ดังนั้นการสอนให้ผู้เรียนรู้จกคาดการณ์ผลการเรียนของตนเอง อาจทำได้โดยให้ผู้เรียนลองคาดการณ์ว่าจะทำถูกกี่ข้อก่อนตอบคำถาม

2.2 การติดตามดูแล (Monitoring)

Gabehart (1991) เสนอว่า ควรตรวจสอบความเข้าใจในระหว่างที่อ่าน คือ Monitoring กิจกรรมด้านนี้ได้แก่

(1) การอ่านตามจุดประสงค์ (Goal directed reading) เพื่อเป็นการกำหนดกรอบที่มีความหมายที่จะทำความเข้าใจข้อสนเทศใหม่ ๆ

(2) การตั้งคำถามด้วยตนเอง (Self-questioning)

(3) การถอดความ (Paraphrasing)

(4) การย่อความ (Summary writing)

(5) การทำแผนผังแสดงใจความสำคัญของเรื่อง (Mapping)

คำถามที่เกี่ยวกับเนื้อเรื่องจะช่วยกระตุ้นความเข้าใจและเปิดเผยให้ทราบถึงความคลาดเคลื่อนเพียงชนิดหนึ่งของความหมาย สำหรับผู้อ่านที่ยังอ่านไม่เก่ง ซึ่งเข้าใจเรื่องไม่ชัดเจน นอกจากนี้การติดตามดูแลในเวลาด่านจะรวมเอาบูรณาการของบุพสันตหรือความรู้เดิม (prior knowledge) พร้อมด้วยข้อสนเทศด้านเนื้อหา การเปรียบเทียบสาระสำคัญและส่วนขยายสาระสำคัญและกิจกรรมเชิงประเมิน เช่น การยืนยันข้อสันนิษฐาน และการคาดการณ์ล่วงหน้า เป็นต้น การรู้ผลการปฏิบัติดังกล่าวแล้วจะช่วยสร้างปัญญาตัวนี้ได้

2.3 การควบคุม (Regulating)

กลวิธีนี้จะชดเชยเพื่อปรับทิศทางและแก้ไขความเข้าใจที่ผิดพลาดเรียกว่า

Regulating เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้อ่านจะอ่านซ้ำและค้นหาข้อมูลย้อนหลัง หรือใบข้างหน้า การตั้งคำถามด้วยตัวเอง การเทียบเคียงข้อสนเทศจากบทอ่านกับบุพปัญญา และการเปรียบเทียบใจความสำคัญในย่อหน้าต่าง ๆ กับรายละเอียดที่ช่วยเก็บใจความสำคัญไว้เป็นการควบคุมพฤติกรรมการอ่านของตนเองได้

อภิปัญญากับการอ่าน

ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา ความหมายของกระบวนการอ่านได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเป็นอันมาก การอ่านไม่ใช่การคิดเพียงเพื่อรู้ โดยอาศัยเพียงทักษะใดทักษะหนึ่งเท่านั้น นักวิจัยให้ทรรศนะว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมาย โดยอาศัยกลวิธีต่าง ๆ เข้ามาช่วยและในขณะเดียวกัน การอ่านยังต้องอาศัยการตระหนักรู้ และการควบคุมการใช้ความคิดของผู้อ่านเอง (เยี่ยมจิต มุรธโรคา. 2533 : 43 ; อ้างอิงมาจาก Hermann. 1988 : 24)

บราวน์ (Sanacore. 1984 : 707 ; citing Brown. 1980 : unpagged) อธิบายว่าการที่ผู้อ่านมีความสามารถและทักษะการเรียนรู้ของตนเองเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดจนสามารถควบคุมการเรียนรู้ของตนเองได้เป็นการใช้อภิปัญญา และได้อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างอภิปัญญากับการอ่าน ดังนี้

1. ผู้อ่านรู้ว่าเมื่อไรที่ตนเองรู้ การที่ผู้อ่านตรวจสอบระดับความเข้าใจของตนเองนับว่าเป็นสิ่งจำเป็น เพราะช่วยให้รู้ถึงข้อบกพร่องของตนและนำไปสู่การหาหนทางหรือกลวิธีมาแก้ไขจุดอ่อนหรือความไม่เข้าใจที่เกิดขึ้น
 2. ผู้อ่านรู้ว่าตนเองรู้อะไร ผู้อ่านตระหนักถึงความรู้ที่ตนเองมีอยู่ และสามารถนำใช้ความรู้นั้นได้ ซึ่งเป็นหนทางที่ทำให้ค้นพบว่าตนเองรู้อะไร และไม่รู้อะไรบ้าง
 3. ผู้อ่านรู้ว่าจำเป็นต้องรู้อะไรบ้าง ผู้อ่านรู้ว่าต้องใช้ความรู้เฉพาะเรื่องใดบ้างที่จะช่วยให้อ่านได้อย่างเข้าใจต้องแท้ และมีประสิทธิภาพ
 4. ผู้อ่านรู้ประโยชน์ของการอ่านด้วยความกระตือรือร้น ผู้อ่านรู้ถึงกลวิธีในการอ่านต่าง ๆ แล้วสามารถนำกลวิธีเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์ในการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจยิ่งขึ้น
- สำหรับเบเกอร์และบราวน์ (Baker and Brown. 1984 : 353-354) ให้ทัศนะว่าอภิปัญญาประกอบด้วยกิจกรรม 2 ประเภท คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับปัญญา (knowledge of Cognition) หมายถึงบุคคลมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งความรู้ต่าง ๆ เช่น รู้ว่ากลวิธีใดที่เหมาะสมที่จะใช้สำหรับบทอ่านนั้น ๆ และรู้ว่าจะใช้ทักษะนั้นอย่างไร

2. กฎเกณฑ์ของปัญญา (Regulation of Cognition) หมายถึงการกำหนดเกณฑ์และการประเมินกิจกรรมต่าง ๆ ที่กระทำไป ได้แก่ การวางแผนว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร การตรวจสอบว่างานที่ทํานั้นมีประสิทธิภาพเพียงไร การทดสอบ การพิจารณา ทบทวน และการประเมิน ซึ่งเป็นการประเมินผลว่าทักษะกลวิธีต่าง ๆ ที่ใช้ไปแล้วนั้นก่อให้เกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพอย่างไรบ้าง

หากพิจารณาผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่าน เบเคอร์และบราวน์ ให้ความสังเกตว่าผู้อ่านเหล่านี้มักตระหนักถึงการใช้กิจกรรมความรู้เกี่ยวกับปัญญา กฎเกณฑ์ของปัญญา และควบคุมการให้ทักษะนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งแสดงออกในลักษณะการฝึกทักษะย่อยดังต่อไปนี้

1. การทำความเข้าใจกับจุดประสงค์ของการอ่านทั้งในลักษณะที่ชัดแจ้งและที่แฝงเร้นอยู่
2. การค้นหารูปแบบหรือลักษณะสำคัญของสิ่งที่อ่าน
3. การมุ่งความสนใจเฉพาะจุดใหญ่มากกว่าจุดย่อย
4. การตรวจสอบกิจกรรมที่ทําทําให้เกิดความเข้าใจขึ้นหรือไม่
5. การตั้งคำถามตัวเองว่า งานกำลังเดินไปสู่เป้าหมายหรือไม่
6. การหาทางแก้ไขข้อบกพร่องหรือความสับสนที่เกิดขึ้น

ส่วน ครอส และปารีส (เยียมจิต บุรณโรคา. 2533 :45 ; อ้างอิงมาจาก Cross and Paris. 1988 : 131-132) ให้ความอธิบายว่า ความรู้ของอภิปัญญาประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับปัญญา เป็นการรู้ถึงองค์ประกอบหรือตัวแปรต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ
 - 1.1 การรู้ถึงลักษณะและสภาพ เป็นการรู้ถึงลักษณะและสภาพของการอ่าน เป็นการเข้าใจว่าจะอะไรที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน
 - 1.2 การรู้จักกระบวนการ เป็นการรู้ว่าจะใช้ทักษะการอ่านอย่างไร
 - 1.3 การรู้จักเงื่อนไข เป็นการรู้ว่าจะเมื่อไรที่จำเป็นต้องใช้กลวิธีนั้น ๆ และรู้ว่าทําไมกลวิธีต่าง ๆ จึงช่วยให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

องค์ประกอบย่อยเหล่านี้เป็นอภิปัญญา เพราะเป็นองค์ประกอบของการคิดเกี่ยวกับสภาพของความรู้และประโยชน์ของความรู้

2. องค์ประกอบการบริหารตนเอง ประกอบด้วยทักษะต่าง ๆ มากมาย เช่น การประเมินผล การวางแผน และการกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

2.1 ในการอ่าน การประเมินผล หมายถึง การวิเคราะห์งานและวิเคราะห์ความสามารถของตนเองที่จะส่งผลไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน

2.2 การวางแผน หมายถึง การเลือกสรรกลวิธีที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมาย

2.3 การกำหนดเกณฑ์ หมายถึง การควบคุมตรวจสอบกิจกรรมที่ทำในระหว่างที่อ่านเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์

อภิปัญญาในการอ่านนั้นได้รับผลมาจากความรู้ 4 ประเภท ได้แก่ บทอ่าน การงาน กลวิธี และลักษณะนิสัยของผู้เรียน และยังรวมไปถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ 4 ประเภท ที่จะส่งผลไปสู่ความเข้าใจในการอ่าน หรือผลของการเรียนด้วย (Withada Sinprajukpol. 1988 : 98 ; อ้างอิงมาจาก Brown and others. 1983, Brown, Compione, and Day. 1981 ; Flavell and Wellman. 1971)

1. บทอ่าน (Text) เนื้อหาที่เป็นสื่อหรืออุปกรณ์สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจและความจำที่บรรจุด้วยคำศัพท์ ความหมาย โครงสร้างของบทอ่าน สिलाของผู้เขียนความชัดเจนและความสอดคล้องต่อเนื่องของเนื้อหา ความถูกต้องและความเสมอดีเสมอบลายของข้อมูลที่เสนอไว้ในบทอ่าน ความยากง่าย แนวโน้ม หรือแนวทาง เหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนต้องรู้อยู่เสมอ จึงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. งาน (Task) งานแต่ละชนิดมีความหมายแตกต่างกันไป ประสงค์ของผู้เรียนที่จะอ่านในสถานการณ์ต่าง ๆ ก็แตกต่างกัน ซึ่งจะเป็นตัวช่วยให้ผู้เรียนตัดสินใจปรับพฤติกรรมการอ่าน กลวิธีในการอ่าน ความเร็วในการอ่าน ให้เหมาะสม สอดคล้องกับสิ่งที่อ่าน ซึ่งการปรับตัวตามสภาพสิ่งที่อ่านนี้ต้องอาศัยการตรวจสอบตนเอง และการตรวจสอบบทอ่านด้วย

3. กลวิธี (Strategies) ผู้อ่านที่มีความสามารถในการอ่านจะต้องรู้จักกลวิธีที่เหมาะสมที่จะช่วยให้อ่านอย่างเข้าใจ และสามารถจดจำข้อมูลจากบทอ่านได้ เมื่อผู้อ่านไม่เข้าใจในสิ่งที่อ่าน ผู้อ่านที่อ่านเก่งจะใช้กลวิธีต่าง ๆ มากแก้ปัญหา ซึ่งกลวิธีที่ใช้แก้ปัญหานี้ได้แก่ การจำปัญหานี้ไว้ในใจ และหวังว่าจะแก้ปัญหานั้นในอนาคต การอ่านบทอ่านซ้ำใหม่ การอ่านบทอ่านไปข้างหน้าเรื่อยๆ หรือการศึกษาค้นคว้าจากแหล่งข้อมูลอื่น กลวิธีในการเรียนต่างๆ ได้แก่ การจดบันทึก การขีดเส้นใต้ การเขียนโครงเรื่อง การสรุป และ

อื่น ๆ โดยแท้จริงแล้วไม่ได้เป็นประโยชน์ในตัวเองเลย การสอนให้รู้รายละเอียดและบอกว่าจะใช้กลวิธีนั้นๆ เมื่อไร ที่ไหน อย่างไร และใช้เพื่อจุดประสงค์ใดต่างหากที่เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4. ลักษณะนิสัยของผู้เรียน (Learner's Characteristics) องค์ประกอบของอภิปัญญาในส่วนสุดท้ายคือ การตระหนักรู้ของผู้เรียนว่าตนเองมีลักษณะนิสัยอย่างไร ในส่วนของนิสัยผู้เรียนนี้ครอบคลุมถึง ความรู้เดิมของผู้เรียน ความสามารถ ความสนใจ แรงจูงใจ ทักษะต่างๆ ความคุ้นเคยกับบทอ่าน และลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ตลอดจนสภาพการณ์ต่างๆ ที่จะส่งผลต่อการเรียนและความเข้าใจในการอ่าน

อภิปัญญาเน้นหนักที่การตระหนักรู้ของผู้เรียนในการเรียนสิ่งต่าง ๆ และการที่ผู้เรียนสามารถควบคุมกิจกรรมการอ่านได้ด้วยตนเอง ความสามารถของผู้อ่านในการทำการตรวจสอบตนเองได้นั้นขึ้นอยู่กับความรู้ที่เป็นองค์ประกอบทั้ง 4 ชนิด ของอภิปัญญา ได้แก่ บทอ่าน งานกลวิธี และลักษณะนิสัยของผู้เรียน ที่มีอิทธิพลที่จะทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนได้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามทฤษฎีอภิปัญญา

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญานั้น มีขั้นตอนการสอนตามรูปแบบของ อุทัย ภิรมย์รีน (2536 : 11-14) แบ่งเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการรู้ตัว

1.1 การสร้างความรู้ตัวเกี่ยวกับงานที่จะทำ

ในข้อนี้จะจัดให้นักเรียนอ่านข้อความที่มีข้อสนเทศเด่นชัด ซึ่งจะช่วยให้เขารู้ว่ามีตัวชี้แนะอะไรบ้างในบทอ่าน และการวิเคราะห์คำถามเพื่อพิจารณาความสำคัญของเนื้อหา ถ้านักเรียนจับใจความสำคัญไม่ได้ครูควรจะเริ่มจากบทอ่านที่แสดงสาระสำคัญเด่นชัดแล้วจึงให้อ่านข้อความที่อ้างถึงได้ ขั้นตอนต่อไปอาจจะกระทำ ดังนี้

1.1.1 การระดมสมอง (Brainstorming) เมื่อเด็กอ่านข้อความตอนสั้นๆ แล้ว ให้เขาช่วยกันระดมสมองเพื่อค้นหาแนวคิดหรือข้อสนเทศที่เขาคิดว่าสำคัญ จากนั้นก็ผลการระดมสมองลงแผ่นป้ายหรือกระดานดำ แล้วให้เด็กอธิบายเหตุผลในการเลือกส่วนนั้นๆ

1.1.2 จัดหมวดหมู่ (Categorizing) เมื่ออธิบายความสำคัญของเนื้อหาที่อ่านแล้ว ครูเขียนใจความสำคัญต่างๆ ไว้ภายใต้หัวข้อ "ใจความหลัก"

"รายละเอียดสำคัญ" และ "ข้อความที่น่าสนใจ" เรียงกันไว้ จากนั้นให้นักเรียนเลือกรายการที่บันทึกไว้แล้วนำมาจัดหมวดหมู่ให้ตรงกับหัวข้อ

1.1.3 สร้างเกณฑ์วัดความสำคัญ (Developing for importance) เมื่อเอาหัวข้อมาจัดหมวดหมู่แล้ว ครูให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อสนเทศกลุ่มใดที่เขาควรจะสนใจและเพราะเหตุใด จดบันทึกคำตอบลงบนกระดานดำ จากนั้นทำแผนภูมิโดยมี 2 หัวข้อคือ "รูปแบบข้อมูล" และ "ข้อสังเกต"

1.1.4 เลือกข้อความที่สำคัญ (Selectively focusing attention) จากนั้นครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่องที่จะอ่านต่อไป ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อค้นหาคำตอบ และให้ใช้แผนภูมิ หัวเรื่อง "อะไรที่ควรสนใจ" เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกเนื้อหาที่เขาควรจะอ่าน

1.1.5 ฝึกอ่านต่อไป (Continued practice) นักเรียนฝึกอ่านต่อไปโดยใช้วิธีการต่างๆ ควบคู่ไปกับบทอ่านที่ต้องการ จนกว่าจะสามารถค้นหาข้อสนเทศที่มีความสำคัญและนำมาฝึกอ่านได้ ให้เด็กทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

1.2 การสร้างความรู้ตัวในกลวิธีการเรียน มีขั้นตอน ดังนี้ คือ

1.2.1 ระดมสมอง (Brainstorming) ให้เด็กอ่านเนื้อหาเป็นตอนสั้นๆ แล้วให้เด็กอธิบายวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่าน ครูเขียนวิธีการลงภายใต้หัวข้อ 2 หัวข้อ คือ "กลวิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" และ "กลวิธีที่คิดท้ออยู่ในใจ"

กลวิธีที่แท้จริงได้แก่ การขีดเส้นใต้คำหรือข้อความที่สำคัญ การจดบันทึก การทำเค้าโครงเรื่อง และการทำไดอะแกรมสาระสำคัญ ส่วนกลวิธีที่ใช้ความคิดหรือท้ออยู่ในใจเป็นการรำพึงสมอง เช่นการทบทวน การเชื่อมโยงข้อสนเทศใหม่ๆ เข้ากับแนวคิดของเรื่องที่ย่านและความรู้เดิมของผู้อ่าน การทบทวน การจดบันทึก เป็นต้น หลังจากระดมสมองแล้ว ให้นักเรียนอธิบายว่าเขาใช้กลวิธีเหล่านี้อย่างไร และมีประโยชน์อย่างไร

1.2.2 การประเมินตนเอง (Self-assessment) ครูจัดทำแผ่นปลิวอธิบายกลวิธีการเรียนทั้งหมดที่นักเรียนใช้เวลาอ่านข้อความยาวๆ แล้วถามให้เด็กคิดว่าเขาใช้กลวิธีเหล่านี้อย่างไร ใช้เมื่อไร และใช้อย่างไร

1.2.3 เปรียบเทียบกลวิธีที่ใช้ในการเรียน (comparing strategy use) ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อเปรียบเทียบผลของการประเมินตนเอง และอธิบายว่าทำไมถึงใช้กลวิธีนั้นๆ

1.2.4 เอากลวิธีที่เข้าได้ผลมาสอนต่อ (Teaching effective strategy use) ครูให้นักเรียนสนทนาเรื่องกลวิธีที่เข้าได้ผล เริ่มจากการรู้ตัวในงานที่ทำ ปัญหาเรื่องวิธีการ เวลา และเหตุผลที่ใช้วิธีการต่างๆ กัน

1.3 การสร้างความรู้ตัวในผลการปฏิบัติ

1.3.1 วิเคราะห์ผลการเรียน (Analyzing performance) นักเรียนอภิปรายผลการเรียนหลังจากการใช้อกลวิธีต่างๆ แล้วว่ากลวิธีนั้นๆ ช่วยให้อ่านได้มากเพียงใด และตนเองรู้ได้อย่างไรว่าอ่านได้ เรียนได้ เมื่ออ่านข้อความจบแล้วให้เด็กตอบคำถามสั้นๆ ประมาณ 5-10 คำถาม ให้นักเรียนตอบคำถามโดยไม่ต้องย้อนกลับไปอ่านข้อความเดิมอีก แล้วดำเนินการขั้นต่อไป

ก. วัดความเชื่อมั่นในคำตอบของตนเอง มีหัวข้อที่เขียนไว้ว่า "ผลที่คาดว่าจะตอบได้" โดยให้กา (+) หน้าข้อที่คิดว่าตอบถูก และกา (-) หน้าข้อที่คิดว่าจะตอบผิด

ข. เฉลยคำตอบ และให้นักเรียนเขียนหัวข้อ 2 "ผลการตอบคำถาม" ถ้าตอบถูกให้กา (+) ถ้าตอบผิดให้กา (-)

ค. รวมยอดข้อที่คาดการณถูก ได้แก่ข้อที่คาดว่าถูกหรือผิดและผลออกมาตรงกัน เป็นการยืนยันว่าตนเองคาดการณได้แม่นยำเพียงใด แล้วนับจำนวนข้อที่ตอบถูกจริงๆ เป็นคะแนนการรู้ตัวในผลการเรียน (PAS-Performance Awareness Score) ซึ่งแสดงผลรวมของการคาดการณผลการเรียน และผลการเรียนจริงๆ ซึ่งจะเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนอยากอ่านมากขึ้น

1.3.2 การเพิ่มพูนความสามารถในการตอบคำถาม (Increasing test success)

ให้นักเรียนเล่าว่าเขาจะเพิ่มคะแนน "PAS" ได้อย่างไร การคาดการณคำตอบของตนเองว่าถูกหรือผิดในการทดสอบ จะช่วยให้นักเรียนสำรวจตนเองว่ารู้หรือไม่รู้เรื่องที่ย่านมากน้อยเพียงใด จากนั้นก็ตรวจสอบว่าตอบผิดข้อใดบ้าง ลองค้นหาคำตอบที่ถูกจากเรื่องที่ย่าน ครูถามต่อไปว่า "เธอมีวิธีตรวจสอบได้อย่างไรว่าเธอเข้าใจ และจำเรื่องที่ย่านก่อนตอบคำถาม" คำถามเช่นนี้จะกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักถามตนเองในระหว่างอ่านและอ่านทบทวน จากนั้นก็ให้เปรียบเทียบคำตอบกับเนื้อเรื่องที่ย่าน

2. ด้านการติดตามดูแล (Monitoring)

กิจกรรมด้านนี้อาจทำได้ 2 ลักษณะ คือครูเป็นผู้นำทางและนักเรียนติดตามดูแลตัวเอง กิจกรรมที่ใช้ในการฝึกวัดผลตนเอง อาจใช้ได้ทั้งครูและนักเรียน มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ครูเป็นผู้นำทาง (Teacher-directed monitoring) ให้ทำกิจกรรม ดังนี้

2.1.1 ตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถามความเข้าใจในการอ่านแบบปรนัยหรือตอบสั้นๆ ให้เด็กตอบคำถาม แล้วครูเฉลยคำตอบ

2.1.2 ให้นักเรียนทบทวนความรู้เดิมกับเนื้อหาที่อ่าน

2.1.3 ให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า แล้วเอาใจความในแต่ละย่อหน้ามาเทียบกัน

2.1.4 ให้นักเรียนเทียบรายละเอียด กับใจความสำคัญและแก่นของเรื่อง (Theme)

2.1.5 ให้นักเรียนทำนายเรื่องที่กำลังอ่าน แล้วครูเขียนโครงเรื่องหรือลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง เพื่อนำมาเทียบกับที่เด็กทำนายไว้

2.2 นักเรียนติดตามดูแลตัวเอง (Self-monitoring by student)

2.2.1 นักเรียนตั้งคำถามคล้ายกับที่ครูตั้งแล้วตอบคำถามนั้น

2.2.2 ถอดความประโยคหน้า จากแต่ละย่อหน้าของเรื่องที่ย่าน และเขียนใจความสำคัญที่ครูแนะนำไว้เสียใหม่

2.2.3 ทำเค้าโครงเรื่องหรือสรุปรายละเอียดสำคัญของเรื่องที่ย่าน

2.2.4 เขียนไดอะแกรมหรือแผนผังของเรื่องที่ย่าน เพื่อแสดงใจความสำคัญ

2.2.5 ประเมินผลตนเองจากเรื่องที่ย่าน โดยการคาดการณ์ถึงผลการตอบคำถาม แล้วนำมาเทียบกับคำตอบที่ครูเฉลยให้

2.2.6 ใช้กลวิธีต่างๆ ในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง และเลือกวิธีที่จะช่วยให้อ่านเข้าใจได้ดีกว่า

3. ด้านการควบคุม (Regulating)

นักเรียนสามารถควบคุมวิธีการอ่านของตนเองได้เมื่อพบปัญหาขณะอ่านหนังสือ เช่นไม่สามารถบอใจความสำคัญของเรื่องได้ หรือไม่สามารเลือกรายละเอียด

ของเรื่องได้ เป็นต้น เขาอาจจะเลือกใช้วิธีการใหม่ๆ แทนวิธีที่ใช้แล้วไม่ได้ผล กิจกรรมต่อไปนี้จะช่วยให้เด็กฝึกการควบคุมการอ่านของตนเอง

- 3.1 อ่านบททวนเนื้อเรื่องหลาย ๆ เทียบ
- 3.2 ตั้งคำถามเอง
- 3.3 เทียบเนื้อเรื่องกับความรู้เดิมที่มีอยู่
- 3.4 เปรียบเทียบใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
- 3.5 เปรียบใจความสำคัญกับรายละเอียดของเรื่องานแต่ละย่อหน้า

และ เปรียบใจความสำคัญของเรื่องกับรายละเอียดทั้งเรื่อง

จากขั้นตอนการสอนดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า นักเรียนจะเรียนรู้หรืออ่านได้ดีก็ต่อเมื่อเขารู้จักตนเอง รู้ว่ามีความสามารถเพียงใด รู้ว่าจะต้องทำอะไรบ้างในเวลาเรียน และรู้ผลการเรียน การรู้ตัวเหล่านี้เรียกว่าอภิปัญญา กิจกรรมการเรียนที่ล้มเหลวเป็นเพราะนักเรียนไม่รู้จักใช้วิธีการที่เหมาะสมกับเวลา โอกาส และเนื้อหาที่เรียน การฝึกให้รู้จักควบคุมตนเอง ติดตามดูแลตนเอง จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจว่าการเรียนหรือการอ่านเป็นกิจกรรมเฉพาะตัว ครูผู้สอนเป็นเพียงแต่ผู้นำทางเท่านั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้และเข้าใจด้วยตัวเองอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นการฝึกอ่านโดยอาศัยแนวทางอภิปัญญาจะช่วยให้ผู้เรียนเป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา

งานวิจัยต่างประเทศ

ซิงเกอร์ และดอนแลน (Sanacore. 1984 : 706-712 ; อ้างอิงมาจาก Singer and Donlan. n.d. : unpagged) ศึกษาเรื่องการตั้งคำถามถามตนเอง เพื่อความเข้าใจในการอ่าน โดยสอนขั้นตอนการแก้ปัญหาแก่นักเรียนกลุ่มทดลองเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องสั้นที่มีความซับซ้อน ขั้นตอนประกอบด้วยลักษณะโครงสร้างของงานเขียน จุดมุ่งหมายของงานเขียน อุปสรรคของการอ่าน และผลของการอ่าน ซึ่งแสดงความสำเร็จหรือล้มเหลวของการอ่าน ขั้นตอนเหล่านี้จะสอนควบคู่ไปกับการสอนให้นักเรียนตระหนักถึงกระบวนการทางสมองเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้การตั้งคำถามถามตนเอง เป็นการตั้งจุดประสงค์ในการอ่านและหาคำตอบให้คำถามของตนเอง ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมตอบคำถามที่ครูเป็นผู้ตั้งให้ ผลปรากฏว่านักเรียนกลุ่มทดลองสามารถนำวิธีการที่ครูฝึกให้ไปประยุกต์ใช้กับการอ่านบทบรรยายที่มีความซับซ้อนได้ และสามารถอ่านเรื่องสั้นที่มีความซับซ้อนได้เข้าใจยิ่งขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้กระบวนการอภิปรัชญาที่ซับซ้อนได้ สามารถฝึกฝนและนำไปใช้เพื่อพัฒนาการอ่านของตนเองได้

แมคกี (Sanacore.1984 : 706-712 ; citing McGee. n.d. : unpagged) ศึกษาถึงความตระหนักในเรื่องโครงสร้างของบทอ่านว่ามีผลต่อการจำเนื้อเรื่องของผู้ที่อ่านเก่งและอ่านไม่เก่ง โดยศึกษากับนักเรียนเกรด 3 เกรด 5 และนักเรียนเกรด 5 ที่อ่านไม่เก่ง ให้อ่านข้อความบรรยายโวหารจำนวน 2 บท ซึ่งมีการอธิบายโครงสร้างของบทอ่านไว้ให้ หลังการอ่านและสามารถตอบคำถามได้แล้ว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนเหล่านี้สามารถจดจำทุกสิ่งในบทอ่านได้ ไม่ว่าจะเป็นความคิดหลัก ความคิดรอง และความคิดทั้งหมดในเรื่อง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การให้นักเรียนรู้จักโครงสร้างของบทอ่าน จะนำไปสู่ความตระหนักในการควบคุมการใช้สติปัญญาในการคิด (metacognitive awareness) และการเก็บข้อมูลของบทอ่าน

พาลินสการ์ และบราวน์ (Palinscar and Brown. : 1984) ศึกษาผลการสอนนักเรียนชั้นมัธยมที่เรียนไม่เก่งให้รู้จักกลวิธี 4 ชนิด ได้แก่ การสรุป (summarizing) การตั้งคำถาม (questioning) การทำความเข้าใจ (clarifying) การคาดการณ์หรือคาดเดา (predicting) รวมเรียกว่าการเรียนการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน (Reciprocal Teaching) ในขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนนั้น นักเรียนจะแสดงบทบาทของครูเพื่อที่จะหัดตั้งคำถาม สรุป เด่า และทำความเข้าใจกับคำ หรือแนว

ความคิดที่ซับซ้อน ทั้งครูและนักเรียนจะพูดคุยกันเกี่ยวกับเนื้อหา และพูดถึงประโยชน์ของ กลวิธีที่กล่าวมาใช้เพื่อความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝน โดยใช้กลวิธีดังกล่าว สามารถปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้นในด้านความสามารถในการตอบคำถาม วัดความเข้าใจในการอ่านและสามารถนำกลวิธีเหล่านี้ไปประยุกต์ใช้อิงสู่บทเรียนอื่น ๆ ได้

ราฟาเอล และเพียร์สัน (เยี่ยมจิต บุรณโรคา. 2533 : 55 ; อ้างอิงมาจาก Raphael and Pearson. 1985) ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกฝนนักเรียนเกรด 3,4 และระดับ 9 ว่าให้คำสั่งแก่คำถามของบทอ่านว่าคำตอบของคำถามนั้นจะได้อาจมาจากตัวบทอ่าน หรือจะได้อาจมาจากการที่ผู้อ่านคิดหาคำตอบขึ้นเองโดยใช้ความรู้ที่ประมวลจากบทอ่าน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการฝึกฝน สามารถประเมินคำถามชนิดต่างๆ ได้ดีกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกฝน และสามารถตอบคำถามได้อย่างชัดเจน

ชอร์ทแลนด์ โจนส์ (Shortland - Jones. 1986) ศึกษาเปรียบเทียบผลของการตั้งคำถามการสรุป การทำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์และการเรียนของนักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยที่กลุ่มทดลองได้รับการสอนให้ใช้เทคนิคการสร้างโครงสร้างของบทอ่าน (graphic overviews) ประกอบกับได้รับการสอนแบบแลกเปลี่ยนบทบาทระหว่างครูกับนักเรียน (Reciprocal Teaching) โดยให้นักเรียนฝึกการเดา และการสรุปโดยใช้โครงสร้างของบทอ่านซึ่งถือว่าเป็นการใช้อธิบาย ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองสามารถทำคะแนนการตั้งคำถาม การสรุป และคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ครอส และปารีส (เยี่ยมจิต บุรณโรคา. 2533 : 56 ; อ้างอิงมาจาก Cross and Paris. 1988) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน จากผลของวิธีสอนที่เรียกว่าการสอนโดยบอกกลวิธีการเรียนรู้ (Informed Strategies for Learning) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎีอธิบาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับเกรด 3 และเกรด 5 จะได้รับการสอนให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับกลวิธีในขณะที่ยังไม่รู้ถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้เกี่ยวกับกลวิธี โดยรู้และตระหนักถึงลักษณะ วิธีและเหตุผลที่จะใช้ โดยครูอธิบายให้เข้าใจอย่างกระจ่างชัดเจน แล้วครูจึงปล่อยให้เด็กฝึกฝนและเลือกใช้กลวิธีในการอ่านแบบต่างๆ อย่างอิสระ ผลการวิจัยสรุปได้ว่าการสอนโดยบอกกลวิธีการเรียนรู้นี้ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านดีขึ้น และตระหนักถึงกลวิธีในการเรียนรู้อย่างชัดเจน

มอลเตอร์ เจฟฟรีย์ วิลเลียม (Molter, Jeffrey William. 1993) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบในการฝึกอ่านสำหรับผู้เรียนช้า โดยใช้โครงสร้างอภิปัญญา ศึกษาแก่นักเรียนเกรด 2-3 ในรัฐวิสคอนซิน ผลการวิจัยพบว่าหลังจากการฝึกนักเรียนในกลุ่มทดลองสามารถค้นพบยุทธวิธีในการอ่านด้วยตนเอง สามารถสรุปความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่านได้ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮัน จู เซียง (Han, Tzu-Hsiang. 1994) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลของการฝึกอ่านตามหลักอภิปัญญาของนักเรียนจีน เกรด 11 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศโดยใช้สื่อต่างชนิดกัน ผลการวิจัยพบว่าวิธีการอ่านตามหลักอภิปัญญาช่วยให้สามารถสรุปความคิดรวบยอดได้ชัดเจนขึ้นโดยใช้เทคนิคการคาดเดาเหตุการณ์จากเรื่อง รวมทั้งสามารถพัฒนาขั้นตอนการอ่านได้ดีขึ้นอีกด้วย

ดักลาส มาซาโกะ โอกาวา (Douglas, Masako Ogawa. 1993) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้ยุทธวิธีเชิงอภิปัญญาในการอ่านและเขียนของนักเรียนที่เรียนภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาต่างประเทศ ผลการวิจัยพบว่านักเรียนสามารถอ่านและเขียนได้ในระยะเวลาเวลาที่สั้นกว่าที่หลักสูตรกำหนด

งานวิจัยในประเทศ

ในประเทศไทยมีผู้ศึกษาวิจัยวิธีการสอนที่อิงแนวทฤษฎีอภิปัญญาในวิชาภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส ดังนี้

วิภาดา อิงคนารณ (2530) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้วิธีที่เรียกว่า concept formation ซึ่งเป็นการสอนให้เกิดแนวความคิดในการอ่าน มีขั้นตอนการสอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ชั้น phrase reading เป็นการอ่านข้อความในแต่ละประโยคของบทอ่านในลักษณะเป็นหน่วยคำหรือวลี 2) ชั้น semantic expectancy เป็นการฝึกการสร้างคำถามและหาคำตอบ 3) ชั้น concept formation เป็นการวิเคราะห์ย่อหน้าของเรื่องที่อ่านให้ได้เป็นกลุ่มความคิดใหญ่ ๆ 4) ชั้น 2 SQR เป็นเทคนิคการอ่านที่ช่วยให้ผู้อ่านอ่านเรื่องที่มีความยาวหลาย ๆ ตอนได้อย่างรวดเร็ว โดยใช้เวลาทดลอง 1 ภาคเรียน ในแต่ละชั้น ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยกลวิธี concept formation ในการอ่านภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

มนทกานติ พลเยี่ยม (2532) ศึกษาวิจัยโดยใช้กลวิธี concept formation เช่นเดียวกับวิภาดา อิงคนารณ โดยชี้ชื่อว่า กลยุทธ์การสร้างแนวคิดในการสอนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอุตรดิตถ์วิทยานุกูล จังหวัดอุตรธานี ใช้เวลาทดลอง 1 ภาคเรียน ผลการทดลองพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยกลยุทธ์การสร้างแนวคิดกับนักเรียนกลุ่มที่เรียนด้วยวิธีปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เยี่ยมจิต บุรณโรคา (2533) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎีอภิปัญญาและวิธีสอนตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลอง 20 คาบ คาบละ 50 นาที ผลการทดลองพบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎีอภิปัญญาและวิธีสอนตามคู่มือครูมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสนใจในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

วันดี เอี่ยมสุเมธ (2534) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกการอ่านภาษาฝรั่งเศส โดยใช้กลยุทธ์การสร้างแนวคิด โดยศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์) ผลการวิจัยพบว่าผลการทดสอบก่อนการเรียนและหลังการเรียนด้วยแบบฝึก นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยนั้น ยังไม่มีการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดลองใช้วิธีการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียน และเพิ่มประสิทธิภาพการสอนอ่านภาษาไทย

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเจตคติ

1. ความหมาย

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของเจตคติไว้ดังนี้

แอลพอร์ต (Allport. 1935 : 810) ให้ความหมายว่า เจตคติหมายถึง ลักษณะของความพร้อมทางจิต ซึ่งเกิดขึ้นจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้จะ เป็นแรงที่ จะกำหนดทิศทางของพฤติกรรมของบุคคล สิ่งของ หรือ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

อนาสตาซี (อุษา ช่วยมั่ง. 2535 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Anastasi. 1982 : 55) ให้ความหมายว่าเจตคติเป็นความโน้มเอียงที่จะแสดงในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งเร้า อย่างไม่ค่อยอย่างหนึ่ง เป็นต้นว่า กลุ่มชน ประเพณี หรือสถาบันต่าง ๆ

ควงเคื่อน พันธุมนาวิน (2518 : 13) ให้ความหมายว่าเจตคติเป็นความรู้สึก ที่แสดงออกอย่างมั่นคงต่อบุคคลหรือสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งอาจเป็นไปในทางที่ดี (Positive) จัดแย้ง(Negative) หรือเป็นกลาง (Neutral) ก็ได้ ซึ่งเป็นผลของการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะ ที่ดีหรือเลวของบุคคลหรือสถานการณ์นั้น ๆ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 3) ให้ความหมายว่าเจตคติคือความคิดเห็น ซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยาเฉพาะต่อสภาพภายนอก

จากความหมายดังกล่าวพอที่จะสรุปได้ว่า เจตคติเป็นความคิด ความรู้สึก และความพร้อมที่จะกระทำ ซึ่งบอกแนวโน้มของจิตใจ ของบุคคล เมื่อบุคคลปะทะสัมพันธ์กับ สิ่งของ บุคคล ประเพณี หรือสถานการณ์ใด ๆ จะแสดงพฤติกรรมออกมา ซึ่งอาจเป็น ทางบวก ทางลบ หรือเป็นกลางอย่างไม่ค่อยอย่างหนึ่ง

2. ลักษณะและประเภทของเจตคติ

เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้หรือได้รับประสบการณ์ มิใช่สิ่งที่ติดตัวมาแต่ กายานัต ดั่งนั้นจึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ (ทวีศักดิ์ บุญทน 2534 : 35 ; อ้างอิงมาจาก กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ 2524 : 240)

เคลแมน(ซูชีพ อ่อนโรคสูง. 2522 : 7 ; อ้างอิงมาจาก Calman : n.d) ให้ความหมายถึงการเปลี่ยนแปลงเจตคติว่าเป็นไปตามสภาพแวดล้อมของสังคม ภายใต้กระบวนการ ดังนี้

1. การยินยอม คือ การยอมรับอิทธิพลจากผู้อื่นเพื่อให้เขาได้ปฏิบัติตัวในทางที่ ตนต้องการหรือพอใจ

2. การเลียนแบบ คือ การแสดงพฤติกรรมเพื่อทำให้เหมือนสมาชิกในสังคม หรือ เพื่อให้คนอื่นเห็นว่าตนเป็นคนเก่ง เพื่อการมีส่วนร่วมทางอันดีกับผู้อื่น

3. รับอิทธิพลจากสิ่งต่าง ๆ เนื่องจากตรงกับค่านิยมที่มีอยู่ในตนเอง
เจตคติของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีลักษณะแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำแนกออกเป็น

3 ประเภท คือ

1. เจตคติเชิงนิมาน เป็นการแสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ
เห็นชอบด้วย สนับสนุน ปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ

2. เจตคติเชิงนิเสธ เป็นการแสดงออกในทางตรงกันข้าม เช่นไม่พึงพอใจ
ไม่เห็นด้วย ไม่ยินดี ไม่ร่วมทำ

3. เจตคติที่เป็นกลาง เป็นการแสดงออกในลักษณะที่ไม่เป็นทั้งเจตคติเชิง
นิมานและเจตคติเชิงนิเสธ แต่อยู่ระหว่างกลางไม่เข้าข้างใดข้างหนึ่ง เช่นรู้สึกเฉย ๆ
ไม่ถึงกับชอบหรือเกลียด

3. หลักการสร้างเจตคติที่ดีแก่เด็ก

ในการจัดการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ นั้นนอกจากจะมีจุดมุ่งหมายให้นัก
เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนแล้ว ก็ยังจะต้องปลูกฝังให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี
ต่อการเรียนวิชาเหล่านั้นด้วย เพราะเจตคติในวิชาที่เรียนมีความสำคัญ เป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้
เรียนตั้งใจเรียน สนใจเรียน และแสวงหาความรู้ได้อย่างดี ถ้าหากว่านักเรียนมีเจตคติที่ดี
ต่อผู้สอน ต่อกิจกรรมการเรียนการสอน ต่อวิชาที่เรียน ก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
ด้วย(สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. 2524 : 7)

ทวี ท่อแก้ว และอบรม สิมภิบาล (2517 : 57) ได้เสนอหลักการสร้าง
เจตคติที่ดีแก่เด็ก ดังนี้

1. ให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายในเรื่องที่เรียน
2. ให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของวิชานั้นโดยแท้จริง
3. ให้นักเรียนได้มีโอกาสมือมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน
4. ให้นักเรียนได้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด เพื่อจะ
ได้เกิดผลสำเร็จในการเรียน อันจะเป็นผลให้มีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
5. การสอนของครูจะต้องมีการเตรียมตัวอย่างดี ใช้วิธีสอนที่ดี เด็กสามารถ
เข้าใจได้อย่างแจ่มแจ้ง

6. ครูจะต้องสร้างความอบอุ่นใจและความเป็นกันเองกับนักเรียน
7. ครูจะต้องสร้างเสริมบุคลิกภาพให้เป็นที่น่าเลื่อมใสแก่เด็ก
8. จัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียน ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่มีบรรยากาศที่น่าอยู่

และน่าสนใจ

4. การวัดเจตคติ

การสร้างแบบสอบถามวัดเจตคติตามขั้นตอนของลิเคิร์ต (Likert)

มีดังนี้

1. ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าจะวัดเจตคติของใคร ที่มีต่ออะไร

และให้ความหมายของเจตคติและสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน

2. ขั้นที่ 2 เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้วก็สร้างข้อความในแต่ละหัวข้อนั้น ๆ ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อเหล่านั้น และข้อความที่จะถามจะต้องเป็นข้อความที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ตอบ ซึ่งลิเคิร์ต ได้กล่าวถึงหลักในการสร้างแบบสอบถามไว้ดังนี้

2.1 ข้อความจะเขียนในแง่ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความตั้งใจที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ไม่ใช่ข้อเท็จจริง

2.2 ข้อความที่บรรจุลงในสเกลจะต้องประกอบด้วยข้อความที่เป็นไปในทางบวกและข้อความที่เป็นไปในทางลบสลับกัน

2.3 ข้อความแต่ละข้อจะต้องสั้น เข้าใจง่าย ชัดเจน

จำนวนข้อที่สร้างครั้งแรกจะมีประมาณ 20-25 ข้อความ ในแต่ละหัวข้อของสิ่งที่จะวัดเมื่อได้ข้อความเพียงพอแล้ว ก็บรรจุลงในสเกลโดยให้มีข้อเลือก 5 ข้อเลือก

จากความหมายของเจตคติและลักษณะของการเกิดเจตคติดังกล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าเจตคติของบุคคลสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ในสถานการณ์หลาย ๆ อย่าง ในตนเองเดียวกัน เจตคติของนักเรียนต่อการอ่านหนังสือนั้น หากมีกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาทักษะการอ่านก็สามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติต่อการอ่านได้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับเจตคติต่อการอ่าน

เจตคติเป็นเรื่องของความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และเป็นการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งมีผู้สนใจศึกษาอยู่เสมอ ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเจตคติต่อการอ่านที่นำเสนอมี ดังนี้

โรเอทเจอร์ และคนอื่น ๆ (Roettger and others. 1979 : 138-142) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนระดับเกรด 3-6 จำนวน 697 คน ผลการวิจัยพบว่าเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนระดับ 3-6 สูงกว่านักเรียนระดับอื่น ๆ และพบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติในการอ่านกับคะแนนความเข้าใจในการอ่าน ตลอดจนคะแนนด้านคำศัพท์ ผู้ที่มีเจตคติต่อการอ่านสูงจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้นด้วย

ศรีสกล ดำนุทธศิลป์ (2529) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน สมรรถภาพการอ่านเร็ว และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนวิธีโคลซ SQ3R และวิธีการตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่าน สมรรถภาพการอ่านเร็ว และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมภายหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อมรา รักขมณี (2529) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เจตคติและความคงทนในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยค กับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียน และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรุณศรี แสงแก้ว (2530) ศึกษาความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการสอนซึ่งใช้แบบฝึกอ่านที่ใช้คำถามระดับต่าง ๆ กับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการอ่านของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

วิภาดา อิงคนารถ (2530) ศึกษาเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษกับนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้วิธีที่เรียกว่า concept formation ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่ง ที่อิงแนวทฤษฎีอภิปรัชญา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยใช้กลวิธี concept formation ในการอ่านภาษาอังกฤษมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน

อรวรรณ บรรจงสวัสดิ์ (2533) ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการสอนโดยใช้ชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่เน้นกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับยอดมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และมีเจตคติต่อการอ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามคู่มือครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วรพรรณ พรนิมิตร (2534) ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านโดยใช้กิจกรรมคู่กับกิจกรรมตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการสอนอ่านโดยใช้กิจกรรมคู่มีความสามารถในการอ่าน และมีเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ทวีศักดิ์ บุญทน (2534) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านวิชาภาษาไทยและเจตคติต่อการอ่าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่เรียนโดยใช้การสอนแบบโครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จรรย์ ปิ่นทองน้อย (2536) ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนอ่านแบบขึ้นากับการสอนอ่านตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

พิสมัย ชุ่มจิตร (2536) ศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยวิธีการสอนอ่านแบบเอสเอสอาร์ (SSR) กับวิธีการสอนตามคู่มือครู ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับสถิติที่ระดับ .05 และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกัน

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (อุคมพร พัสถาน. 2537 : 39 ; อ้างอิงมาจากสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. 2534 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ศึกษาความสัมพันธ์ของการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยศึกษากับนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 214 คน นักเรียนชาย 111 คน นักเรียนหญิง 103 คน ผลการวิจัยพบว่า ทั้งคนคิดในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ แต่ของนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กันอย่างไม่นัยสำคัญ ส่วนทั้งคนคิดในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านของนักเรียนทั้งหมควมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากเอกสารและงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านสูงขึ้นเมื่อได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านมีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน ซึ่งถ้านักเรียนมีเจตคติต่อการอ่านสูง ก็ทำให้มีความสามารถในการอ่านสูงขึ้นด้วย

สมมติฐานทางการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังต่อไปนี้

1. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของ เครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ที่เรียนวิชา ท 032 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ที่เรียนวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการ

1. สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีจับสลากมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน และกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 30 คน รวมนักเรียนที่ใช้ในการทดลอง 60 คน

2. สุ่มห้องเรียนเพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยวิธีจับสลากกลุ่มทดลองได้รับการสอนอ่านตามแนวอภิปัญญา กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามคู่มือครู

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่

1. แผนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา
2. แผนการสอนอ่านตามคู่มือครู
3. แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน
4. แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน

การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแผนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา
 - 1.1 ศึกษาหลักสูตร ขอบข่ายของเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) เพื่อกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง
 - 1.2 ศึกษารายละเอียด วิเคราะห์เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ รายวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรมเพื่อกำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม
 - 1.3 เลือกเนื้อหาที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้โดยเข้าแนวทางคัดเลือกเนื้อหา จากหนังสือเรียน วารสาร นิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ โฆษณา และอื่นๆ เนื้อหาที่คัดมานี้เป็นเนื้อหาที่นักเรียนยังไม่เคยอ่านมาก่อน แล้วนำไปพิจารณาคัดเลือกอีกครั้งหนึ่งกับอาจารย์ผู้ควบคุมปริญญาโท และครูผู้สอนภาษาไทย จำนวน 3 คน ซึ่งต้องพิจารณาเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับเวลา เหมาะสมกับวัย และสำนวนภาษาที่ใช้ต้องเหมาะสม และสามารถนำมาฝึกทักษะการอ่านของนักเรียนในระดับชั้นนี้ได้
 - 1.4 สร้างแผนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา
 - 1.4.1 ศึกษาขั้นตอนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา
 - 1.4.2 เขียนแผนการสอนอ่านภาษาไทย
 - 1.4.3 นำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทย จำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม จำนวน 35 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องของแผนการสอนในเรื่องการจัดกิจกรรมในห้องเรียน และในเรื่องความเหมาะสมด้านเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปใช้สอนกับกลุ่มทดลอง

2. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแผนการสอนอ่านตามคู่มือครู

2.1 ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ การเรียนรู้รายวิชา ท 021 การอ่านและการพิจารณาวรรณกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533)

2.2 ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาวิชาที่จะใช้ในการสอน ซึ่งเป็นเนื้อหาเดียวกับกลุ่มทดลอง

2.3 ศึกษาการสร้างแผนการสอน ตามแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เพื่อนำมาสร้างแผนการสอน ตามแนวการสอนอ่านวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.4 สร้างแผนการสอนอ่านตามคู่มือครู โดยยึดรูปแบบการเขียนแผนการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษาเป็นหลัก แล้วนำแผนการสอนไปให้ผู้เชี่ยวชาญสาขาการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คน ตรวจสอบแก้ไข แล้วนำแผนการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม จำนวน 35 คน ที่ไม่เข้ากลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ก่อนที่จะนำไปใช้สอนกับกลุ่มควบคุม

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

3.1 ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านจากหนังสือเทคนิคการเขียนข้อสอบของ ชวาล แพรัตกุล (2520 : 1 - 407) และศึกษาจากแนวการเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทยของ จันทิมา พรหมโชติกุล (2528 : 9 - 77)

3.2 คัดเลือกเนื้อหาโดยคัดจากบทความ สารคดี ข่าว บทสนทนา หรือบทร้อยกรองต่าง ๆ คัดมาเพียงตอนใดตอนหนึ่ง ที่ไม่ซ้ำเนื้อหาในบทเรียน คำนึงถึงความยากง่าย ความสนใจ เหมาะสมกับนักเรียน จากนั้นศึกษารายละเอียดของเนื้อหา แล้วสร้างแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 80 ข้อ โดยยึดตามนิยามศัพท์เป็นสำคัญ

3.3 นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทยจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาว่าข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยใช้เกณฑ์การกำหนดคะแนนความคิดเห็นดังนี้ (บุญเชิด ภิญญอนันต์พงษ์. 2526 : 88-91)

ให้คะแนน 1 ถ้าข้อความที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

ให้คะแนน -1 ถ้าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

3.4 นำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองเพื่อตรวจสอบคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 120 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำผลการตรวจให้คะแนนมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) เป็นรายชื่อของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำของเอ็ดเวอร์ด (Edward) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 185 - 186) จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .23-.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20-.63 คัดเลือกไว้ 40 ข้อ ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 8 ในภาคผนวก ก.

3.6 นำแบบทดสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 120 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR 20 (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2524 : 168-169) ได้ค่าความเชื่อมั่น .62

4. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย แบบวัดเจตคติต่อการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ สร้างตามแนวของลิเคิร์ต (Likert) โดยมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดเจตคติ ตามวิธีของลิเคิร์ต จากหนังสือการวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ ของเชดส์กัตต์ โจนวาลินส์ (2520. : 45-70)

4.2 สร้างข้อความวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย จำนวน 40 ข้อ โดยศึกษาจากแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านของศิริรัตน์ วิชาช่าง กมลวรรณ ขาววิ และพิศมัย ชุ่มจิตร ลักษณะคำตอบเป็น 4 ระดับ ได้แก่ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

สำหรับข้อความทางบวก

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน

สำหรับข้อความทางลบ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	1	คะแนน
เห็นด้วย	ให้	2	คะแนน
ไม่แน่ใจ	ให้	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	ให้	4	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ให้	5	คะแนน

ตัวอย่าง แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องทางขวามือ เพียง 1 ช่อง ตามความรู้สึก
ของนักเรียน ดังตัวอย่าง

ข้อความ	ความรู้สึก	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0. การอ่านภาษาไทยทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง			/			
00. การอ่านภาษาไทยไม่ช่วยให้นักเรียนวิชาภาษาไทยดีขึ้น					/	

4.3 นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนภาษาไทย 2 คน และผู้เชี่ยวชาญทางด้านการวัดผล 1 คน พิจารณาข้อความในแบบวัดเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของแบบวัดที่กำหนดไว้ ตลอดจนตรวจสอบความชัดเจนของภาษาที่ใช้ด้วย

4.4 นำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านที่ได้ตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไขแล้วคัดเลือกข้อที่ใช้ได้รวบรวมเป็นฉบับ และนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 จำนวน 120 คน

4.5 นำคำตอบที่ได้จากกลุ่มมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (t) เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูง กลุ่มต่ำ เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.68-7.60 คัดเลือกไว้ 20 ข้อ ซึ่งแสดงไว้ในตาราง 9 ในภาคผนวก ก.

4.6 นำแบบวัดเจตคติต่อการอ่านที่เลือกไว้ 20 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170-172) ได้ค่าความเชื่อมั่น .76

การดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลองที่ใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomized control-group pretest-posttest design (บุศรี วงศ์รัตนะ. 2528 : 357) ดังแผนภูมินี้

การกำหนดเข้ากลุ่ม	สอบก่อน	ตัวแปรอิสระ	สอบหลัง
(R) E	T _{1E}	X	T _{2E}
(R) C	T _{1C}	-	T _{2C}

ความหมายของสัญลักษณ์

E	แทน	กลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยการสอนอ่านตามแนวอภิปัญญา
C	แทน	กลุ่มควบคุมซึ่งเรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู
T _{1E}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง
T _{2E}	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง
X	แทน	การให้การทดลอง คือการสอนอ่านตามแนวอภิปัญญา
-	แทน	การไม่ได้รับการทดลอง คือการสอนอ่านตามคู่มือครู

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามลำดับ ดังนี้

1. การทดลองกระทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม โดยสอนสัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที รวม 16 คาบ ใช้เนื้อหาเดียวกัน และระยะเวลาสอนเท่ากันทั้ง 2 กลุ่ม
2. จัดประชุมนิเทศ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้
3. ททำการทดสอบก่อนเรียน (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เพื่อเก็บข้อมูลเบื้องต้น
4. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดังนี้

4.1 กลุ่มทดลอง จัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านตามแนวอภิปัญญา ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อสำรวจเนื้อความอย่างคร่าว ๆ แล้วช่วยกันระดมสมองเพื่อค้นหาแนวคิดหรือข้อความสำคัญ บันทึกผลการระดมสมองและอธิบายเหตุผลในการเลือกแนวคิดหรือข้อความสำคัญ นามาจัดหมวดหมู่ตามหัวข้อ "ใจความหลัก" "รายละเอียดสำคัญ" และ "ข้อความที่น่าสนใจ"
2. ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบของข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านต่อไป
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความในกลุ่มใดที่เขาควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านเนื้อความแล้วช่วยกันระดมสมอง
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนอ่านข้อความเพื่อค้นหา

คำตอบ

3. ให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
4. ให้นักเรียนทบทวนเรื่องทีอ่าน แล้วครูเขียนโครงเรื่องหรือลำดับเหตุการณ์ของเรื่องเพื่อนำมาเทียบกับแนวของเรื่องทีนักเรียนทบทวนไว้
5. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในรูปแบบบันทึกกลวิธีการอ่านซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือ "วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" กับ "วิธีที่คิดท้ออยู่ในใจ"
6. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่าน แล้วครูถามให้นักเรียนคิดว่าเขาใช้กลวิธีเหล่านี้ได้อย่างไร ใช้เมื่อไร และใช้อย่างไร
7. ครูให้นักเรียนสนทนาถึงเรื่องกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน ให้นักเรียนเปรียบเทียบกลวิธีทั้ง 2 วิธีว่าใช้ได้ผลหรือไม่ อย่างไร
8. เมื่อนักเรียนพบปัญหาในการอ่าน เช่น ค้นหาแนวคิดสำคัญจากเรื่องไม่ได้ ปัญหาด้านคำศัพท์ บอกใจความสำคัญหรือรายละเอียดสำคัญของเรื่องไม่ได้ ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหา และให้นักเลือกกลวิธีอ่านแบบใหม่แทนวิธีที่ใช้แล้วไม่ได้ผล

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ผลการเรียนของตนเอง โดยการอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่าง ๆ ว่า กลวิธีนั้น ๆ ช่วยในการอ่านได้มากเพียงใด และตัวเองรู้ได้อย่างไรว่าอ่านได้ เรียนได้
2. ให้นักเรียนตอบคำถามสั้น ๆ ประมาณ 10 คำถาม โดยไม่ย้อนกลับไปอ่านข้อความเดิมอีก ประเมินผลการอ่านโดยคาดการณ์คำตอบลงแบบวัดความเชื่อมั่นในตนเอง
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย รวมคะแนนข้อที่คาดการณ์ถูก เป็นคะแนนความรู้ตัวในการเรียน
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปรายละเอียดสำคัญของเรื่องทีอ่าน
5. ให้นักเรียนเขียนแผนผังของเรื่องเพื่อแสดงความเข้าใจเรื่องทีอ่าน

4.2 กลุ่มควบคุม จัดกิจกรรมการเรียนการสอนการอ่านตามคู่มือครู ซึ่งมีลำดับชั้นการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ คือการทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในบทเรียน เป็นการสร้างแรงจูงใจที่เกิดแก่ผู้เรียน โดยครูอาจใช้วิธีเล่าเรื่อง สนทนา หรือใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน

ขั้นที่ 2 แจกจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายปลายทางของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมหรือส่งเสริมการเรียนรู้ ทบทวนความรู้เดิมเกี่ยวกับการอ่าน และกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้เดิมมาใช้ประโยชน์ต่อบทเรียนใหม่

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่ โดยใช้วัสดุอุปกรณ์เพื่อจูงใจ เป็นการเริ่มกิจกรรมใหม่ของบทเรียน ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการพูด การอธิบาย การซักถาม และใช้ตัวอย่างโดยยึดจุดประสงค์นำทางเป็นหลัก

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนวางแผนการเรียนรู้ เป็นการแนะแนวทางหรือให้นักเรียนในการอ่านเนื้อเรื่อง โดยสอนวิธีการอ่านเพื่อความเข้าใจ ซึ่งได้แก่ การแปลความ การตีความ การขยายความ การจับใจความ และการสรุปสาระสำคัญของเรื่องให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 6 ขึ้นปฏิบัติ ให้นักเรียนอ่านแล้วให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาตามแนวทางการเรียนรู้ที่ครูสอนให้

ขั้นที่ 7 การแจ้งผลการปฏิบัติ คือการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน ด้วยการตรวจสอบ แกะไขสิ่งที่ผู้เรียนทำผิด ให้นักเรียนเฉลยและแสดงความยินดีในผลงาน

ขั้นที่ 8 การประเมินผลการปฏิบัติ เป็นการประเมินค่าผลการอ่านของนักเรียนว่าได้ผลตรงตามจุดประสงค์ของการเรียนเพียงใด ทำได้โดยการให้ข้อความจากเรื่องที่อ่านแล้วครูตรวจดูว่าผลเป็นอย่างไร หรือให้ทำแบบทดสอบจากการอ่านเนื้อเรื่องหรือสังเกตพฤติกรรมในชั้นการเรียนการสอน เช่น การแสดงความคิดเห็นในการถาม - ตอบ เป็นต้น

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำ เป็นการสรุปซ้ำ ทบทวนการเรียนรู้ที่ผ่านมาเพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น อาจให้ทำเป็นการบ้าน หรืออ่านเรื่อง

แล้วทำแบบฝึกหัด หรือให้ทำกิจกรรมอื่นที่เห็นว่าเหมาะสม เพิ่มเติม เป็นต้น

5. เมื่อสิ้นสุดการทดลอง นำแบบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน ไปทดสอบหลังเรียน (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม

6. ตรวจสอบคำตอบแล้วนำคะแนนส่วนที่เพิ่มขึ้นมาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู โดยใช้สถิติ $t - test$ ในรูป Difference Score
2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากผลของแบบวัดเจตคติ ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู โดยใช้สถิติ $t - test$ ในรูป Difference Score
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สูตร $t - test$ แบบ Dependent Group (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 87)

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (\bar{x}) คำนวณจากสูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน คะแนนรวมของนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่ม

1.2 หาค่าความแปรปรวนของคะแนน คำนวณจากสูตร (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 63)

$$s^2 = \frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

s^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนน

$\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2. สถิติที่ใช้ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อทดสอบกับจุดประสงค์ การเรียนรู้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน (บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์. 2526 : 88-91) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum ER}{N}$$

เมื่อ IOC	แทน	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อทดสอบ กับจุดประสงค์การเรียนรู้
$\sum ER$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคน
N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 ตรวจสอบค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านแบบปรนัย โดยการวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ (Item Analysis) ใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ โดยวิธีการของเอดเวิร์ด (Edward) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 185 - 186)

2.3 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านแบบปรนัย โดยวิธีคูเตอร์ ริชาร์ดสัน 20 (KR 20) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 168-170) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right)$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	p	แทน	สัดส่วนของผู้ทำได้ในข้อหนึ่ง ๆ $\frac{\text{จำนวนคนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$
	q	แทน	สัดส่วนของผู้ทำผิดในข้อหนึ่ง ๆ หรือคือ $1-p$
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.4 ตรวจสอบค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยผู้ใช้เทคนิค 25 % กลุ่มสูงกลุ่มต่ำของเอดเวอร์ด (Edward) และตรวจสอบค่า t ตามวิธีการ t - test (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 185-186) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าอำนาจจำแนกของข้อความ
	\bar{X}_H	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มสูง
	\bar{X}_L	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
	S_H^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
	S_L^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
	n_H	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
	n_L	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

2.5 ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ด้านสายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 170-172) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S^2_i	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2_t	แทน	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

2.6 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โดยวิธีการทางสถิติ t-test Independent ในรูป Difference Score (Scott. 1967 : 256-267) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$t = \frac{MD_1 - MD_2}{S_{MD_1 - MD_2}}$$

$$S_{MD_1 - MD_2} = \sqrt{\frac{S^2_D}{n_1} + \frac{S^2_D}{n_2}}$$

$$\text{เมื่อ } s^2_D = \frac{\sum(D_1 - MD_1)^2 + \sum(D_2 - MD_2)^2}{n_1 + n_2 - 2}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	t	แทน	การแจกแจงแบบที
	MD	แทน	ค่าคะแนนความแตกต่างระหว่างการทดสอบ ก่อนการเรีัยนกับหลังการเรีัยน
	MD ₁ , MD ₂	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนก่อนและหลัง การทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามลำดับ
	S ² _D	แทน	คะแนนความแปรปรวนของผลต่างของคะแนน ก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุมตามลำดับ
	n ₁ , n ₂	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ตามลำดับ

2.7 เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ที่ได้ทดสอบก่อนการเรีัยนกับการทดสอบหลังเรีัยนภายในกลุ่ม
เดียวกัน โดยใช้สูตร t-test แบบ Dependent Group คำนวนจากสูตร
(พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2531 : 176)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N\sum D^2 - (\sum D)^2}{N-1}}}$$

เมื่อ	t แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t- distribution
	D แทน	ความแตกต่างของคะแนนที่ได้จากการทดสอบ ก่อนและหลังการเรียนของกลุ่มทดลองและ กลุ่มควบคุม
	N แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum D$ แทน	ผลรวมของความแตกต่างจากการเปรียบเทียบ กันเป็นรายบุคคล ระหว่างคะแนนที่ได้จากการ ทดสอบก่อนการเรียนกับหลังการเรียน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันดังนี้

N	หมายถึง	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ย
\bar{X}_1	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยก่อนการทดลอง
\bar{X}_2	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยหลังการทดลอง
ΣD	หมายถึง	ผลรวมของความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่
MD	หมายถึง	คะแนนเฉลี่ยของความแตกต่างระหว่างการทดสอบ หลังการทดลองกับก่อนการทดลอง
$S_{MD_1} - MD_2$	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของผลต่างระหว่าง การทดสอบหลังการทดลองกับก่อนการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
t	หมายถึง	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
df	หมายถึง	ชั้นของความเป็นอิสระ
**	หมายถึง	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	หมายถึง	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้เสนอตามลำดับจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้หาคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม แล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีทางสถิติ t - test แบบ Difference Score ได้ผลดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}_1	\bar{X}_2	MD	$S_{MD_1 - MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	30	22.57	25.70	3.17	0.75	2.26*
กลุ่มควบคุม	30	19.97	21.43	1.47		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา
กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ผู้วิจัยได้หาคะแนนเฉลี่ยเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม
แล้วนำมาเปรียบเทียบกันโดยวิธีการทางสถิติ t - test แบบ Difference Score ได้ผล
ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}_1	\bar{X}_2	MD	$S_{MD_1 - MD_2}$	t
กลุ่มทดลอง	30	78.83	86.97	8.13	1.73	2.23*
กลุ่มควบคุม	30	76.37	80.67	4.27		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 แสดงว่านักเรียนกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม มีเจตคติต่อการอ่าน
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนว
ทฤษฎีอภิปัญญากับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านแตกต่างกัน ซึ่ง
เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่าน ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา

ผู้วิจัยได้หาคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่าน ระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง มาเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีการทางสถิติ t - test แบบ Dependent ได้ผลดังแสดงในตาราง 4 และตาราง 5

ตาราง 4 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านระหว่างก่อนการทดลอง กับ หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}_1	\bar{X}_2	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มทดลอง	30	22.57	25.70	95	487	6.84**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่าความเข้าใจในการอ่านระหว่างก่อนการทดลอง กับหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลอง และก่อนการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่าน ระหว่างก่อนการทดลอง กับ
หลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}_1	\bar{X}_2	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มทดลอง	30	78.83	86.97	244	4178	5.12**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่าเจตคติต่อการอ่านระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง
ของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มทดลอง
มีเจตคติต่อการอ่านหลังการทดลองและก่อนการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน
ที่ตั้งไว้ในข้อที่ 4

4. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง ของนักเรียนที่ได้รับการสอนตามคู่มือครู ผู้วิจัยได้หาคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม มาเปรียบเทียบกัน โดยใช้วิธีการทางสถิติ t-test แบบ Dependent ได้ผลดังแสดงในตาราง 6 กับตาราง 7

ตาราง 6 แสดงผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ระหว่างก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}_1	\bar{X}_2	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มควบคุม	30	19.97	21.43	44	584	2.57*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่าความเข้าใจในการอ่านระหว่างก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือนักเรียนกลุ่มควบคุมมีความเข้าใจในการอ่านระหว่างก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

ตาราง 7 แสดงผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านระหว่างก่อนการทดลอง กับ
หลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	\bar{X}_1	\bar{X}_2	ΣD	ΣD^2	t
กลุ่มควบคุม	30	76.37	80.67	128	1235	4.79**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 แสดงว่าเจตคติต่อการอ่านระหว่างก่อนการทดลอง กับหลังการทดลอง
ของกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือนักเรียนกลุ่มควบคุม
มีเจตคติต่อการอ่านระหว่างก่อนการเรียน กับหลังการเรียนแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตาม
สมมุติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 4

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู
3. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา
4. เพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยระหว่างก่อนและหลังการทดลองของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
2. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครูแตกต่างกัน
3. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน
4. เจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ที่เรียนรายวิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 4 ห้องเรียน รวม 120 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการดังนี้

2.1 สุ่มห้องเรียนด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 ห้องเรียน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้อง จำนวน 30 คน และแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้อง จำนวน 30 คน

2.2 สุ่มห้องเรียน เพื่อกำหนดเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยวิธีจับฉลาก กลุ่มทดลองเรียนโดยการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กลุ่มควบคุมเรียนโดยการสอนอ่านตามคู่มือครู

3. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

3.1 แผนการสอนกลุ่มทดลอง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา จำนวน 16 แผน ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

3.2 แผนการสอนกลุ่มควบคุม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการสอนอ่านตามคู่มือครู จำนวน 16 แผน ซึ่งได้ผ่านการทดลองใช้และปรับปรุงแก้ไขแล้ว

3.3 แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยครอบคลุมพฤติกรรมการอ่าน 5 พฤติกรรม คือ การแปลความ การตีความ การขยายความ การจับใจความสำคัญ และการสรุปความ โดยแบบทดสอบดังกล่าวเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ แต่ละข้อมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ .20 - .63 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ .62

3.4 แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากการสร้างแบบวัดเจตคติ ตามวิธีของลิเคิร์ท จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ละข้อมีค่าอำนาจจำแนก (t) ตั้งแต่ 3.68 - 7.60 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .76

4. วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้ดำเนินการวิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอนด้วยตัวเองกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 เป็นเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวมเวลาสอนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้งสิ้น 32 คาบ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ คือ

1. ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยได้ทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม
2. ดำเนินการสอนวิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม ตามแผนการสอนที่สร้างไว้ จำนวน 16 คาบ
3. ดำเนินการทดสอบหลังการทดลอง กับนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน
2. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Independent Samples จาก Difference Scores
3. เปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองและหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Dependent Samples
4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ระหว่างนักเรียนกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม โดยใช้ t -test แบบ Independent Sample จาก Difference Scores

5. เปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยก่อนการทดลอง และหลังการทดลอง ภายในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย หลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับ การสอนอ่านตามคู่มือครู ซึ่งปรากฏผล ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับ การสอนอ่านตามคู่มือครู

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1 โดยที่นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญามีค่าเฉลี่ยของคะแนนความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา อิงคนารถ (2530) มณฑลกันเฒ่า พลเยี่ยม (2532) เข็มมจิต บูรณ์ภควา (2533) และวันดี เอี่ยมสุเมธ (2534) ที่ทำการศึกษานักเรียนในกลุ่มทดลอง โดยที่ใช้วิธีการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา ผลการทดลองสรุปได้ว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน หรือมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สำหรับสาเหตุที่ทำให้ผลการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมของงานวิจัยครั้งนี้แตกต่างกัน เป็นผลมาจาก

1.1 วิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา เป็นวิธีสอนที่มีกระบวนการสอนที่มุ่งฝึกฝนให้นักเรียนรู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาการอ่านด้วยตนเอง โดยสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการอ่าน และวิธีการคิดอย่างเป็นลำดับขั้นตอน ให้นักเรียนรู้ว่ากำลังจะอ่านอะไร จะใช้วิธีการอ่านใด ที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และแม่นยำ พร้อมทั้งสามารถประเมินผลการอ่านของตนเองได้ ซึ่งขั้นตอนการสอนในแต่ละขั้นส่งเสริมให้นักเรียนได้ใช้กระบวนการคิดควบคู่ไปกับการอ่านตลอดเวลา ในระยะก่อนการทดลอง ผู้สอนจะจัดปฐมนิเทศ เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงวิธีการเรียน บทบาทของผู้เรียน เป้าหมายของการเรียน จุดประสงค์ของการเรียน และวิธีประเมินผลการเรียนรู้ แล้วครูจะอธิบายและสาธิตการใช้กลวิธีการอ่าน โดยแจกเอกสารเกี่ยวกับวิธีการอ่าน ได้แก่ การอ่านชนิดต่างๆ เช่น การอ่านสำรวจ การอ่านเพื่อเจาะจงหารายละเอียด การอ่านซ้ำ การอ่านทบทวน ฯลฯ ให้นักเรียนอ่าน จากนั้นครูจะสาธิตวิธีใช้กลวิธีในการอ่าน โดยครูจะอธิบายว่าในขณะที่กำลังอ่านอยู่ครูกำลังคิดถึงอะไรอยู่ หรือกำลังใช้เหตุผลหรือกลวิธีใดมาประกอบการคิด เพื่อช่วยให้ทราบความหมายของคำศัพท์ ข้อความ หรือสำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องที่อ่าน ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน คำอธิบายของครูจะเป็นการชี้แนะกระบวนการทางความคิดหรือกระบวนการอ่าน ให้นักเรียนเห็นได้ชัดว่าผู้ที่อ่านเก่งนั้นมีวิธีคิดอย่างไร ผู้เรียนจะมองเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น และเห็นตัวอย่างการคิดที่ถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ (เอี่ยมมจิต บูรณ์ภควา 2533 : 104 ; อ้างอิงมาจาก Duffy and others. 1988 : 764)

1.2 กระบวนการเรียนการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความแตกต่างจากวิธีสอนอ่านตามคู่มือครู เพราะวิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญานั้น เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมส่วนใหญ่ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้คิด ผู้ปฏิบัติ และแก้ปัญหาด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ หรือให้ความปรึกษาเท่าที่จำเป็น แต่วิธีสอนตามคู่มือครูยังคงเน้นให้ครู

เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมการเรียนการสอน โดยครูจะเป็นผู้คอยอธิบายเนื้อหาให้นักเรียนเข้าใจก่อนแล้วจึงให้นักเรียนอ่านเรื่องที่กำหนดให้ และทำแบบฝึกหัด โดยให้นักเรียนหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน ซึ่งมักจะเน้นให้นักเรียนถามคำถามจากเรื่อง เป็นการเน้นการหาคำตอบมากกว่าวิธีการสอนให้นักเรียนรู้ถึงวิธีการที่จะได้มาซึ่งคำตอบ ต่างกับวิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญาที่เน้นวิธีการที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบ โดยการให้นักเรียนรู้จักกระบวนการอ่านซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนคิดหาคำตอบได้จากกระบวนการทางความคิดของตนเอง (เยี่ยมจิต บุรณโรคา 2533 : 106 ; อ้างอิงมาจาก Duffy and Roehler. 1989 : 9) สอดคล้องกับงานวิจัยของกูดแมน และเบิร์ก (เสาวลักษณ์ รัตนวิชัย. 2534 : 23-24 ; citing ; Goodman and Burke) ที่ทำวิจัย และพบว่าผู้อ่านที่อ่านได้ดีนั้นจะใช้กระบวนการทางความคิดเพื่อสำรวจและจับใจความรวมในการอ่าน ก่อนที่จะพิจารณาองค์ประกอบของภาษา

จากเหตุผลดังกล่าวสรุปได้ว่า วิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา เป็นวิธีสอนที่ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นนักอ่านเชิงรุกหรือเป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ สามารถใช้กลวิธีการอ่านต่างๆ มาประกอบการอ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ซึ่งจากการเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมนั้น เป็นผลมาจากวิธีสอนที่เอื้อและกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดตระหนักถึงกระบวนการความรู้และความคิดของตนเอง และสามารถควบคุมการคิดของตนเอง จึงสามารถใช้เหตุผลต่างๆ มาช่วยแก้ปัญหาจากการอ่านได้ดีกว่า ทว่ามีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกัน โดยกลุ่มทดลองมีความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา กับนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา และการสอนตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 2 สาเหตุที่ทำให้เกิดผลเช่นนี้ คือ

วิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา เป็นวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมการอ่านอย่างเป็นระบบ และส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะการคิดเพื่อที่จะรู้จักคิดด้วยตนเอง เพราะการอ่านเป็นทักษะที่ต้องอาศัยกระบวนการคิด กิจกรรมการเรียนการสอนจะส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น

ทำเป็น แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง นักเรียนจะสามารถควบคุมการเรียนรู้และประเมินผล การอ่านได้ด้วยตนเอง วิธีการเหล่านี้ส่งผลให้เกิดความเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา อิงคนารถ (2530) ซึ่งทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้วิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎี อภิปัญญา พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูงขึ้น และมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน นอกจากนี้แล้วยังพบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านกับเจตคติต่อการอ่านว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวก ดังผลการวิจัยของหลายๆ ท่าน เช่น ศรีสกุล ด่านยุทธศิลป์ (2529) อมรา รักขมณี (2529) อรวรรณ บรรจงสวัสดิ์ (2533) และสุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2534) ที่ทำการศึกษาวิจัยและพบว่าผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อการอ่านจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้เช่นกัน

กิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีขั้นตอนการสอนที่เข้าใจ ชวนให้คิด ให้ติดตามอยู่ตลอดเวลา กระบวนการเรียนรู้หรือกระบวนการคิดจะต่อเนื่องกัน อย่างเป็นระบบ ซึ่งการสอนตามคู่มือครูไม่มีลักษณะเช่นนี้ นักเรียนต้องอาศัยความสามารถ ของตนเองในการที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ให้ได้ดี นอกจากนี้แล้ว การที่นักเรียนตระหนักว่า ตนเองจะเรียนรู้ได้อย่างไรในสถานการณ์ที่แตกต่างกันนั้น เป็นการเสริมแรงที่สำคัญอย่างหนึ่ง ต่อการเรียนการสอน ทำให้ผลการอ่านพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นได้

จากเหตุผลดังกล่าว สรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน เมื่อนักเรียนเห็นประโยชน์และคุณค่า จากการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เจตคติต่อการอ่านสูงขึ้น นักเรียนกลุ่มทดลองจึงมีเจตคติ ต่อการอ่านแตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยที่กลุ่มทดลองมีเจตคติต่อการอ่านสูงกว่ากลุ่มควบคุม

3. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอน ตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนตามคู่มือครู ก่อนการทดลองกับหลังการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา มีความ เข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย ของความเข้าใจในการอ่าน สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยหลังการทดลอง แตกต่างกับก่อนการทดลอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจในการอ่านสูงกว่าก่อนการ

สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 3 สาเหตุที่ทำให้เกิดผลดังกล่าว คือ

วิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา เป็นวิธีสอนที่ส่งเสริม และกระตุ้นให้นักเรียน เกิดอภิปัญญา คือ ตระหนักรู้ถึงกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ เป็นการฝึกฝนวิธีการที่จะทำให้ได้มาซึ่งคำตอบจากบทอ่าน เช่น ตั้งคำถามด้วยตนเอง คาดเดาเหตุการณ์ เป็นการตั้งจุดประสงค์ในการอ่าน และหาคำตอบให้กับตนเองได้ เมื่อพบปัญหาในการอ่าน ก็จะสามารถแก้ปัญหานั้นได้โดยใช้วิธีการอ่านอย่างอิสระ สามารถคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ที่แตกต่างกันได้ตลอดจนตรวจสอบและประเมินผลการอ่านของตนเองได้ตลอดเวลา ว่าประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นผลมาจากขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอน 3 ขั้นตอน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการใช้วิธีการอ่านแบบต่างๆ โดยจะฝึกให้นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม และคนเดียว ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถฝึกฝนวิธีการคิด หรือการอ่านจากเพื่อนๆ ในกลุ่ม และนำวิธีการอ่านที่ประสบผลสำเร็จไปใช้ในการอ่านด้วยตนเองต่อไป โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ให้กำลังใจ จนเมื่อเห็นว่ามีนักเรียนเริ่มมีทักษะในการใช้กลวิธีการอ่าน ครูก็จะลดความช่วยเหลือลงทีละน้อย เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความคิดด้วยตนเองอย่างอิสระ และแก้ปัญหานั้นได้ด้วยตนเอง

นอกจากขั้นตอนการสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาจะเป็นการฝึกฝน การใช้กระบวนการคิดกับการอ่านแล้ว ยังใช้หลักจิตวิทยาเป็นตัวกระตุ้น และเสริมแรงให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนมากยิ่งขึ้น คือใช้กฎการเรียนรู้ของธอร์นไคต์ 3 ประการ คือ กฎแห่งความพร้อม ในขั้นก่อนการอ่าน กฎแห่งการฝึก ในขั้นระหว่างการอ่าน และกฎแห่งผล ในขั้นหลังการอ่าน เมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน ได้ฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง และทราบผลการปฏิบัติของตนเอง ก็ย่อมจะพัฒนาตนเองไปในทางที่ดีขึ้น

ด้วยเหตุนี้จึงพอสรุปได้ว่า วิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา เป็นวิธีสอนที่ฝึกฝนให้นักเรียนเป็นผู้มีความสามารถในการตระหนักรู้ถึงความคิดและการควบคุมการคิดของตนเองในการอ่าน สามารถตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของตนเองได้ตลอดกระบวนการเรียน ซึ่งเป็นผลให้ผู้เรียนได้ใช้กลวิธีในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดความเข้าใจในการอ่านแตกต่างจากก่อนการทดลอง โดยมีความเข้าใจในการอ่านสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สำหรับวิธีสอนตามคู่มือครู ก็นับว่าเป็นวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพวิธีหนึ่ง ขั้นตอนการสอนจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในการอ่านได้ จากการพิจารณาขั้นตอนการสอนแต่ละขั้น จะเห็นว่า จะได้รับการกระตุ้นให้เกิดความสนใจในสิ่งที่เรียน โดยใช้เวลาวิธีการต่างๆ เช่นสนทนาซักถาม ใช้สื่อและอุปกรณ์การสอนที่น่าสนใจ ได้แก่รูปภาพ เอกสาร ข้อความ บัตรคำ แผนภูมิ ฯลฯ รวมถึงบทอ่านที่เป็นเรื่องราวที่น่าสนใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนเกี่ยวกับการอ่านเป็นเรื่องสนุก และไม่ยากเกินที่จะทำความเข้าใจ ครูจะสอนให้นักเรียนรู้จักโครงสร้างของบทอ่าน รูปแบบงานเขียน หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านแปลความ การอ่านตีความ การแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน และการประเมินค่างานเขียน ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน ตามความคิดเห็นของชวาล แพร์ตุล (2520 : 96) ทั้งยังให้นักเรียนได้มีโอกาสฝึกฝนการอ่านบทอ่านที่มีขนาดสั้นและขนาดยาวตามลำดับ เป็นการเรียนจากสิ่งที่ย่างไปหาสิ่งที่ยาก และซับซ้อนยิ่งขึ้น เป็นการเสริมสร้างกำลังใจในการเรียน นอกจากนี้ขั้นตอนการสอนยังสร้างขึ้นโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไคต์ ได้แก่การใช้กฎแห่งความพร้อม กฎแห่งการฝึก และกฎแห่งผล เพราะเชื่อว่าเมื่อนักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียน มีโอกาสฝึกฝนทักษะ และทราบผลแห่งการเรียนรู้ของตนก็ย่อมจะมีพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้นได้ (จิตรา วสุวานิช 2518 : 67) และในขั้นตอนสุดท้ายของการเรียนการสอน จะส่งเสริมความมั่นใจ และถ่ายโอนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นการสรุปย่อและทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้วตลอดคาบเรียน เพื่อให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่คงทนถาวร นักเรียนจะสามารถใช้ทักษะจากการเรียนมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกทางหนึ่งด้วย

จากเหตุผลดังกล่าว สรุปได้ว่า การเรียนการสอนตามคู่มือครู ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากเป็นการฝึกฝนให้นักเรียนได้เรียนรู้ถึงองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน และได้รับการฝึกฝนทักษะการอ่านโดยวิธีการต่างๆ หลายรูปแบบ ที่ส่งผลให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน

4. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปรัชญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา และนักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ก่อนการทดลองกับหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 4 สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะ

4.1 วิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีขั้นตอนการฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง โดยที่ผู้เรียนจะตระหนักรู้ถึงความคิด หรือรู้กลวิธีการคิดของตนเองในขณะที่อ่าน ตลอดจนสามารถควบคุมการใช้กลวิธีการอ่านได้ เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นนักอ่านที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเข้าใจ และท้าทายความสามารถของผู้เรียนในการที่เลือกใช้วิธีที่จะให้ได้มาซึ่งคำตอบของบทอ่าน พร้อมทั้งตรวจสอบ และประเมินผลการใช้กลวิธีการอ่านว่าจะประสบผลสำเร็จเพียงใด เมื่อผู้เรียนได้เรียนรู้ถึงองค์ประกอบและเห็นคุณค่า เห็นคุณประโยชน์ของการใช้กลวิธีการอ่าน ที่จะช่วยให้อ่านได้อย่างเข้าใจ บรรยากาศของการเรียนจึงเป็นไปในลักษณะที่สนุกสนาน ชวนให้คิด ให้ติดตามอยู่ตลอดเวลา นักเรียนมีเวลาอภิปรายเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กลวิธีกับเพื่อนๆ ได้ทราบวิธีคิดแก้ปัญหาของผู้อื่น และสามารถนำมาเปรียบเทียบ ปรับเปลี่ยนกลวิธีการอ่านหรือวิธีคิดของตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจยิ่ง นอกจากนี้แล้วผลสำเร็จของการอ่านจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่า การอ่านเป็นเรื่องสนุก ได้ความรู้ ความเพลิดเพลิน ทั้งยังสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการสร้างเจตคติที่ดี ของทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (2517 : 57) กล่าวคือนักเรียนที่เรียนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนเกือบตลอดเวลา ได้เรียนตามความสามารถ ความถนัดของตนเอง ทำให้บรรยากาศของการเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น ครูและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เมื่อนักเรียนได้รับประโยชน์ เห็นคุณค่าของการอ่าน เจตคติต่อการอ่านจึงแตกต่างกับก่อนการทดลอง โดยมีเจตคติสูงขึ้นภายหลังการทดลอง

4.2 วิธีสอนตามคู่มือครู ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้เด็กเกิดเจตคติที่ดี ตามหลักการสร้างเจตคติที่ดีของทวี ท่อแก้ว และอบรม สนิทบาล (2517 : 57) คือนักเรียนได้ทราบจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอนแต่ละครั้ง กิจกรรมกลุ่มช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ได้แสดงความคิดเห็นอย่างเสรี บรรยากาศในการเรียนจึงไม่

เครื่อง เคียด ครู เป็นกันเองและใกล้ชิดกับนักเรียน นอกจากนี้กิจกรรมการเรียนการสอนยังมีหลากหลายรูปแบบ ทำให้นักเรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ตลอดจนเนื้อหาที่เรียนก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สามารถนำความรู้ หรือแนวคิดจากเรื่องที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมื่อนักเรียนเห็นประโยชน์จากการอ่าน และสนุกสนานกับการเรียน เห็นว่าการอ่านเป็นเรื่องที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ เจตคติที่ดีก็เกิดขึ้น ดังนั้นนักเรียนในกลุ่มควบคุมจึงมีเจตคติต่อการอ่านสูงขึ้นภายหลังการทดลอง เช่นเดียวกันกับกลุ่มทดลองดังกล่าวมาข้างต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1.1 ครูควรเตรียมความพร้อมในการเรียนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา คือ ครูควรจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ได้แก่ รายการที่จะต้องค้นหาจากบทอ่าน คำอธิบายเกี่ยวกับกลวิธีที่ใช้นในการอ่าน ซึ่งแบ่งเป็น 2 วิธี คือวิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง กับวิธีที่คิดทบทวนในใจ แบบบันทึกกลวิธีที่ใช้นในการอ่าน และแบบสำรวจความมั่นใจในการอ่านให้นักเรียนได้ศึกษามาก่อนล่วงหน้า เป็นการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิธีการอ่าน ที่เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น และจะช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนราบรื่นและประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นยิ่งขึ้น

1.2 ครูควรตระหนักอยู่เสมอว่า วิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาเป็นวิธีสอนที่ฝึกฝนการคิด ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำได้ไม่ยากนัก ดังนั้นการสอนจึงควรมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป และมุ่งประเด็นไปที่วิธีการคิดหรือวิธีการแก้ปัญหา เน้นหนักที่กระบวนการคิดแบบมีเหตุผลมากกว่าเน้นเนื้อหาหรือผลจากการอ่าน

1.3 เนื้อหาหรือบทอ่านที่นำมาฝึก ควรมีขนาดสั้น เป็นเรื่องที่น่าสนใจและเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียน และจะเป็นพื้นฐานที่จะส่งผลให้นักเรียนสนใจ จนเกิดเจตคติที่ดีต่อการอ่านได้

2. ข้อเสนอแนะในการทาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อศึกษาถึงผลการสอนว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยวิธีสอนตามแนวอภิปัญญากับตัวแปรอื่นๆ เช่น ความสนใจในการอ่าน ความรับผิดชอบในการเรียน ความคิดสร้างสรรค์ การคิดแก้ปัญหา เพื่อศึกษาว่าตัวแปรตามใดส่งผลต่อวิธีสอนมากที่สุด

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยวิธีสอนตามแนวทฤษฎีอภิปัญญากับนักเรียนที่มีสติปัญญาสูง กลาง ต่ำ เพื่อศึกษาถึงผลการสอนว่าสามารถใช้ได้เหมาะสมกับนักเรียนในระดับสติปัญญาใดบ้าง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลวรรณ ช่างวี. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยวิธีแบบฝึกพัฒนาสมรรถภาพการอ่านกับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- ก่อ สวัสดิพานิช. หนังสือชมทรัพย์แห่งปัญญา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงรุ่งการพิมพ์, 2532.
- แจ่มชาติ อุโนธสง. การศึกษาการเรียนการสอนหนังสืออ่านนอกเวลาวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนมัธยมมานเฑศกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- จรัล พรหมคำตัน. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองและความเข้าใจในการอ่านของเด็กวัยรุ่นชนบท. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515. อัดสำเนา.
- จันทิมา พรหมระติกุล. การเขียนข้อสอบวิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- จารณีย์ ปิ่นทองน้อย. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยการสอนแบบขึ้นน้ำกับการสอนอ่านตามคู่มือครู. ปรินฤพานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- จิตรา วสุวานิช. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : 2518.
- จินตนา ใบบากชูย์. "การอ่านเป็นหลักสูตร," วารสารการอ่าน. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1
- จินตนา ใบบากชูย์, อุษณีย์ วัฒนพันธ์ และสุพรรณิณี แสงอากาศ. การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน : ตุลาคม-ธันวาคม 2528. เอกสารวิชาการ กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2529.
- จุฑามาศ สุวรรณนคร. "การอ่านเป็น," สามัญศึกษา. 12 : 27-30 ; ธันวาคม 2519.
- จวีลักษ์ณ์ บุญยะกาญจน์. จิตวิทยาการอ่าน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- ชวาล แพร์ติกุล. เทคนิคการวัดผล. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- _____ . เทคนิคการเขียนข้อสอบ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครูสภา, 2520.

- ชุติมา สัจจานนท์. "การส่งเสริมการอ่านแก่เด็ก," ประชาศึกษา. 34(2) : 8-15 ;
พศจิกายน 2525.
- ชูชีพ อ่อนโลกสูง. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- ชูศรี วงศ์รัตนะ. เทคนิคการใช้สติและการวิจัย. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
- เชิดศักดิ์ โธมาสินธุ์. การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. อิทธิพลของสังคมต่อทัศนคติของวัยรุ่น รายงานการวิจัย ฉบับที่ 18
ของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการศึกษาเรื่องเด็ก. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุรสภา,
2518.
- ถนอมวงศ์ ล้ายอุดมรรคผล. "อ่านเพื่อเรียนต้องเรียนเพื่ออ่าน," คู่มือแนะแนววิธีการเรียน.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- _____. "การพัฒนาสมรรถภาพในการอ่าน," เอกสารการสอนชุดการใช้ภาษาไทย
หน่วยที่ 9-15. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2526.
- ทวี ทอแก้ว และอรรม สนิทมาล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามต้นการพิมพ์,
2517.
- ทวีศักดิ์ บุญทณ. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่าน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนภาษาไทย โดยใช้การสอนแบบ
โครงสร้างระดับย่อยกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- นฤนาถ ดวงมุสิทธิ. ผลการสอนอ่านภาษาไทยด้วยวิธีการ อาร์ เอส เอ็ม และวิธีสอนปกติ
านชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- น้ำเพชร จาปาทอง. การศึกษาความเข้าใจในการอ่าน ความสามารถในการเขียนและ
ความสนใจในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ที่ได้รับการสอนอ่านโดยใช้โครงสร้างระดับย่อยกับการสอนตามคู่มือครู.
ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2537. อัดสำเนา.

- บันลือ พดกษะวัน. วรรณกรรมกับเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
_____. "ข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับการสอนอ่าน," ประชาศึกษา.
พฤษภาคม 2529.
- บุญเชิด วิญญูอนันตพงษ์. การทดสอบแบบอิงเกณฑ์ : แนวคิดและวิธีการ. กรุงเทพฯ :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526.
- ปทุมวดี ศิริสวัสดิ์. ความเข้าใจงานการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการ
เน้นทักษะกระบวนการ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2537. อัดสำเนา.
- ประเทิน มหาจันทร์. การสอนอ่านเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : โอเคียนสตรี, 2530.
- ประวิมลพรหม สุธรรมวงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านกับผลสัมฤทธิ์
ในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสาธิต.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. "ทัศนคติ," การวัดและการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. มพท, 2520.
- พะอบ โปษะกฤษณะ. ลักษณะเฉพาะของภาษาไทย การเขียน การอ่าน การพูด การฟัง
และราชาศัพท์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระพัฒนา, 2526.
- พิศมัย ชุ่มจิตร. การศึกษาความเข้าใจงานการอ่าน ความสามารถในการเขียน
และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนโดยวิธีการสอนอ่านแบบ เอส เอส อาร์ กับวิธีสอนตามคู่มือ.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. อัดสำเนา.
- พรพรรณ ศิริจรรณวงศ์. การเปรียบเทียบแบบทดสอบโคลซและแบบทดสอบเลือกตอบในการวัด
ความเข้าใจงานการอ่านภาษาฝรั่งเศสของนักเรียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- ไพฑูรย์ ธรรมแสง. "การอ่านเร็วเพื่อความเข้าใจ," วิทยาจารย์. 29 กรกฎาคม 2529
- มานิต บุญประเสริฐ. "ยุทธวิธีพัฒนาการอ่าน," จันทร์เกษม. 174 : 9 กันยายน -
ตุลาคม 2526.

มาลินี นิ่มเสมอ. "การส่งเสริมการอ่านของเด็ก," ครู. 4 : 26-28 ; มกราคม 2523.

มนตรี พลเยี่ยม. สัมฤทธิ์ผลในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล ที่ใช้กลยุทธ์การสร้างแนวคิด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อัดสำเนา.

เยี่ยมจิต บุรณโรคา. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษและความสนใจ

ในการเรียนวิชาการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ที่ได้รับการสอนโดยวิธีสอนที่อิงแนวทฤษฎีอภิปัญญาภิวัตน์กับวิธีสอนตามคู่มือครู.

ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,

2533. อัดสำเนา.

รัชณี ศรีไพรวรรณ. การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

การศาสนา, 2529.

ราชบัณฑิตยสถาน. ศัพท์บัญญัติ อังกฤษ-ไทย ไทย-อังกฤษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์

คุรุสภาลาดพร้าว, 2532.

_____. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ:

ราชบัณฑิตยสถาน, 2525.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ทวีกิจ-

การพิมพ์, 2524. อัดสำเนา.

_____. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศึกษาพรจักษ์, 2528.

วันดี เอี่ยมสุเมธ. การสร้างแบบฝึกการอ่านภาษาฝรั่งเศส โดยใช้กลยุทธ์การสร้างแนวคิด

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเส็กกัน(วัฒนานันท์อุปถัมภ์)

กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,

2534. อัดสำเนา.

วรพรรณ พรณีมิตร. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถและเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ

ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยวิธีสอนอ่านโดยใช้กิจกรรมคู่

และกิจกรรมตามคู่มือครู. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.

ศึกษาริการ, กระทรวง. หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

(ฉบับปรับปรุง 2533). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2533.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. คู่มือครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาไทย. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- ศิริพร ลิมตระกูล. เอกสารการสอนชุดวิชา การอ่านภาษาไทย หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537.
- ศิริรัตน์ วิชาช่าง. เจตคติต่อการอ่านและสัมฤทธิ์ผลของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของวัยรุ่น
ที่มีนิสัยการดูโทรทัศน์ต่างกัน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.
- ศรีสกุล คำนุทธศิลป์. การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สมรรถ
ภาพการอ่านเร็ว และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 โดยการสอนอ่านวิธีโคลซ SQ3R และตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
อัดสำเนา.
- ศุภวรรณ เล็กวิไล. การสร้างแบบฝึกการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนแสงชนูทิศ. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ :
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2526. อัดสำเนา.
- สุดดี หวังสุริยะ. การศึกษาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสามารถในการ
อ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยบทเรียนที่มีบทสรุปก่อน
บทสรุปหลัง และไม่มีบทสรุป. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. รายงานการประชุมใหญ่สามัญประจำปี 2530 เรื่องการสร้าง
สังคมการอ่านและการใช้สารสนเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2531.
- สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ภาษาไทย 5 การอ่าน. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2527.
- สนธิรักษ์ เทพรณู. "การสร้างสังคมการอ่านเพื่อการใช้สารสนเทศ," วารสารมิตรครู.
ธันวาคม 2533.

- สมนึก พ่วงกลิ่น. การเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และ
สมรรถภาพการอ่านเร็วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยวิธีสอน
แบบสืบสวนสอบสวน กับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. : กรุงเทพฯ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2530. อัดสำเนา.
- สมบัติ จำปาเงิน และสาเนียง มณีกาญจน์. หลักนักอ่าน. กรุงเทพฯ: เรือนแก้วการพิมพ์,
2531.
- สมศรี บำบัด. ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราความเร็วในการอ่านในใจกับอัตราเร็วการเรียน
สรุปความจากวรรณกรรมร้อยแก้วของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดแพร่.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2531. อัดสำเนา.
- สุกัญญา ศรีสืบสาย. "การส่งเสริมการอ่าน." วารสารพัฒนาหลักสูตร. 83 ; กุมภาพันธ์ 2533.
- สุรพงษ์ จังหาร. "ครูจะส่งเสริมการอ่านของเด็กได้อย่างไร." มิตรครู. 28 พฤษภาคม 2529.
- เสาวลักษณ์ รัตนวิษฐ์. เอกสารเรื่องความสัมพันธ์เรื่องการอ่านกับกระบวนการคิด.
กรุงเทพ : 2528.
- _____. การพัฒนาการสอนภาษาไทยแบบมุ่งประสบการณ์ภาษา. กรุงเทพฯ:
ประยูรวงศ์พรินดี้ง, 2536.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. "การวัดทัศนคติและความสนใจ." วารสารวัดผลการศึกษา. 2 :
7-13 ; กันยายน-ธันวาคม 2524.
- หน่วยศึกษานิเทศก์, กรมการฝึกหัดครู. วิธีสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.
- อนุช อาภาภิรม. "ความเข้าใจในการอ่าน." โลกหนังสือ. 2 : 5 ; เมษายน 2523.
- อมรา รักขมณี. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เจตคติ
และความคงทนในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ที่ได้รับการสอนโดยวิธีวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประโยคกับการสอนตาม
คู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร. 2529. อัดสำเนา.
- อรุณศรี แสงแก้ว. การศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านและเจตคติต่อการอ่าน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการสอนซึ่งใช้แบบฝึกอ่านที่ใช้คำถาม
ระดับต่าง ๆ กับการสอนตามปกติ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2530. อัดสำเนา.

- อรรถ พลายระหาร. ผลของการสอนอ่านโดยวิธีธรรมชาติที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พูดสองภาษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.
- อรวรรณ บรรจงสวัสดิ์. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์และเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยการสอนโดยวัสดุการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการสอนแบบโครงสร้างระดับยอดกับการสอนตามคู่มือครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา
- อุดมพร พัสถาน. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกับเจตคติการอ่านก่อนและหลังฝึกอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537. อัดสำเนา.
- อุทัย ภิรมย์รื่น. "การสอนอ่านตามแนวอภิปัญญา," วารสารการอ่าน. 57 : 8-14 ; กรกฎาคม 2536.
- อุษา ช้วยมิ่ง. การเปรียบเทียบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดเจตคติต่อวิชาคณิตศาสตร์แบบลิเคอร์ที่มีรูปแบบการตอบต่างกัน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- Allport, Gardon W. "Attitudes," Handbook of Social Psychology. Clark University Press. Mass, 1935.
- Arrowsmith, G. "Reading Vs thinking," Bulletin of the English Language Center. 1972.
- Baker, L., & Brown, A.L. Metacognitive skills and reading. In P.D. Pearson (Ed.) Handbook of reading research. New York : Longman, 1984.
- Bond, Gay L. and Tinker A. Miles. Reading Difficulties : Their Diagnosis and Correction. New York : Appleton Century Crofts, 1957.

- Braan, L. Developing and Measuring Flexibility in Reading.
Reading Teacher. 1963.
- Brown, A.L. Metacognitive development and reading. In R.J. Spiro,
B.C. Bruce (Eds), Theoretical issues in reading comprehension.
Hilldale, NJ: Erlbaum, 1980.
- Burton, William H. Reading in child Development. Newyork : the
Bobbs-Merril company-Inc, 1956.
- Bush, Clifford L. and Mildred Huebner. Strategies for Reading in
Elementary School. London : The Macmillian Company, 1970
- Cross, David R. and Scott G. Paris. "Developmental and Instructional
Analysis of Children's Metacognition and Comprehension,"
Journal of Educational Pychology. 80(2) : 131-142 ; 1988.
- Dallman,Martha and others. The Teaching of Reading. New York :
Holt Rinehart and Winston. Inc, 1974.
- Devitz, Peter, Eileen M. Carr and Judythe P. Patberg. "Effects of
inference Training on Comprehension and Comprehension
Monitoring," Reading research Quarterly. 12(1) : 99-199 ;
Winter, 1987.
- Dickinson,Leslie. Self - Instruction in Language Learning.
Cambridge : Cambridge University Press, 1987.
- Douglas,Masako Ogava Development of Orthography-related Reading/
Writing strategies by learners of japanese as a
foreign language. University of Southern Carifornia
: p.3130, March 1993.
- Fitzpatrick, Elaine Maric. Development and Evaluation of Skimming
Techniques of Teaching Flexibility in Terding of
High School Student. Dissertation Abstracts
international, 31 : 2789-A ; December, 1978.

- Frost, Joc.L. Issue and Innovations in the Teaching of Reading
Illinois, Scott Foresman and Company, 1967.
- Gabehart, M.E. Cognitive psychology and its application to the
teaching of reading Paper presented at the 1991 Thailand
reading Association (TRA) National Conference "Innovative
Ideas in Reading Research and Teaching Methodology,"
Bangkok, Thailand. 1991.
- Ghatala, E.S. Strategy-monitoring training enables young learners
to select effective strategies. Educational Psychologist.
21, 43-54 ; 1986.
- Goodman, Kenneth S. "Reading a Psycholinguistic Guessing Game,"
Journal of the Reading Specialist. 4 : 126-135 ; May 1967.
- Han, Tzu-Hsiang. An investigation of the effects of reading strategy
use and Metacognitive awereness of eleventh-grade
chiness students'english language development. The university
of oklahoma. p.3393, March 1994.
- Ingkanart, W. Concept Formation : A Reading Strategy to EFL Learners.
Department of Languages, Humanities Faculty, Kasetsart
University, 1989.
- Irwin, J.W. Teaching Reading Comprehension Processes Englewood
Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc. 1986.
- Markman, E.M. Comprehension monitoring. In W.P. Dickson (Ed.),
Children's oral communication skills. pp.61-84 New York :
Academic Press, 1981.
- Molter, Jeffrey William. The effects of phonemic awareness training
and Metacognitive strategy instuction on delayed readers.
The University of Wisconsin - Milwaukee, pp : 193 : 1993.

- Norton, Mary Metacognition and teracy development at work : a descriptive study (job requirements). pp.208 University of Alberta (CANADA), 1992.
- Palinscar, A.M. and Brown, A.L. "Reciprocal Teaching of Comprehension fostering and comprehension monitoring Activities," Cognition and Instruction. 117-175 ; 1984.
- Pressley, M., Goodchild, F., Zajchowski, R., & Evan, E.D. The challenge of classroom strategy instruction. Elementary School Journal. : 1989.
- Pressley, M., Snyder, B.L., Levin, J.R., Murray, H.G., & Ghatala, E.S. Perceive Readiness for Examination Performance (PREP) produced by initial reading of text and text containing adjunct questions. Reading Research Quarterly. 22 : 219-236 ; 1987.
- Raphael, T.E., and P.D. Pearson. "Increasing Students' Awareness of Sources of Information for Answering Question," American Educational Research Journal. 2 : 217-236 ; 1985.
- Reynolds, R.E., Wade, S.E., Trathen, W., & Lapan, R. The selective attention strategy and prose learning. In M. Pressley, C., McCormick, & E. Miller (Eds.) Cognitive strategies research. New York : Springer-Verlag, 1989.
- Roettger, Doris and others. "Validation of the Reading Attitude Scale for Elementary Students and an Invertingation of the Relationship Between Attitude and Achievement," The Journal of Education Research. 72 : 138-142 ; January 1979.
- Sanacore, J. "Metacognition and the Improvement of Reading : Some Important Links," Journal of Reading. 27 : 706-712 ; May, 1984.

- Scott, William A. and Michael Wertheimer. Introduction to Psychological research. 4th ed. New York : John Wiley and Son Inc., 1967.
- Shortland-Jones, Bruce. The Development and Testing of an Instruction Strategies for Improveing Reading Comprehension Based on Schema and Metacognitive Theory. U.S.A. : University of Oregon, 1986.
- Shirley, L.L., & R.E. Reynolds. The role of attention in studying and learning. In E.T. Goetz, C.E. Weinstein, & P. Alexander (Eds.) Learning and study strategies : Issues in assessment, instruction, and evaluation. pp.77-100. Washington, D.C. : Academic Press, 1988.
- Sinprajukpol, W. "Metacognition and Reading," Warasarn Suksasart. Songkla : Songklanakarin University, 1989.
- Spring, Helena T. "Teacher decision Making : A Metacognitive Approach," The Reading Teacher. 39(3) : 290-295 ; December, 1985.
- Wade, S.E., & R.E. Reynolds. "Developing metacognitive awarens.," Jouanal of Reading. 33, 6-14. 1989.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก .

- ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
วัดความเข้าใจในการอ่าน
- ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
- ตาราง 10 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
- ตาราง 11 แสดงคะแนนวัดความเข้าใจในการอ่าน เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม
- ตาราง 12 แสดงคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
- ตาราง 13 แสดงคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

ตาราง 8 แสดงค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

ข้อที่	p	r	ข้อที่	p	r
1.	.23	.20	21.	.55	.57
2.	.65	.30	22.	.55	.63
3.	.52	.30	23.	.70	.47
4.	.50	.40	24.	.33	.43
5.	.40	.33	25.	.57	.60
6.	.23	.27	26.	.57	.23
7.	.77	.20	27.	.43	.37
8.	.70	.30	28.	.40	.40
9.	.70	.27	29.	.40	.47
10.	.47	.20	30.	.43	.40
11.	.47	.20	31.	.73	.57
12.	.23	.40	32.	.43	.37
13.	.40	.27	33.	.43	.53
14.	.50	.30	34.	.65	.30
15.	.53	.37	35.	.80	.33
16.	.55	.30	36.	.35	.23
17.	.60	.27	37.	.67	.33
18.	.30	.27	38.	.47	.43
19.	.80	.30	39.	.37	.33
20.	.53	.20	40.	.72	.30

ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบทั้งฉบับ = .62

ตาราง 9 แสดงค่าอำนาจจำแนก (t) ของแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		ค่าอำนาจจำแนก (t)
	\bar{X}	s^2	\bar{X}	s^2	
1.	4.43	.40	3.83	.22	4.28
2.	4.37	.44	3.40	.93	4.62
3.	4.87	.12	4.20	.30	5.58
4.	4.03	.38	3.17	.49	5.06
5.	4.03	1.34	2.90	.99	4.03
6.	4.80	.23	3.66	.50	7.60
7.	4.47	.33	3.37	.44	6.87
8.	3.83	.63	3.13	.46	3.68
9.	4.17	.49	3.20	.65	5.11
10.	4.83	.14	3.87	.40	7.38
11.	3.87	.60	2.93	.62	4.70
12.	4.77	.19	3.63	.31	8.76
13.	4.80	.14	3.73	.82	5.94
14.	3.93	.62	2.93	1.65	3.70
15.	4.60	.45	3.50	.95	5.00
16.	4.17	.76	2.80	.72	6.22
17.	3.30	1.18	1.83	1.66	4.74
18.	4.83	.14	4.00	.69	4.88
19.	4.40	.14	3.00	1.24	6.67
20.	4.63	.31	3.53	.88	5.50

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ = .76

ตาราง 10 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่างการสอบก่อน
และหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง	เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง
1.	23	26	3	16.	22	22	0
2.	23	25	2	17.	24	28	4
3.	23	22	-1	18.	27	31	4
4.	20	25	5	19.	25	28	3
5.	21	26	6	20.	26	32	6
6.	21	27	7	21.	20	22	2
7.	25	23	-2	22.	17	24	7
8.	21	24	3	23.	18	23	5
9.	18	22	4	24.	23	25	2
10.	25	28	3	25.	27	24	-3
11.	26	28	2	26.	26	32	6
12.	18	22	4	27.	17	22	5
13.	28	30	2	28.	26	29	3
14.	15	22	7	29.	24	26	2
15.	23	26	3	30.	25	27	2

ตาราง 11 แสดงคะแนนความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง	เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง
1.	18	14	-4	16.	15	20	5
2.	20	20	0	17.	18	21	3
3.	20	22	2	18.	21	22	1
4.	17	20	3	19.	21	23	2
5.	24	22	-2	20.	14	19	5
6.	20	25	5	21.	25	27	2
7.	20	21	1	22.	19	19	0
8.	15	17	2	23.	27	26	-1
9.	22	23	1	24.	20	22	2
10.	16	20	4	25.	23	24	1
11.	21	14	-7	26.	16	22	6
12.	18	20	2	27.	20	25	5
13.	20	20	0	28.	30	27	-3
14.	20	27	7	29.	25	27	2
15.	17	14	-3	30.	17	20	3

ตาราง 12 แสดงคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลอง

เลขที่	ก่อนเรียน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง	เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง
1.	78	86	8	16.	78	83	5
2.	81	86	5	17.	84	90	6
3.	68	88	20	18.	71	85	14
4.	79	87	8	19.	78	86	8
5.	86	82	-4	20.	83	82	-1
6.	69	73	4	21.	91	94	3
7.	53	96	43	22.	87	87	0
8.	74	95	21	23.	80	83	3
9.	88	85	-3	24.	77	83	6
10.	78	81	3	25.	88	71	3
11.	80	88	8	26.	89	98	9
12.	72	78	6	27.	83	90	7
13.	80	94	14	28.	77	87	10
14.	84	94	10	29.	86	93	7
15.	75	84	9	30.	68	80	12

ตาราง 13 แสดงคะแนนเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย เปรียบเทียบระหว่าง
การสอบก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มควบคุม

เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง	เลขที่	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ความต่าง
1.	68	64	-4	16.	74	74	0
2.	75	73	-2	17.	73	82	9
3.	66	72	6	18.	71	89	16
4.	78	81	3	19.	79	92	13
5.	69	76	7	20.	84	86	2
6.	65	70	5	21.	76	87	11
7.	78	82	4	22.	69	71	2
8.	71	81	4	23.	83	84	1
9.	82	84	2	24.	82	81	-1
10.	74	75	1	25.	71	75	4
11.	85	89	4	26.	78	83	5
12.	75	82	7	27.	85	82	-3
13.	78	76	-2	28.	79	92	13
14.	86	94	8	29.	84	87	3
15.	78	83	5	30.	69	75	6

ภาคผนวก ข

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย

แบบสอบถ่วงน้ำหนักเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย

แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม

คำอธิบายวิธีทำแบบทดสอบ

1. ข้อสอบฉบับนี้มี 40 ข้อ ให้เวลาทำ 40 นาที นักเรียนควรทำให้ครบทุกข้อ จึงจะได้คะแนนดี

2. คำถามทั้งหมดเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ ให้นักเรียนเลือกเฉพาะคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว จากตัวเลือก ก ข ค ง เมื่อเลือกได้คำตอบใดก็ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในกระดาษคำตอบ ดังตัวอย่างการเลือกตอบข้อ ก ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X			

3. ถ้าต้องการเปลี่ยนคำตอบใหม่ ให้ขีดเส้นทับบนเครื่องหมาย X เดิม แล้วขีดคำตอบใหม่ ดังตัวอย่างการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ก ไปเป็นข้อ ง ดังนี้

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X			X

4. ถ้าพบข้อที่ยาก ให้ข้ามไปทำข้ออื่นก่อน เมื่อมีเวลาเหลือจึงค่อยย้อนกลับมาทำข้อนั้นใหม่ การเดาไม่ช่วยให้คะแนนดีขึ้นเลย ควรคิดและทำอย่างรอบคอบ

5. อย่าขีด เขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบเป็นอันขาด และนักเรียนจะต้องส่งกระดาษคำตอบ พร้อมแบบทดสอบคืนกรรมการผู้ควบคุมห้องสอบด้วย

6. ให้นักเรียนเขียนชื่อ นามสกุล ในกระดาษคำตอบให้ชัดเจน

1. "เราชำระแต่กาย ไม่ชำระใจ ฉะนั้นบางคนจึงเป็นโรคทางใจจอมแฉง มนุษย์ สังคม และโลกต้องสิ้นเสถียรด้วยโรคอาชกรรม"

ข้อใดเป็นข้อคิดที่ดีที่สุดของข้อความนี้

- ก. สังคมจะ วนวายถ้ามนุษย์ไม่ร่วมมือกัน
- ข. ผู้คนทั้งหลายป่วยทางใจ จนโรคเกิดวิกฤต
- ค. สังคมมนุษย์จะ เตือดร้อนถ้าคนคิดร้ายต่อกัน
- ง. ผู้คนส่วนหนึ่งให้ความสำคัญกับความสวยงามแต่ภายนอก

2. "ชีวิตคนเราจะสิ้นสุด เมื่อสมองหยุดทำงาน"

ข้อความนี้มีความหมายโดยนัยอย่างไร

- ก. คนตายคือคนไม่ทำงาน
- ข. การตายคือสมองหยุดคิด
- ค. สมองไม่ทำงานก็คือการตาย
- ง. เมื่อสมองไม่ทำงานชีวิตก็หมดคุณค่า

3. "หน้าที่ประการแรกของการศึกษา เป็นการถ่ายทอดความคิดในเรื่องคุณค่าที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคนเรา และจะต้องมีการถ่ายทอดความสามารถในการทำอะไรต่ออะไรบ้าง แต่นั่นจะต้อง เป็นอันดับสอง"

ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

- ก. จุดมุ่งหมายของการศึกษา
- ข. ความหมายของการศึกษา
- ค. คุณค่าของชีวิต
- ง. หน้าที่ของครู

4. "เวลาใจกับครอบครัวยึดติด ลูกจะไม่คิดยา"

ข้อความนี้เป็นสารลักษณะใด

- ก. คำชี้แจง
- ข. คำแนะนำ
- ค. คำอ่อนวอน
- ง. คำเชิญชวน

5. "วิชัยไม่ได้ตั้งใจจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย ทั้งๆ ที่เขาสอบเทียบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้แล้ว แต่เขาก็เปลี่ยนใจจนนาทีสุดท้าย"

ข้อความนี้สรุปผลได้ตรงกับข้อใด

- ก. วิชัยสอบเข้ามหาวิทยาลัย
- ข. วิชัยสอบเทียบชั้น ม.6 ได้
- ค. วิชัยไม่ได้สอบเข้ามหาวิทยาลัย
- ง. วิชัยไม่ได้ตั้งใจสอบเข้ามหาวิทยาลัย

6. "ปัญหาสิ่งแวดล้อมทำให้โลกเปลี่ยนไป"
ข้อใดเป็นข้อสรุปจากคำกล่าวนี้
- จะทำให้โลกมีแต่ความเดือดร้อน
 - เราจึงต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้น
 - เราจึงต้องรับผลแห่งการกระทำของเรา
 - ประเทศไทยเราก็คงประสบความเดือดร้อนด้วย
7. "อันนารีที่เป็นสาวพวงขวานบ้าน ถีบกระดานถือตระกร้าเที่ยวหาหอย
คนกล่าวคล้องจองแลมแลลลลลล เออาหาห้อยทำเป็นหางไปกลางเลน"
บทกลอนนี้ ไม่ได้ แสดงแนวคิดในเรื่องใด
- ความอดทนในการทำงานของผู้หญิง
 - ความขยันในการทำงานของผู้หญิง
 - ความชำนาญในการทำงานของผู้หญิง
 - ความพิถีพิถันในการทำงานของผู้หญิง
8. "นกเอี้ยงนกเขา ทุกคำเข้าอวดเสียงสำเนียงหวาน
ขันกรูกรูดังกิ่งก้องกังวาน ปลุกนายพรานชำนาญสำมาจับไป"
บทกลอนนี้มีความหมายใกล้เคียงกับข้อความใด
- พูดดีเป็นศรีแก่ปาก
 - ปลาหมอตายเพราะปาก
 - ปากเป็นเอกลักษณ์เป็นรัก
 - ปากปราศรัยน้ำใจเชื่อถือ
9. "เมื่อมีครเตือนาให้เห็นที่ปลั่ง เราควรยังวินิจฉัยคิดดูก่อน
ไม่โกรธหรือเชื่อวด้วยใจร้อน ตรีกตรงก่อนแล้วอาจแก้ตามสมควร"
ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คือเรื่องใด
- การควบคุมอารมณ์
 - การแก้ไขนิสัย
 - การไตร่ตรอง
 - การเตือนตน
10. "เที่ยวค้นค้นคว้าหาสุข พบทุกข์แทนที่นี้ใจ
เลิกแสวงสุขนอกพอใจ สุขซาบซ่านในใจเอง"
ใจความสำคัญของบทร้อยกรองนี้คืออะไร
- ความสุขคือความทุกข์
 - ความสุขคือความหยุดนิ่ง
 - ความสุขต้องเสาะแสวงหา
 - ความสุขเกิดจากการปฏิบัติตน

11. "กล้าแดดจ้ากล้าพายุกล้าต้นกล้าด้านทนร้อนลมระดมกล้า
ครั่นกล้าแข็งแปลงยับยั้งอัตรา ชาวนามาถอนกล้ากาไป"
บทร้อยกรองนี้ให้แนวคิดสำคัญในเรื่องใด
- ก. ความสำคัญของชาวนา ข. ความสำคัญของต้นกล้า
ค. ความกล้าในการต่อสู้ชีวิต ง. ความอดทนต่อความยากลำบาก
12. "เสียงหัวเราะเร้าใจให้เริ่งรื่น เสียงสะอื้นพาใจให้หม่นหมอง
ชีวิตนี้มีทั้งสุขและทุกข์ครอง ใครไม่ร้องให้ที่ไทม์"
คำประพันธ์นี้ให้ความรู้สึกเช่นไร
- ก. สงบ ข. เศร้า
ค. เหงา ง. ว่างเปล่า
13. "คืนฟ้าโศกเดือนหมองดาวร้องไห้ กับเด็กกลุ่มที่เปลี่ยนใจทำนบ
เลือดเคยเข้มข้นผ่านชานวิญญา และศรัทธาเคยมันเริ่มสั่นคลอน"
คำว่า "ศรัทธา" ในคำประพันธ์นี้ มีความหมายตรงกับข้อใด
- ก. พลังใจ ข. จุดหมาย
ค. ความถือดี ง. จุดมการณ์
14. "จากสว่างไปจนสาย ดูเดียวตายอยู่ดักดาน
เจียบงมอยู่กับงาน และก้มเงยจนกล้างาม
เลื้อยแสงย้อมเพ็ญสวาย มื่อย้อมหยาบอยู่ทุกยาม
เจียวกล้าได้ฟ้าคราม จึงงดงามด้วยแรงงาน"
ผู้แต่งมุ่งเสนอความรู้สึกใด
- ก. พอใจ ข. รื่นรมย์
ค. ประทับใจ ง. ภาคภูมิใจ

15. "หรือสง่า เปี่ยมคุณค่า ประทับใจ"

ด้วยตัวเรือนเอกลักษณ์เฉพาะ ใต้งานกระชับข้อมือคุณ หน้าปัดประดับอัญมณี
มีค่า เพิ่มความสวยหรู กันน้ำกันกระเทือน ตัวเรือนและสายเคเบิลทองพิเศษ
ด้วยระบบเคลือบแบบใหม่ ทากให้คงทนถาวร

ข้อความนี้เหมาะสมกับการโฆษณาสินค้าอย่างไร

- ก. ใช้ภาษาทำให้เกิดภาพพจน์
- ข. ใช้ภาษาที่แสดงถึงคุณภาพสินค้า
- ค. ใช้ภาษาที่บ่งบอกถึงความทันสมัยของสินค้า
- ง. ใช้ภาษาที่มีความหมายครอบคลุมลักษณะสินค้า

16. "คนที่ขาดการว่ากล่าวตักเตือน ก็เหมือนกับช่างป่าที่ขาดสารตีฝึก
ก็จะกลายเป็นช่างป่าม้าเถื่อนตลอดไป"

ผู้พูดกล่าวด้วยความรู้สึกอย่างไร

- ก. สะใจ
- ข. กังวล
- ค. ห่วงใย
- ง. สงสาร

17. "สองคนยลตามช่อง คนหนึ่งมองเห็นโคลนตม
อีกคนตามหลมคม มองเห็นดาวอยู่พราวพราย"

ข้อสรุปของบทร้อยกรองนี้คืออะไร

- ก. มนุษย์ย่อมแตกต่างกันโดยสภาพ
- ข. ความคิดย่อมอาศัยประสบการณ์
- ค. การศึกษาช่วยให้ความคิดกว้างไกล
- ง. ความคิดเห็นของคนเราย่อมแตกต่างกัน

18. "พาทีสติรัง รอคิด
รอบคอบชอบแลฝืด ก่อนพร้อม
คำพูดพางลิขิต เขียนร่าง เรียงแสร
ฟังเพราะเสนาะต้อง โสัดทั้งห่างภัย"

โคลงบทนี้มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องใด

- ก. การฟัง
- ข. การพูด
- ค. การคิด
- ง. การเขียน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 19 - 20

"ลำดับวงการระเบิด บุกดันรั้ง เจอหลักฐานเพียบ"

19. คำว่า "รั้ง" หมายถึงอะไร

- ก. แหล่งชุมชน
- ข. แหล่งช่องสุม
- ค. แหล่งอบายมุข
- ง. แหล่งเสื่อมทราม

20. "เจอหลักฐานเพียบ"

คำว่า "เพียบ" หมายถึงข้อใด

- ก. ครบถ้วน
- ข. หนักหนา
- ค. มากมาย
- ง. พอเพียง

21. "การเป็นโรคหัวใจนั้น ส่วนใหญ่มาได้เป็นอย่างดีกะทันหัน ที่จะทำให้อัตถ์จันรุนแรงจนเสียชีวิตได้ทันที"

ข้อใดเป็นข้อสรุปที่ดีจากคากล่าวนี้

- ก. คนเป็นโรคหัวใจส่วนน้อยเป็นมานาน
- ข. คนเป็นโรคหัวใจส่วนใหญเป็นมานาน
- ค. คนเป็นโรคหัวใจส่วนใหญจะตายอย่างกะทันหัน
- ง. คนเป็นโรคหัวใจส่วนน้อยจะมีรุนแรงถึงกับตาย

22. "มติมหาชนซึ่งได้ขยายลัทธิชาติ จนกลายเป็นเหมือนศาสนานั้น เป็นพลังงานที่ยากจะวัดถึงความเข้มแข็งของมันได้"

คำว่า "มติ" ในข้อความนี้หมายถึงสิ่งใด

- ก. ความสามัคคี
- ข. ความซื่อสัตย์
- ค. การลงคะแนนเสียง
- ง. ความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน

23. "เด็กมาเข้าผู้ใหญ่อตัวเล็กๆ เด็กเป็นดอกไม้สีขาวที่รอวันผลิบาน ชุ่มชื้นด้วยน้ำหล่อเลี้ยงและการดูแลเอาใจใส่จากผู้ใหญ่ ก่อนจะเติบโตเป็นไม้ยืนต้นที่แข็งแรง"

คำว่า "น้ำหล่อเลี้ยง" หมายถึงอะไร

- ก. ความอุดมสมบูรณ์
- ข. ความสุขสบาย
- ค. ความรักความอบอุ่น
- ง. ความใกล้ชิด

24. "เราต่างคงความกร่อนในความแกร่ง และคงความเข้มแข็งในความเปราะ
 สะอื้นให้อยู่ในเสียงหัวเราะ และเงยบึ้งในเสนาะเสียงดนตรี"

สารที่กวีสื่อถึงผู้อ่านคืออะไร

- ก. คนเรามักจะชอบความอ่อนแอไว้ในความเข้มแข็ง
- ข. คนเรามีทั้งความอ่อนโยนและความแข็งกระด้าง
- ค. คนเรามีความรู้สึกสองอย่างในขณะเดียวกัน
- ง. คนเรามักแสดงพฤติกรรมต่างกับความรู้สึก

25. *คาขวัญในข้อใดมีลักษณะเป็นคำสั้น*

- ก. เลือกผู้แทนทั้งที่ อย่าให้มีคนชื่อ
- ข. หนึ่งเสียง หนึ่งชีวิต อย่างคิดขาย
- ค. ขายเสียงขายชีวิต ขายสิทธิ์ขายชาติ
- ง. ใช้สิทธิ์อย่าผิดพลาด กากบาทในช่องขวา

26. "เกิดมาเป็นดวงพร่างพราวณา เหล่าดวงดาราเจ้าส่องประกาย ผ่านวันเพ็ญ
 ไม่มีวันหน่าย เหนื่อยไหมดาว ฉันอยากถามได้...อยากรู้เมื่อมาเป็นดาว ท้อแท้
 บ้างหรือเบส่า บอกหน่อยได้ไหม"

บทเพลงนี้กล่าวถึงสิ่งใด เป็นสำคัญ

- ก. ดวงดาวบนฟากฟ้า
- ข. วิถีชีวิตของดวงดาว
- ค. ชีวิตของบุคคลสำคัญ
- ง. ชีวิตของคนที่กำลังรุ่งโรจน์

27. "การมีชีวิตที่สุขสบายทางกายอย่างเดิวนั้น ไม่ใช่ความสุขอันแท้จริงของการดำเนิน
 ชีวิต เพราะความสุขอันยิ่งใหญ่ของคนเรานั้นอยู่ที่จิตใจ"

จากข้อความนี้ ข้อใดสรุปได้ถูกต้องที่สุด

- ก. ความสุขของคนอยู่ที่ความสงบ
- ข. ความสุขของคนอยู่ที่วิถีชีวิต
- ค. ความสุขของคนอยู่ที่การกระทำ
- ง. ความสุขของคนอยู่ที่ความพร้อม

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 28 - 29

อันตรายที่แท้จริงมีข้ออยู่ที่ว่า คอมพิวเตอร์จะเริ่มคิดเหมือนมนุษย์ แต่อยู่ที่ว่า มนุษย์จะเริ่มคิดเหมือนคอมพิวเตอร์

28. **ข้อความข้างต้นเป็นผลมาจากเรื่องใด**

ก. การใช้คอมพิวเตอร์	ข. การสร้างคอมพิวเตอร์
ค. การเรียนรู้คอมพิวเตอร์	ง. การควบคุมคอมพิวเตอร์

29. **ข้อความที่ว่า "มนุษย์จะเริ่มคิดเหมือนคอมพิวเตอร์"**

คาดคะเนได้ว่า จะเกิดผลกระทบต่อนุษย์ในเรื่องใดมากที่สุด

ก. มนุษย์จะทำงานโดยไม่คิด	ข. มนุษย์จะไม่เป็นตัวของตัวเอง
ค. มนุษย์จะเกียจคร้านและคิดไม่เป็น	ง. มนุษย์จะขาดความเห็นอกเห็นใจกัน

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 30 - 31

"นักวิจัยชาวกรีกแห่งมหาวิทยาลัยแพทราส เปิดเผยตั้งแต่เดือนกันยายนที่ผ่านมาว่า ได้ค้นพบว่า สตรีโบราณนิยมมาใช้เครื่องสำอางที่มีสารตะกั่วปนอยู่ และได้สกัดสีผิวสตรียุโรป มาไม่น้อยกว่าสามพันปี การกล่าวถึงพิษภัยของสารตะกั่วที่ผสมอยู่นี้มีมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณ แต่ไม่มีใครเชื่อ กลับหัวเราะเยาะเอาเสียด้วยซ้ำ การค้นพบครั้งนี้ชี้ชัดว่าความสวย ความงามกับการเสียชีวิตเป็นของคู่กลมมาแต่สมัยโบราณแล้ว"

30. **ผู้เขียนมีเจตนาอย่างไร**

- ชี้ให้เห็นอันตรายจากเครื่องสำอาง
- แนะนำให้เลิกใช้เครื่องสำอางที่ไม่ดี
- เตือนให้ใช้เครื่องสำอางอย่างระมัดระวัง
- บอกรายว่าการใช้เครื่องสำอางเป็นสิ่งที่ไม่น่ากลัว

31. **ข้อใด ไม่ปรากฏ ในข้อความข้างต้น**

- นักวิจัยมหาวิทยาลัยแพทราสแสดงผลการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เครื่องสำอาง
- ชาวกรีกโบราณไม่ยอมเชื่อเรื่องพิษภัยของสารตะกั่วในเครื่องสำอาง
- การประหัตประหารด้วยเครื่องสำอางเกิดขึ้นตั้งแต่อดีตกาล
- สตรียุคปัจจุบันวิตกกังวลถึงอันตรายจากเครื่องสำอาง

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 32 - 33

การศึกษาจะต้องสร้างคนให้มีความสุข เพราะว่าความสุขเป็นแก่นของจริยธรรม ในทางพระพุทธศาสนานั้น คนมีจริยธรรมได้ ต้องมีความสุขเป็นหลักด้วย ถ้าคนไม่มีความสุขแล้ว จะมีจริยธรรมได้ยาก คนที่มีความสุขย่อมมีความรื่นเริงที่จะเพื่อแผ่ความสุขไปให้แก่ผู้อื่น ไม่ว่าจะรู้ตัวหรือไม่ก็ตาม

32. ข้อความนี้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของอะไร

ก. ความสุขกับจริยธรรม	ข. การศึกษากับจริยธรรม
ค. การศึกษากับคน	ง. ความสุขกับคน

33. ข้อใด ไม่ปรากฏ ในข้อความข้างต้น

ก. จริยธรรมทำให้คนเป็นสุข	ข. ความสุขหาได้จากการศึกษา
ค. การศึกษาต้องสร้างจริยธรรม	ง. หัวใจของความสุขคือการศึกษา

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 34 - 35

อาหารสำเร็จรูปพาสต์สเตอริไลซ์ หรืออาหารจานด่วน เช่น แฮมเบอร์เกอร์ แชนนวิซ พิซซ่า ฮอตดอก กำลังเป็นที่นิยมกันอย่างมากในกลุ่มวัยรุ่นไทย อาหารประเภทนี้ในวงการแพทย์ถือว่าเป็นอาหารที่เหมาะสมกับประเทศทางตะวันตก เพราะเป็นอาหารที่ให้พลังงานสูง ไม่เหมาะกับเมืองไทยที่มีอากาศร้อน มีหลักฐานทางการแพทย์ยืนยันว่า ผู้ที่นิยมกินอาหารจานด่วน ส่วนใหญ่จะมีอาการของโรคเส้นโลหิตตีบ เพราะมีไขมันไปพอกอยู่ที่ผนังด้านในของเส้นโลหิต เหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราะผู้ผลิตใช้น้ำมันพืชชนิดไขมันอิ่มตัวทอดอาหารจานด่วนดังกล่าวนั่นเอง

34. จุดมุ่งหมายใด ไม่มี ในข้อความนี้

- ชี้ให้เห็นถึงอันตรายจากการบริโภคอาหารจานด่วน
- ชี้ให้เห็นถึงความนิยมบริโภคอาหารของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน
- ชี้ให้เห็นถึงความก้าวหน้าของสังคมไทยในปัจจุบัน
- ชี้ให้เห็นว่าอาหารจานด่วนไม่เหมาะกับเมืองไทย

35. เหตุใดอาหารจานด่วนจึงไม่เหมาะกับเมืองไทย

- เพราะเมืองไทยมีอากาศร้อน จึงไม่ต้องการอาหารที่มีพลังงานสูง
- เพราะเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางอาหารน้อย ทำให้เป็นโรคขาดสารอาหารได้
- เพราะเป็นอาหารที่มีราคาแพง คนไทยยังมีรายได้ต่ำ
- เพราะเมืองไทยมีอาหารให้เลือกรับประทานมากมาย

คำชี้แจง อ่านบทเพลงนี้แล้วตอบคำถามข้อ 36 - 37

ปะการัง ปะการัง งามล้ำค่าช่วยกันรักษา เจ้าไข่มุกเอเชียต้องเสียหาย
ไว้รักษาดำบ้านเรานั้นแน่แล้ว ใต้ทะเลไม่เหลือแนว ฟังระเบิดเป็นแถว ปะการัง อันคามัน
หาดสวรรค์หรือมีwymอด มีรีสอร์ทไฮเทคเห็นเต็มตา เกาะภูเก็ตเปลี่ยนโฉมเป็นสินค้า
ทั้งลันตา ฟีฟี นะฟีอัย

เอาคอนโดมาใหม่เอาหรรอก เอาฮอทต็อกกินไปเราไม่สน แกงโตปลา คีบลี
ของคนจน ก็อยู่ทมานานลูกหลานหรือย ร้องเง็ง ลุงโนราว่าออออ...ดั่งสลับเสียงขอ
คงความหมาย ธรรมชาติให้คนมากมาย ธรรมชาติใกล้ตายลูกหลานอัย

36. ผู้แต่งบทเพลงต้องการนำเสนอเรื่องอะไร

- ก. ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข. วัฒนธรรมท้องถิ่นและสิ่งแวดล้อม
ค. การท่องเที่ยวและธรรมชาติ ง. การท่องเที่ยวและวัฒนธรรมท้องถิ่น

37. แนวคิดสำคัญจากบทเพลงนี้คืออะไร

- ก. วัฒนธรรมตะวันตกแผ่อิทธิพลไปถึงภาคใต้
ข. ชาวปักษ์ใต้ยังคงรักษาวัฒนธรรมท้องถิ่น
ค. เกาะภูเก็ตเจริญรุ่งเรืองด้านวัตถุ
ง. ธรรมชาติมีคุณค่าจงร่วมใจรักษา

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถามข้อ 38 - 40

พวกเราทุกวันนี้ เอาหูไปนาเอาตาไปไร่กันหรืออย่างไร ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ไม่รู้ใบ
อยู่ที่ไหน ทาไม่จริงไม่สามีกานหน้าที่ของตน ที่บ้านเมืองมีโจรมีแบ่นจริงหรือ ยกตัวอย่าง เช่น
การปล่อยยให้ชาวประมงจับปลานอгуวางใจ เขาก็รู้กันทั่วโลกว่ามีแต่ผลร้าย เพราะเป็นเหตุให้
ปลาสูญพันธุ์ในเวลาอันรวดเร็ว มันเป็นการบ่อนทำลายชาติแต่ไหน อีกหน่อยก็อดตายกันทั้งเมือง
หรรอก ดีเหมือนกัน จะได้ถึงยุคมิคสัญญีเร็วขึ้น

ทุกวันนี้ เรามีกฎหมายสำหรับลงโทษผู้ฝ่าฝืนการจับปลานอгуวางใจ ดังกล่าวมาแล้ว
ข้างต้น แต่ไม่มีใครเหลียวแลกฎหมายข้อนั้น ฉีกเผาแล้วฝังคืนเสียทีดีกว่า ต่อไปนี้ไม่มีใครสนใจ
ที่จะรับผิดชอบอะไรทั้งสิ้น ใครทำได้ทำไป มีใครยาวสาวได้สาวเอา บ้านเมืองจะได้ล่มจม
เสียที

แบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้จะถามความคิดเห็น ความรู้สึกของนักเรียน ในด้านคุณประโยชน์และความสำคัญของการอ่าน ตลอดจนการเรียนเกี่ยวกับการอ่านภาษาไทย
2. นักเรียนมีอิสระที่จะเลือกตอบตามความรู้สึก หรือความคิดเห็นของนักเรียนเอง ซึ่งคำตอบของนักเรียนไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ฉะนั้นขอให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ไม่ต้องวิตกกังวล
3. วิธีทำแบบทดสอบ ให้เขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึกของนักเรียน โดยเขียนเครื่องหมาย / ได้เพียงช่องเดียวเท่านั้น ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึกแต่ละช่องนั้น มีความหมายดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนอย่างยิ่ง
เห็นด้วย	หมายความว่า	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
ไม่แน่ใจ	หมายความว่า	นักเรียนไม่แน่ใจกับข้อความนั้น
ไม่เห็นด้วย	หมายความว่า	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายความว่า	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็น หรือความรู้สึกของนักเรียนอย่างยิ่ง

4. ขอให้นักเรียนทำแบบสอบถามนี้ให้ครบทุกข้อ แล้วนำส่งอาจารย์ผู้สอน

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
0	คนที่ชอบอ่านภาษาไทยจะเรียนเก่ง	/				
00	ข้าพเจ้าไม่ชอบอ่านภาษาไทย.....				/	

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1.	ข้าพเจ้านำความรู้จากการอ่าน มาชี้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน.....					
2.	ข้าพเจ้าชอบอ่านภาษาไทย.....					
3.	การอ่านหนังสือมากทำให้ ได้ความคิดใหม่ๆ					
4.	ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อทุกครั้งทีอ่าน ภาษาไทย					
5.	ถึงจะอ่านภาษาไทยได้ดี ก็ไม่มี ส่วนช่วยในการเรียนวิชาอื่นๆ					
6.	การอ่านภาษาไทยช่วยพัฒนา ทักษะการเขียนได้					
7.	ข้าพเจ้ามีความสุขกับการหา ความรู้โดยการอ่านหนังสือ.....					
8.	เมื่อพบคำศัพท์ยากในบทอ่านภาษา ไทย ข้าพเจ้าจะเลิกอ่านทันที.....					
9.	เมื่อมีเวลาว่าง ข้าพเจ้าจะอ่าน หนังสือ					
10.	การอ่านภาษาไทยมีส่วนช่วย เมื่อเรียนในระดับที่สูงขึ้น					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็นหรือความรู้สึก				
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
11.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจทุกครั้งที่ได้รับมอบหมายให้อ่านหนังสือ...					
12.	การอ่านช่วยส่งเสริมในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี...					
13.	การอ่านหนังสือเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย					
14.	การอ่านภาษาไทยมากๆ ช่วยให้การใช้ภาษาไทยดีขึ้น					
15.	การอ่านภาษาไทยทำให้ล้ำสมัย					
16.	ข้าพเจ้ารู้สึกง่วงนอนทุกครั้งให้อ่านภาษาไทย					
17.	การอ่านช่วยส่งเสริมความคิดในเชิงสร้างสรรค์					
18.	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่มีอิสระ เมื่อเรียนเกี่ยวกับการอ่าน					
19.	การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับทุกคน					
20.	คนที่อ่านหนังสือมักขาดเพื่อน					

ภาคผนวก ค

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

แผนการสอนของกลุ่มทดลอง

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คาบที่ 1-6 จำนวน 6 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่เราอ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำ สำนวนภาษา ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง จําแนกใจความสำคัญและใจความรองได้ จัดลำดับ เรื่องราว และสามารถระบุรายละเอียดที่เป็นข้อเท็จจริงของเรื่องได้ จึงจะช่วยให้เข้าใจ เรื่องที่เราอ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้ นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่เราอ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของคำหรือสำนวนจากเรื่องได้
2. จัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้
3. จําแนกใจความสำคัญกับรายละเอียดสำคัญได้
4. บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้

เนื้อเรื่อง

คาบที่ 1-2 บทอ่านเรื่อง อีโบล่าคินซีฟ และ นิยมไทย

คาบที่ 3-4 บทอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา และ รู้จักกับแสงเลเซอร์

คาบที่ 5-6 บทอ่านเรื่อง ความแตกต่างระหว่างพุทธศาสน์กับไสยศาสตร์

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 เรื่อง อีโบล่าคินซีฟ

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน สํารวจบทอ่านเรื่อง อีโบล่าคินซีฟอย่างคร่าวๆ แล้วช่วยกันค้นหาคำ ข้อความ หรือสำนวนภาษาที่น่าสนใจจากเรื่อง ตัวแทน กลุ่มอธิบายเหตุผลในการเลือกคำ หรือข้อความที่น่าสนใจนั้น

2. ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบของข้อมูล เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่าน
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความชนิดใดที่ควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านบทอ่านที่กำหนดให้ แล้วช่วยกันระดมสมองเพื่อค้นหาความหมายของคำหรือสำนวนภาษา ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า และจุดมุ่งหมายของผู้เขียน
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน แล้วตรวจสอบความถูกต้องจากโครงเรื่อง
ของครู
4. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
ซึ่งแบ่งเป็น "วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" กับ "วิธีที่คิดทบทวนในใจ"
5. ให้นักเรียนอธิบายวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่าน ครูซักถามถึงการใช้กลวิธี
เหล่านั้นว่าใช้อย่างไร ใช้เมื่อไร
6. ให้นักเรียนประเมินตนเองโดยเปรียบเทียบกลวิธีทั้ง 2 วิธี แล้วเลือกวิธี
ที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป
7. ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา เกี่ยวกับการอ่าน เช่น
ไม่เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ แนวคิดสำคัญ และการเลือกใช้กลวิธี
การอ่านแบบต่างๆ

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอธิบายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยทายคำตอบลงใน
"แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน"
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปรายละเอียดสำคัญของเรื่อง
5. ให้นักเรียนเขียนแผนผังใจความสำคัญ และรายละเอียดสำคัญ
ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง อีริบล่าคืนชีพ
2. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
3. แบบทดสอบหลังการอ่าน
4. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมในกลุ่ม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 2 เรื่อง นิยมไทย

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนสำรวจบทอ่านเรื่อง นิยมไทย อย่างคร่าวๆ แล้วค้นหาคำข้อความ หรือแนวคิดสำคัญ
2. ครูสนทนาซักถามถึงข้อสังเกตรูปแบบข้อมูล เพื่อเป็นแนวทางในการอ่าน
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำ ข้อความ หรือแนวคิดใดที่ควรสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง นิยมไทย แล้วค้นหาใจความสำคัญ และรายละเอียดสำคัญของเรื่อง
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีการอ่านของตนเองลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
4. ให้นักเรียนประเมินการอ่านของตนเอง แล้วเลือกวิธีการที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีการอ่านแบบต่างๆ และอภิปรายถึงปัญหาที่พบ
2. ครูสรุปปัญหา และแนะนำวิธีการแก้ปัญหา
3. ให้นักเรียนสรุปปัญหาที่ตนเองพบในขณะที่อ่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการอ่านครั้งต่อไป
4. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง โดยทายคำตอบลงใน แบบสำรวจความมั่นใจในตนเอง
5. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
6. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ส่งให้ครูตรวจ
7. ให้นักเรียนเขียนแผนผังใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญ ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง นิยมไทย
2. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
3. แบบสอบถามหลังการอ่าน
4. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
 2. ประเมินจากการตรวจผลงาน
-

คาบที่ 3 เรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน สืบหาบทอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา อย่างคร่าวๆ แล้วช่วยกันค้นหาคำ ข้อความ หรือแนวคิดสำคัญจากเรื่อง บันทึกลงใบแบบบันทึก "หมวดหมู่ข้อมูล" แล้วให้ตัวแทนกลุ่มอธิบายเหตุผลในการเลือกคำข้อความ หรือแนวคิดนั้น
2. ให้นักเรียนทบทวนรูปแบบข้อมูลจากเอกสาร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่าน
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความในกลุ่มใดที่ควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา แล้วค้นหาแนวคิดสำคัญและใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนทำนายเรื่องที่อ่าน แล้วตรวจสอบความถูกต้องจากโครงเรื่องของครู
4. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน ซึ่งแบ่งเป็น "วิธีที่ลงมือทำจริง" กับ "วิธีที่คิดทำอยู่ในใจ"
5. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่าน ครูซักถามถึงการใช้กลวิธีเหล่านั้นว่าใช้อย่างไร ใช้เมื่อไร
6. ให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยเปรียบเทียบกลวิธีทั้ง 2 วิธี แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป
7. ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน เช่น ไม่เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ แนวคิดสำคัญ และการเลือกใช้กลวิธีการอ่านแบบต่างๆ

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยทางคำตอบลงใน "แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน"
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย

4. ให้นักเรียนเขียนสรุปรายละเอียดสำคัญของเรื่อง ส่งให้ครูตรวจ
5. ให้นักเรียนเขียนแผนผังใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญของเรื่อง ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา
2. แบบบันทึก "หมวดหมู่ข้อมูล"
3. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
4. แบบทดสอบหลังการอ่าน
5. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 4 เรื่อง รู้จักกับแสงเลเซอร์

ขั้นก่อนการอ่าน

ให้นักเรียนสำรวจบทอ่านเรื่อง รู้จักกับแสงเลเซอร์ แล้วค้นหา คำข้อความหรือแนวคิดสำคัญจากเรื่อง

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง รู้จักกับแสงเลเซอร์ แล้วค้นหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
3. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงใน "แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน"
4. ให้นักเรียนประเมินตนเอง แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน ครอบคลุมคำตอบลงในแบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน
2. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
3. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
4. ให้นักเรียนเปรียบเทียบการจับใจความสำคัญระหว่างข้อความที่มีย่อหน้าเดียวจากเรื่องสิ่งแวดล้อมของเรา กับ ข้อความที่มีหลายย่อหน้าจากเรื่อง รู้จักกับเลเซอร์ ว่าต่างกันอย่างไร ควรใช้กลวิธีการอ่านใด จึงจะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง รู้จักกับแสงเลเซอร์
2. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
3. แบบสำรวจกลวิธีการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 5-6 เรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนสำรวจบทอ่านเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์ แล้วค้นหา คำข้อความ หรือแนวคิดสำคัญจากเรื่อง บันทึกข้อมูลลงในแบบบันทึกหมวดหมู่ข้อมูล แล้วอธิบายเหตุผลในการเลือกคำ ข้อความ หรือแนวคิดนั้น
2. ให้นักเรียนค้นหา ข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบของข้อมูล ซึ่งเป็นบทความที่มีความยาว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่าน
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความกลุ่มใดที่ควรให้ความสนใจ แล้วหาเหตุผลมาประกอบการตัดสินใจ เพื่อประโยชน์ในการอ่าน

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสน์กับไสยศาสตร์ แล้วค้นหาใจความสำคัญ และรายละเอียดสำคัญของแต่ละย่อหน้า
2. ครูตั้งคำถามแนวทางเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน แล้วตรวจสอบความถูกต้องจากโครงเรื่อง ของครู
4. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
5. ครูและนักเรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการอ่าน แบบต่างๆ กับเรื่องที่มีขนาดยาว ว่าใช้อย่างไร ใช้เมื่อไร
6. ให้นักเรียนประเมินตนเอง แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป
7. ให้นักเรียนแนะนำวิธีการแก้ปัญหาในการอ่านแก่เพื่อนที่มีปัญหา เกี่ยวกับการอ่านเรื่องที่มีขนาดยาว เช่น ไม่เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ แนวคิดสำคัญ ไม่สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ และการเลือกใช้กลวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับตนเอง

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน โดยทายคำตอบลงใน "แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน"
3. ตรวจคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง
5. ให้นักเรียนเขียนแผนผังใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่อง นำส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. บทอ่านเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์
2. แบบบันทึกหมวดหมู่ข้อมูล
3. แบบบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน
4. แบบทดสอบหลังการอ่าน
5. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนของกลุ่มทดลอง

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
เรื่อง การอ่านตีความ คาบที่ 7-10 จำนวน 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านงานเขียนที่มีลักษณะ เป็นนัยให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องตีความ ท้าความเข้าใจเนื้อหา ภาษา และนัยของภาษา หรือสรุปความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้ โดยใช้ข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำหรือส่วนที่ปรากฏในเรื่องได้
2. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
3. สรุปแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

คาบที่ 7-8	1. แบบฝึกการอ่านตีความจำนวน 1 ชุด
	2. บทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า..แต่อาจเลวร้ายกว่า
คาบที่ 9-10	1. บทร้อยกรองเรื่อง แวมณี
	2. บทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 7 แบบฝึกการอ่านตีความ

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน สืบรวจข้อความจากแบบฝึกการอ่านตีความอย่างคร่าว ๆ แล้วช่วยกันค้นหา คำ ข้อความ หรือแนวคิดสำคัญจากเรื่อง แล้วให้ตัวแทนกลุ่มอธิบายเหตุผลในการเลือก คำ ข้อความ หรือแนวคิดนั้น
2. ครูแนะนำวิธีการอ่านงานเขียนที่มีลักษณะ เป็นนัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านตีความ
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำ ข้อความ หรือแนวคิดใดที่น่าสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านแบบฝึกที่กำหนดให้ แล้วช่วยกันระดมสมองค้นหา
 - 1.1 ความหมายของคำ ข้อความ หรือภาษาที่มีความหมายโดยนัย
 - 1.2 ใจความสำคัญของข้อความแต่ละแบบฝึก
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน ซึ่งแบ่งเป็น "วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" กับ "วิธีที่คิดท้าวอยู่ในใจ"
4. ครูซักถามถึงการใช้กลวิธีการอ่าน โอกาสที่เลือกใช้กลวิธีแบบต่างๆ
5. ให้นักเรียนประเมินตนเอง แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป
6. ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา เกี่ยวกับการอ่านตีความ เช่น ไม่สามารถหาความหมายตรงและความหมายโดยนัยของคำ ข้อความ และปัญหาเกี่ยวกับการเลือกใช้กลวิธีการอ่าน

ขั้นหลังการอ่าน

1. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอคำตอบที่ครูถาม
2. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
3. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่าง ๆ
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปรายละเอียดสำคัญของแต่ละแบบฝึก

สื่อการเรียนการสอน

1. แบบฝึกการอ่านตีความ จำนวน 1 ชุด
2. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
3. แบบทดสอบหลังการอ่าน
4. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 8 เรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนสำรวจบทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่าอย่างคร่าวๆ แล้วค้นหาคำ ข้อความ แนวคิดสำคัญของเรื่อง
2. ให้นักเรียนทบทวนการตีความหมายข้อความที่มีลักษณะ เป็นนัยด้วยตนเอง

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า แล้วค้นหาความหมายของคำ สำนวนภาษา เจตนาของผู้แต่ง และสาระสำคัญของเรื่อง
2. ให้นักเรียนคาดคะเนถึงผลที่อาจเกิดขึ้นต่อไปจากเรื่องที่อ่าน
3. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้นในการอ่านลงใน แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
4. ให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยเปรียบเทียบกลวิธีในการคิดอยู่ในใจกับการลงมือปฏิบัติจริง
5. ให้นักเรียนทบทวนการใช้กลวิธีในการอ่านเรื่องราวที่มีหลายย่อหน้า

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง โดยทายคำตอบลงใน แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน
5. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญและแนวคิดจากเรื่อง ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า
2. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
3. แบบทดสอบหลังการอ่าน
4. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 9 เรื่อง แวมมณี

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน สืบค้นพจนานุกรมเรื่อง แวมมณี อย่างคร่าวๆ แล้วช่วยกันค้นหาคำ ข้อความ หรือแนวคิดที่น่าสนใจจากเรื่อง บันทึกลงในแบบบันทึกหมวดหมู่ข้อมูล แล้วตัวแทนอธิบายเหตุผลในการเลือกคำ ข้อความ หรือแนวคิดนั้น
2. ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบของร้อยกรอง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่าน
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำ ข้อความ หรือแนวคิดใด ที่ควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง แวมมณี แล้วช่วยกันค้นหาความหมายของคำ หรือสำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง
2. ครูตั้งคำถามแนวทางเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญของบทร้อยกรอง แนวคิดสำคัญ และเจตนาของผู้แต่ง
4. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน ซึ่งแบ่งเป็น "วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" กับ "วิธีที่คิดทบทวนในใจ"
5. ให้นักเรียนอธิบายวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่านบทร้อยกรอง ครูทบทวนถึงการใช้กลวิธีการอ่านแบบต่างๆ ว่าใช้อย่างไรจึงเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว
6. ให้นักเรียนประเมินการใช้กลวิธีการอ่านของตนเอง แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผล ระบายสีต่อไป

7. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่าน
บทร้อยกรอง เช่น ไม่เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ แนวคิดสำคัญ
และการเลือกใช้กลวิธีการอ่านแบบต่างๆ
8. ครูสรุปผลการอภิปรายเพิ่มเติม

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ กับ
การอ่านร้อยกรอง
2. ให้นักเรียนกลุ่มนำเสนอผลการอ่าน แล้วครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน
3. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ และแนวคิดสำคัญของเรื่อง
เป็นรายบุคคล ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่อง แวมณี
2. แบบบันทึกหมวดหมู่ข้อมูล
3. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรมในกลุ่ม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 10 เรื่อง ความสงบนิ่ง

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนสำรวจบทหรือกรองเรื่อง ความสงบนิ่ง แล้วค้นหาคำ ข้อความ หรือแนวคิดสำคัญของเรื่อง
2. ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับรูปแบบของร้อยกรองชนิดต่างๆ
3. ให้นักเรียนพิจารณาคำ ข้อความ หรือแนวคิด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการอ่าน

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง แล้วค้นหาสาระสำคัญ และแนวคิดสำคัญของเรื่อง
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีการอ่านของตนเอง ลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
4. ให้นักเรียนประเมินตนเอง แล้วเลือกวิธีการที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากที่ใช้กลวิธีการอ่านแบบต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง โดยทำนายคำตอบลงใน แบบวัดความสนใจในการอ่าน
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญ และแนวคิดสำคัญของบทร้อยกรอง ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง
2. แบบบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่าน
3. แบบทดสอบหลังการอ่าน
4. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาบที่ 11-12 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น และตีความจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นหัวใจของการแสดงความคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. จานแนกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา สารคดีเรื่อง กินอะไรดี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนสำรวจสารคดีเรื่องเรื่อง กินอะไรดี อย่างคร่าวๆ แล้วค้นหา คำ ข้อความ หรือแนวคิดที่น่าสนใจจากเรื่อง นำมาจัดหมวดหมู่ตามหัวข้อ "ใจความหลัก" "รายละเอียดสำคัญ" และ "ข้อที่น่าสนใจ" จากนั้นให้อธิบายเหตุผลในการเลือกคำ ข้อความ หรือแนวคิดนั้น
2. ครูและนักเรียนทบทวนถึงลักษณะของข้อความที่มีลักษณะ เป็นข้อเท็จจริง และข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น เพื่อใช้เป็นแนวทางการอ่าน และการแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าข้อความในกลุ่มใดที่ควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านสารคดีเรื่อง กินอะไรดี แล้วค้นหาข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า บันทึกลงในสมุด
2. ครูตั้งคำถามทางเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนทบทวนเรื่องที่อ่าน แล้วตรวจสอบความถูกต้องจากโครงเรื่อง ของครู
4. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีการอ่าน ซึ่งแบ่งเป็น "วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง" กับ "วิธีที่คิดทบทวนในใจ"
5. ให้นักเรียนประเมินตนเองโดยเปรียบเทียบกลวิธีทั้ง 2 วิธี แล้วเลือกวิธี ที่ใช้ได้ผลไปข้างหน้า
6. ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาในการเลือกข้อความที่เป็น ข้อเท็จจริง ข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น รวมไปถึงปัญหาการเลือกใช้กลวิธีการ อ่านแบบต่างๆ

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง โดยทายคำตอบลงใน "แบบสำรวจความมั่นใจในตัวเอง"
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และรายละเอียดสำคัญของ เรื่อง
5. ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญของ เรื่อง นำส่งให้ครูตรวจ
6. ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน นำส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. สารคดีเรื่อง กิโนะไรตี้
2. แบบบันทึก "หมวดหมู่ข้อมูล"
3. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
4. แบบทดสอบหลังการอ่าน
5. แบบสำรวจความมั่นใจในตนเอง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มทดลอง

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การประเมินค่าเรื่องที่อ่าน

คาบที่ 13-16

จำนวน 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อประเมินค่าเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถบอกความหมายของคำ สำนวนภาษา ตามนัยของเรื่อง บอกแนวคิดสำคัญ และพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับเรื่องราวที่อ่าน ว่า มีข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น อย่างไร และพิจารณาถึงคุณค่าที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง รวมทั้ง บอกส่วนดี ส่วนบกพร่องของงานเขียน ทั้งด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ เพื่อเลือกใช้ประโยชน์จากงานเขียนนั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำ สำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
3. จานแนกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้
4. สรุปแนวคิดจากเรื่องได้
5. บอกคุณค่าต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องได้
6. บอกส่วนดีและส่วนบกพร่องของงานเขียนได้

เนื้อหา

คาบที่ 13-14 สารคดี เรื่อง หอมแก้มฮ่องกง

คาบที่ 15-16 บทร้อยกรองเรื่อง อ้อมไพร

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 13 - 14 สารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน สืบเสาะสารคดีเรื่องหอมแก้มฮ่องกง อย่าง คร่าว ๆ แล้วช่วยกันค้นหาคำ ข้อความ หรือแนวคิดสำคัญจากเรื่อง นามา จัดหมวดหมู่ตามหัวข้อ "ใจความหลัก" "รายละเอียดสำคัญ" และ

"ข้อน่าสนใจ" ให้ตัวแทนกลุ่มอธิบายเหตุผลในการเลือกข้อความสำคัญ หรือแนวคิดนั้น

2. ครูแนะนำวิธีการอ่านเพื่อประเมินค่างานเขียน คุณค่าด้านต่างๆที่มักจะปรากฏ อยู่ในเนื้อเรื่อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านต่อไป
3. ให้นักเรียนพิจารณาข้อความในกลุ่มที่ควรให้ความสนใจ แล้วหาเหตุผลมา ประกอบการตัดสินใจ

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านสารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง แล้วช่วยกันระดมสมองค้นหา ใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น คุณค่าในด้านต่างๆ เช่น ความรัก ความกล้าหาญ ความมีระเบียบวินัย ความดี ฯลฯ
2. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
3. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้ในการอ่านลงในแบบบันทึกกลวิธีวิธีการอ่าน ซึ่ง แบ่งเป็น "วิธีที่ลงมือทำจริง" กับ "วิธีที่คิดท้ออยู่ในใจ"
5. ให้นักเรียนอภิปรายวิธีที่ตนเองใช้ในการอ่าน ครูซักถามถึงการใช้กลวิธีเหล่านั้น ว่า ใช้อย่างไร ใช้เมื่อใด
6. ให้นักเรียนประเมินตนเอง แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป
7. ครูแนะนำวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหา เกี่ยวกับการอ่านสารคดี เช่น สรุปรายข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นไม่ได้ สรุปรายแนวคิดสำคัญไม่ได้ ประเมินค่า งานเขียนไม่ได้ รวมถึงการเลือกใช้กลวิธีวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับตนเอง

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง โดยทายคำตอบลงใน "แบบสำรวจความมั่นใจในตนเอง"
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปรายละเอียดสำคัญที่เป็นข้อเท็จจริงและ ข้อคิดเห็นจากเรื่อง

5. ให้นักเรียนเขียนแผนผังใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญของเรื่อง
6. ให้นักเรียนประเมินค่างานเขียน โดยบอกข้อดี ข้อบกพร่องของงานเขียน ด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ

สื่อการเรียนการสอน

1. สารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง
2. แบบบันทึก "หมวดหมู่ข้อมูล"
3. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
4. แบบทดสอบหลังการอ่าน
5. แบบสำรวจความมั่นใจในตนเอง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมในกลุ่ม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 15 - 16 เรื่อง อ้อมไพร

ขั้นก่อนการอ่าน

1. ให้นักเรียนสำรวจบทร้อยกรองเรื่อง อ้อมไพร อย่างคร่าวๆ แล้วค้นหาคำ สำนวนภาษา แนวคิดสำคัญ ที่น่าสนใจ แล้วช่วยกันอภิปรายถึงเหตุผลในการ เลือกคำ สำนวนภาษา หรือแนวคิดนั้น
2. ให้ตัวแทนนักเรียนอธิบายวิธีอ่านเพื่อการประเมินค่างานเขียน ลักษณะของ ข้อความที่เป็นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการอ่านต่อไป
3. ให้นักเรียนพิจารณาว่าคำ สำนวนภาษา หรือแนวคิดใดที่ควรให้ความสนใจ เพราะเหตุใด

ขั้นระหว่างการอ่าน

1. ให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่องอ้อมไพร แล้วค้นหาความหมายของคำ สำนวน ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และคุณค่าที่ปรากฏอยู่ในบทร้อยกรอง ฉบับที่กวีไว้นาม

2. ให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญของบทร้อยกรอง
3. ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับสาระสำคัญของเรื่อง ให้นักเรียนตอบคำถาม
4. ให้นักเรียนบันทึกกลวิธีที่ใช้อ่านลงในรูปแบบบันทึกกลวิธีในการอ่าน
5. ครูซักถามถึงการใช้กลวิธีในการอ่านร้อยกรอง ว่าใช้อย่างไร ใช้เมื่อใด
6. ให้นักเรียนประเมินตนเอง โดยเปรียบเทียบกลวิธีทั้ง 2 วิธี แล้วเลือกวิธีที่ใช้ได้ผลไปใช้ต่อไป
7. ให้นักเรียนอภิปรายถึงวิธีการแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับการอ่านร้อยกรอง เช่น ไม่เข้าใจความหมายของคำ ข้อความ แนวคิดสำคัญ ไม่สามารถจับแก่นข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นได้ และการเลือกใช้กลวิธีการอ่านให้เหมาะสม

ขั้นหลังการอ่าน

1. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลการเรียนหลังจากใช้กลวิธีต่างๆ
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง โดยทายคำตอบลงใน "แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน"
3. ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย เพื่อประเมินตนเอง
4. ให้นักเรียนเขียนสรุปแนวคิดสำคัญของเรื่อง ส่งให้ครูตรวจ
5. ให้นักเรียนประเมินค่าบทร้อยกรอง โดยบอกข้อดี ข้อบกพร่องของงานเขียนในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนรู้การสอน

1. บทร้อยกรองเรื่องอ้อมไพร
2. แบบบันทึกกลวิธีการอ่าน
3. แบบทดสอบหลังการอ่าน
4. แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรมในคาบเรียน
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ตอนที่ 1 - 6 จำนวน 6 คาบ

สาระสำคัญ

การจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องเข้าใจความหมายของคำหรือสำนวนภาษาที่ปรากฏในเรื่อง จําแนกใจความสำคัญและใจความรองได้ จัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้ ระบุง้อเท็จจริงจากเรื่องได้ จึงจะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. อธิบายความหมายของคำหรือสำนวนที่มีอยู่ในเรื่องได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
3. จําแนกใจความสำคัญและใจความรองได้
4. บอกข้อเท็จจริงจากเรื่องได้
5. จัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องได้
6. สรุปสาระสำคัญของเรื่องได้

เนื้อเรื่อง

คาบที่ 1-2 บทอ่านเรื่อง อีโอบ่าคินซีฟ และ นิยมไทย

คาบที่ 3-4 บทอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา กับ รู้จักกับแสงเลเซอร์

คาบที่ 5-6 บทอ่านเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสน์กับอิสลาม

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 1 เรื่อง อีโอบ่าคินซีฟ

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนา ชักถามเกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนร้อยแก้ว โดยนำตัวอย่างหนังสือ

มาประกอบการสนทนา ชักถาม

ขั้นที่ 2 **แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้**

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบจุดหมายปลายทางของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 **ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้**

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการอ่าน เช่น โครงสร้างงานเขียน ชนิดของวรรณกรรม โดยใช้วิธีสนทนา ชักถาม เพื่อสำรวจความพร้อมของนักเรียน

ขั้นที่ 4 **เสนอบทเรียนใหม่**

ครูแจกบทอ่านเรื่อง อีโบล่าคีนซีฟ

ขั้นที่ 5 **กำหนดการเรียนรู้**

1. ครูแนะนำข้อสังเกตรูปแบบโครงสร้างงานเขียน โครงสร้างของใจความในแต่ละย่อหน้า โดยศึกษาจากเอกสารที่ครูแจกให้อ่าน
2. ครูอธิบายเรื่องการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ

ขั้นที่ 6 **ขั้นปฏิบัติ**

1. ให้นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง แมงลัก อีโบล่าคีนซีฟ และนิมไทย
2. ให้นักเรียนค้นหาใจความสำคัญและใจความรองของแต่ละย่อหน้า
3. ให้นักเรียนสรุปข้อเท็จจริงจากเรื่อง
4. ให้นักเรียนค้นหาจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง
5. ให้นักเรียนเล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

ขั้นที่ 7 **แจ้งผลการปฏิบัติ**

1. เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้เสร็จแล้ว นำส่งให้ครูตรวจคำตอบที่ถูกต้อง แล้วครูแจ้งผลการตรวจให้ทราบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 8 **การประเมินผลการปฏิบัติ**

ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 **ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน**

1. ให้นักเรียนไปค้นรายชื่อพืชสวนครัวที่มีคุณประโยชน์มาคนละ 5 ชื่อ แล้วสรุปสาระสำคัญของพืชแต่ละชนิดมาพอสังเขป ส่งให้ครูตรวจ

2. ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับโรคติดเชื้ออันตราย เช่น โรคโปลิโอ โรคเท้าช้าง โรคเอดส์ ฯลฯ มาคนละ 1 เรื่อง แล้วสรุปใจความสำคัญ ส่งให้ครูตรวจ
4. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมด และให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือวรรณกรรมร้อยแก้ว
2. แผนผังรูปแบบโครงสร้างงานเขียน
3. เอกสาร "การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ"

การประเมินผล

1. สังเกตการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 2 เรื่อง นิยมไทย

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับวิธีอ่านหนังสือ ว่าควรคานึงถึงเรื่องใดบ้าง ที่จะช่วยให้สามารถสรุปใจความสำคัญของเรื่องได้อย่างรวดเร็ว

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์ในการเรียนการสอนให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

1. ครูแจ้งตัวอย่างข้อความที่มีลักษณะเป็นบทความ เรื่องสั้น นวนิยาย ให้นักเรียนพิจารณาและบอกรูปแบบงานเขียน
2. ครูสนทนาซักถามถึงความรุบเกี่ยวกับรูปแบบงานเขียนร้อยแก้ว

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนาใหม่

ครูแจ้งบทอ่านเรื่อง นิยมไทย

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรู

1. ำให้ตัวแทนักเรียนอธิบายวิธีการค้นหาใจความสำคัญ และรายละเอียดสำคัญของเรื่องที่อ่าน ประมาณ 3 คน
2. ครูสรุปและตอบปัญหาแก่นักเรียนที่ไม่สามารถค้นหาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ำให้นักเรียนอ่านเรื่อง นิยมไทย แล้วค้นหาใจความสำคัญ รายละเอียดสำคัญ และแนวคิดสำคัญของเรื่อง
2. ำให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่อง
3. ครูเฉลยคำตอบ
4. ครูและนักเรียนร่วมกับสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 7 แจงผลการปฏิบัติ

เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ครูแจงผลการปฏิบัติให้ทราบ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินผลการปฏิบัติโดยการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความม่่นยำและถ่ยารอน

1. ำให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญและรายละเอียดสำคัญของเรื่อง ส่งให้ครูตรวจ
2. ำให้นักเรียนอภิปรายกันคว่ยเกี่ยวกับสินค้าานท้องถิ่นที่น่าสนใจ และสามารถจะส่งเสริมให้เป็นสินค้าออก เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจของชาติ และเป็นการส่งเสริมให้คนไทยหันมานิยมสินค้าไทยแทนสินค้าต่างประเทศ ทาเป็นการบ้าน ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง นิยมไทย
2. ตัวอย่างงานเขียนร้อยแก้ว
3. แบบทดสอบเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน

การประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 3 เรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับงานเขียนต่างๆ ไป ชาวเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ หรือสภาพสังคมไทยในปัจจุบัน การรับข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

ขั้นที่ 2 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบจุดประสงค์ของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ครูสนทนาซักถามเกี่ยวกับ การจับใจความสำคัญ และการสรุปสาระสำคัญของงานเขียนที่มีขนาดสั้น ที่อ่านมาแล้วในคาบที่ 1-2

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา

ขั้นที่ 5 ใ้หาแนวการเรียนรู้

ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับลักษณะของงานเขียน และโครงสร้างงานเขียนในหนึ่งย่อหน้า

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3-5 คน อ่านบทอ่านเรื่องสิ่งแวดล้อมของเรา แล้วช่วยกันระดมสมอง
 - 1.1 ค้นหาใจความสำคัญและใจความรองของแต่ละย่อหน้า
 - 1.2 สรุปข้อเท็จจริงจากเรื่อง
 - 1.3 ค้นหาจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง
 - 1.4 เล่าเรื่องตามลำดับเหตุการณ์

2. ำให้ตัวแทนกลุ่มรายงานการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
4. ำให้นักเรียนแต่ละคนเขียนสรุปกิจกรรมที่กำหนดให้ นำส่งให้ครูตรวจ

ขั้นที่ 7 แจงผลการเรียนรู้

เมื่อนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้เสร็จแล้ว นำส่งให้ครูตรวจ
แล้วครูแจ้งผลการตรวจให้ทราบ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงข้อดี และข้อบกพร่องในปฏิบัติกิจกรรม
2. ครูประเมินผลการเรียนจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความม่่นยำและถ่ายโอน

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาที่เรียนมาทั้งหมด และให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง นำส่งให้ครูตรวจ
2. ำให้นักเรียนไปค้นคว้าเพิ่มเติมในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมในที่น่ายู่ แล้วสรุปสาระสำคัญของเรื่องโดยสังเขป ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสารต่างๆ
2. บทอ่านเรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา
3. แผนผังรูปแบบโครงสร้างงานเขียนนหนึ่งย่อหน้า

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำงานกลุ่ม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 4 เรื่อง รู้จักกับแสงเลเซอร์

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนาซักถามถึงเรื่องความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
ในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตประจำวันของคนไทย

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง รู้จักกับแสงเลเซอร์
2. ตัวอย่างข้อความที่มีความยาวไม่เกิน 4 บรรทัด จำนวน 2 ข้อความ

การประเมินผล

1. สังเกตจากการทำกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 5 – 6 เรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสน์กับไสยศาสตร์

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูสนทนา ชักถามถึงเรื่องการรับข่าวสารในชีวิตประจำวัน และสนทนาไปถึง การรับสารในชีวิตประจำวันโดยอาศัยการอ่าน เช่นการอ่านป้ายประกาศ การอ่าน หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร ฯลฯ

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์เพื่อให้ นักเรียนทราบจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ครูให้นักเรียนสนทนาถึงการอ่านในคาบเรียนที่ 1 – 4 และทบทวนเกี่ยวกับ ข้อสังเกตรูปแบบงานเขียน โครงสร้างงานเขียนในแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกเอกสารเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสน์กับไสยศาสตร์

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนเรียนรู้

ครูแนะนำการอ่านข้อความที่มีขนาดยาว และการสรุปประเด็นสำคัญของแต่ละย่อหน้า

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสน์กับไสยศาสตร์ แล้วปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.1 ค้นหาใจความสำคัญและใจความรองของแต่ละย่อหน้า
 - 1.2 สรุปข้อเท็จจริงจากเรื่อง

1.4 ค้นหาจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง

2. ให้นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า นำส่งให้ครูตรวจ

ขั้นที่ 7 แจงผลการปฏิบัติ

ครูตรวจคำตอบ แล้วแจงผลการตรวจให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน
2. ครูประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน กล่าวชื่นชมผลงานที่ดี และอธิบายถึงข้อบกพร่องในการอ่านที่ควรแก้ไข

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอน

1. ให้นักเรียนไปค้นเรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติในชีวิตประจำวัน เป็นการบ้าน นำมาอ่านและสรุปสาระสำคัญของเรื่องส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ความแตกต่างของพุทธศาสน์กับไฮยศาสตร์
2. ตัวอย่างประกาศ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร

การประเมินผล

1. สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การอ่านตีความ คาบที่ 7-10 จำนวน 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านงานเขียนที่มีลักษณะเป็นนัยให้เข้าใจความหมายที่แฝงอยู่ในเรื่องนั้น ผู้อ่านจะต้องตีความ ท้าความเข้าใจเนื้อหา ภาษา และนัยของภาษา หรือสรุปความคิดที่ผู้เขียนแฝงไว้ โดยอาศัยข้อความที่อ่านเป็นแนวทางในการสรุป

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถตีความจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำหรือสำนวนที่ปรากฏในเรื่องได้
2. บอกเจตนาของผู้ส่งสารได้
3. สรุปแนวคิดหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

คาบที่ 7 - 8	1. แบบฝึกการอ่านตีความจำนวน 1 ชุด
	2. บทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า
คาบที่ 9 - 10	1. บทร้อยกรองเรื่อง แวมณี
	2. บทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 7 แบบฝึกการอ่านตีความ

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำตัวอย่างข้อความที่มีความหมายโดยนัยมาให้ให้นักเรียนพิจารณาความหมาย เช่น ประกาศ โฆษณาสินค้า โดยครูซักถามถึงความหมายที่แฝงอยู่ในข้อความนั้นๆ

ขั้นที่ 2 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนทราบจุดหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้

ให้นักเรียนยกตัวอย่างข้อความที่มีความหมายโดยนัยที่เคยเรียนมา เช่น คัทพังเหย และสัทนทไทย แล้วช่วยกันหาความหมายที่แฝงอยู่ เพื่อเตรียมความพร้อมในการอ่าน ข้อความที่มีลักษณะยาวๆ ต่อไป

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกแบบฝึกการอ่านตีความ

ขั้นที่ 5 ำหนดวงการเรียนรู้

1. ครูอธิบายเรื่องการตีความเรื่องที่อ่าน
2. ครูแนะนำข้อสังเกตในการตีความจากบริบท และจากประสบการณ์เดิม

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน อ่านแบบฝึกการอ่านตีความ แล้วช่วยกันระดมสมอง
 - 1.1 ค้นหาความหมายของคำ หรือสัทนทภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง
 - 1.2 ค้นหาเจตนาของผู้ส่งสาร
 - 1.3 ค้นหาแนวคิดสำคัญของเรื่อง
2. ำให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน
4. ำให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องเป็นรายบุคคล ส่งให้ครูตรวจ

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูตรวจผลงานของนักเรียนแล้วแจ้งผลการตรวจให้ทราบ
2. ครูกล่าวชื่นชมผลงานที่ดี และแนะนำการสรุปสาระสำคัญหรือแนวคิดสำคัญจากข้อความเพิ่มเติม

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความมั่นใจและถ่ายโอน

ำให้นักเรียนไปหาข่าว ประกาศ มาอย่าง 1 เรื่อง แล้วค้นหา และอธิบายในหัวข้อ

1. ความหมายของคำหรือสัทนทที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง
2. เจตนาของผู้ส่งสาร

3. สรุปแนวคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่าง คัทพักเพย สำนวนภาษา
2. ตัวอย่างข้อความจากป้ายประกาศ ป้ายโฆษณาสินค้า
3. แบบฝึกการอ่านตีความจำนวน 1 ชุด

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตการร่วมกิจกรรมในกลุ่ม
2. ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 8 บทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า..แต่อาจเลวร้ายกว่า

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ให้นักเรียนเสนอข่าว หรือโฆษณาที่ครูสั่งให้ไปค้นคว้ามาในคาบที่ 7 ประมาณ 5 เรื่อง แล้วครูสนทนาซักถามถึงความเข้าใจเกี่ยวกับคำ สำนวนภาษา จากข่าว หรือประกาศ

ขั้นที่ 2 แฉงจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแฉงจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนทราบถึงจุดมุ่งหมายในการเรียน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

1. ครูตีคั้บตรคำ สำนวนภาษา และบัตริคั้บแสดงควมหมายของสำนวนภาษา ใว้บนกระดาน แล้วให้นักเรียนจับคู่สำนวนภาษากับควมหมายให้ตรงกัน
2. ครูสนทนาถึงที่มาของสำนวน และการแปลควมหมายของสำนวนภาษา เพื่อสร้างควมคุ้นเคยกับข้อความที่มีลักษณะ เป็นนัย

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนาใหม่

ครูแฉงบทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า..แต่อาจเลวร้ายกว่า

ขั้นที่ 5 ใว้แนวการเรียนรู้

ครูแนะนำการตีควมข้อความที่มีขนาดยาว

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า แล้วค้นหาความหมายของคำหรือสำนวนภาษา แนวคิดจากเรื่อง และเจตนาของผู้แต่ง
2. ให้นักเรียนตอบคำถามจากเรื่องที้อ่านลงในสมุด
3. ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนสมุดงานกับเพื่อนเพื่อตรวจคำตอบ
4. ครูเฉลยคำตอบที่ถูกต้อง
5. ครูและนักเรียนสรุปประเด็นปัญหาจากเรื่อง และสรุปบทเรียนทั้งหมด

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงานแล้วแจ้งผลการตรวจให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงการตีความข้อความที่มีขนาดยาว

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปแนวคิดสำคัญจากเรื่อง
2. ให้นักเรียนอภิปรายถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับประเทศไทยจากปัญหาที่พบอยู่ในเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ซ้ำกว่า...แต่อาจเลวร้ายกว่า
2. บัตรคำสำนวนภาษา และบัตรคำแสดงความหมายของสำนวนภาษา
3. ตัวอย่างข่าว โฆษณาสินค้า

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 9 บทร้อยกรองเรื่อง แววมณี

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำบทร้อยกรองประเภทกลอนสุภาพ จำนวน 1 บท มาอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วสนทนาถึงรูปแบบคำประพันธ์ ความหมายของคำที่แฝงอยู่ในบทกลอนนั้น

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์ให้นักเรียนทราบจุดหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิม

ครูนำโคลงสุภาพิตจากเรื่องโลกนิติโคลงจำนวน 2 บท มาให้นักเรียนอ่านแล้วซักถามความหมายที่แฝงอยู่ในคำประพันธ์ เพื่อเตรียมความพร้อมในการตีความบทร้อยกรองต่างๆ ไป

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทร้อยกรองเรื่อง แววมณี

ขั้นที่ 5 ำหนดแนวการเรียนรู้

1. ครูแนะนำข้อสังเกตในการตีความงานเขียนประเภทบทความ
2. ครูแนะนำการตีความบทร้อยกรอง

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ำให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง แววมณี
2. ำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 ค้นหาความหมายของคำหรือสำนวนภาษาจากเรื่องที่อ่าน
 - 2.2 ค้นหาเจตนาของผู้ส่งสาร
 - 2.3 สรุปแนวคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน
3. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จแล้วให้นักเรียนส่งำให้ครูตรวจ

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูตรวจผลงานแล้วแจ้งผลการตรวจำให้นักเรียนทราบ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

1. นักเรียนประเมินผลการอ่านของตนเองจากผลการทำกิจกรรม
2. ครูประเมินผลการเรียนจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอนการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง
นำส่งให้ครูตรวจ
2. ให้นักเรียนไปค้นคว้าและคัดเลือกรายการหรือเรื่องที่ประทับใจมาคนละ 1 เรื่อง
แล้วเขียนสรุป เจตนาของผู้เขียน และสาระสำคัญของเรื่อง
ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทร้อยกรองเรื่องแวมณี
2. โคลงสุภายิต จำนวน 2 บท

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตจากการปฏิบัติกิจกรรม
2. ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 10 บทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง**ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ**

1. ให้นักเรียนอ่านบทกลอนที่มีลักษณะเป็นกลอนแปดสำนวนสั้น ให้เพื่อนๆ ฟัง
2. ครูสนทนาซักถามถึงสาระสำคัญของบทกลอน

ขั้นที่ 2 แฉงจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแฉงจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนทราบจุดหมายของการเรียน

ขั้นที่ 3 ทบทวนความรู้เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ให้นักเรียนบอกหลักการตีความบทร้อยกรอง ครูซักถามความเข้าใจเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทกลอนเรื่อง ความสงบนิ่ง

ขั้นที่ 5 ให้นักเรียนรู้

ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับบทร้อยกรองประเภทกลอนแปด

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ให้นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง
2. ให้นักเรียนค้นหาความหมายของคำ สำนวนภาษา เจตนาของผู้แต่ง และสรุปสาระสำคัญของบทอ่าน
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน และอภิปรายถึงปัญหาในการตีความงานเขียนร้อยกรอง

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

ครูตรวจผลงาน แล้วแจ้งผลการตรวจให้นักเรียนทราบ

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

1. ประเมินผลการปฏิบัติโดยการสนทนาซักถามในแต่ละกิจกรรมที่มอบหมายให้ทำ
2. ประเมินผลการอ่าน จากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและถ่ายโอนการเรียนรู้

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของบทร้อยกรอง ส่งให้ครูตรวจ
2. ให้นักเรียนไปอ่านบทอ่านเรื่อง กระจกกับกระจก แล้วสรุปสาระสำคัญ และแนวคิดจากเรื่อง ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทอ่านเรื่อง ความสงบนิ่ง
2. บทอ่านเรื่อง กระจกกับกระจก
3. บทกลอนร่วมสมัย 1 เรื่อง

การประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน คาบที่ 11-12 จำนวน 2 คาบ

สาระสำคัญ

การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แยกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น และตีความจากเรื่องที่อ่านได้ จึงจะแสดงความคิดเห็นของตนเองได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นหัวใจของการแสดงความคิดเห็น

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้
2. จานแนกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้
3. ตีความจากเรื่องที่อ่านได้
4. บอกเจตนาหรือจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
5. แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านได้

เนื้อหา

สารคดีเรื่อง กินอะไรดี

กิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูนำข่าวด้านต่างๆ เช่นข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวการศึกษา ข่าวกีฬา และข่าวสังคม มาสนทนาซักถาม แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวนั้นๆ เพื่อเป็นพื้นฐานในการเขียนแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 2 แจงจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์ เพื่อให้ทราบจุดหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

1. ครูนำสนทนาและซักถามเกี่ยวกับการเขียนวิจารณ์งานเขียน ละคร ภาพยนตร์ ที่ปรากฏอยู่บนหน้าหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร ฯลฯ

- ครูทบทวนเกี่ยวกับลักษณะของข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนาหนด

ครูแจกบทอ่านเรื่อง กินอะไรดี

ขั้นที่ 5 กำหนดการเรียนรู้

- ครูแนะนำข้อสังเกตเกี่ยวกับข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อความที่เป็นข้อคิดเห็น
- ครูยกตัวอย่างข้อความที่เป็นข้อเท็จจริงและข้อความที่เป็นข้อคิดเห็นให้นักเรียนสังเกตความแตกต่างระหว่างข้อความทั้งสอง
- ครูอธิบายหลักการเขียนแสดงความคิดเห็น การขยายความจากเรื่องที่อ่าน

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

- ให้นักเรียนอ่านบทอ่านเรื่อง กินอะไรดี แล้วปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - จับใจความสำคัญจากเรื่อง
 - ค้นหาประเด็นปัญหาจากเรื่อง
 - สรุปข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง
 - ค้นหาเจตนาของผู้เขียน
- ให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายประเด็นปัญหาจากเรื่อง
- ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง นำส่งให้ครูตรวจ

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

- ครูแจ้งผลการตรวจผลงานให้ทราบ
- ครูกล่าวชมเชยผลงานที่ดี และชี้แจงข้อบกพร่องเพื่อให้นักเรียนนำไปปรับปรุงแก้ไขตนเองต่อไป
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

- สังเกตจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น
- ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความมั่นใจและถ่ายโอน

- ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องด้วยสำนวนภาษาของตนเอง นำส่งให้ครูตรวจ

2. ให้นักเรียนเขียนสรุปข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเรื่อง
นำเสนอให้ครูตรวจ
3. ให้นักเรียนใบค้นคว้างานเขียนคนละ 1 เรื่อง แล้วปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 3.1 สรุปสาระสำคัญของเรื่อง
 - 3.2 บอกเจตนาของผู้แต่ง
 - 3.3 เขียนแสดงความคิดเห็นจากเรื่อง นำเสนอให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. ข่าวประเภทต่างๆ
2. สารคดีเรื่อง กินอะไรดี

การประเมินผล

1. สังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรม
2. ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

แผนการสอนกลุ่มควบคุม

วิชา ท 021 การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง การประเมินค่าเรื่องที่อ่าน

คาบที่ 13 - 16 จำนวน 4 คาบ

สาระสำคัญ

การอ่านเพื่อประเมินค่าเรื่องที่อ่านนั้น ผู้อ่านจะต้องสามารถบอกความหมายของคำ สำนวนภาษาได้ตามลักษณะหรือนัยของเรื่อง บอกแนวคิดสำคัญ และพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับ เรื่องราวที่อ่านว่ามีข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นอย่างไร และพิจารณาถึงคุณค่าที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่อง รวมทั้งบอกส่วนดี ส่วนบกพร่องของงานเขียน ในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ เพื่อเลือกใช้ประโยชน์จากงานเขียนนั้นๆ

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. บอกความหมายของคำ สำนวนภาษาที่ปรากฏอยู่ในเรื่องได้
2. บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่งได้
3. จ्ञานแกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็นได้
4. สรุปรแนวคิดจากเรื่องได้
5. บอกคุณค่าต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่องได้
6. บอกส่วนดีและส่วนบกพร่องของงานเขียนได้

เนื้อหา

คาบที่ 13-14 สารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง

คาบที่ 15-16 บทร้อยกรองเรื่อง อ้อมไพร

กิจกรรมการเรียนการสอน

คาบที่ 13-14 สารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ

ครูยกตัวอย่างวรรณกรรม บทละคร หรือภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลต่างๆ มาเป็นหัวข้อ สนทนา ชักถามเกี่ยวกับมูลเหตุสำคัญที่ส่งเสริมให้งานได้รับรางวัล

ขั้นที่ 2 แจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแจ้งจุดประสงค์เพื่อให้ทราบจุดหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์ คิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนเรื่องการอ่านประเภทต่างๆ ที่เคยเรียนมาแล้ว

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกเอกสารการอ่านเรื่อง

1. หอมแก้มฮ่องกง
2. การประเมินค่างานเขียน

ขั้นที่ 5 ำหนดวงการเรียนรู้

1. ำให้นักเรียนอ่านบทวิจารณ์วรรณกรรม ละคร หรือภาพยนตร์
2. ครูอธิบายการอ่านเพื่อประเมินค่าเรื่องที่อ่านในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ำให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 3-5 คน อ่านสารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง แล้วปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 1.1 สรุปลใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
 - 1.2 บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง
 - 1.3 จำแนกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น
 - 1.4 สรุปลแนวคิสดำคัญของเรื่อง
2. ำให้นักเรียนเขียนอธิบายคุณค่าต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง
3. ำให้นักเรียนประเมินค่างานเขียน อดยพิจารณาถึงข้อดี ข้อบกพร่องของงานเขียนด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ นำส่งำให้ครูตรวจ
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน
5. ครูนำสรุปและอภิปรายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูตรวจผลงานแล้วแจ้งผลการตรวจำให้นักเรียนทราบ ชมเชยผลงานที่ดี และชี้แนะข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข ปรับปรุง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความมุ่งมั่นและถ่ายโอน

1. ให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่องด้วยภาษาของตนเอง นำส่งให้ครูตรวจ
2. ให้นักเรียนไปอ่านสารคดีคนละ 1 เรื่อง นำมาท้ออ่านและประเมินค่าเรื่องที่อ่าน ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. ตัวอย่างวรรณกรรม ละคร หรือภาพยนตร์ที่ได้รับรางวัลต่างๆ
2. บทวิจารณ์วรรณกรรม ละคร หรือภาพยนตร์
3. เอกสารเรื่อง การประเมินค่างานเขียน
4. สารคดีเรื่อง หอมแก้มฮ่องกง

การวัดและการประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมในกลุ่ม
2. ประเมินจากการตรวจผลงาน

คาบที่ 15-16 บทร้อยกรองเรื่อง ฮ่อมไพร**ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ**

ครูอ่านบทร้อยกรองซึ่งตัดตอนมาจากวรรณคดีไทย จำนวน 1 ตอน และอ่านบทร้อยกรองจากวรรณกรรมซีไรต์ 1 เรื่อง ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันตีความ แสดงความคิดเห็น และประเมินค่าเปรียบเทียบกัน

ขั้นที่ 2 แฉงจุดประสงค์การเรียนรู้

ครูแฉงจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนทราบจุดหมายของการเรียนการสอน

ขั้นที่ 3 ทบทวนประสบการณ์เดิมและส่งเสริมการเรียนรู้

ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนถึงการตีความร้อยกรอง และการประเมินค่างานเขียนร้อยแก้วที่เรียนมาในคาบที่ 13-14

ขั้นที่ 4 เสนอบทเรียนใหม่

ครูแจกบทร้อยกรองเรื่อง อ้อมไพร

ขั้นที่ 5 ำให้แนวการเรียนรู้

1. ครูแนะแนวทางในการพิจารณาบทร้อยกรอง
2. ครูอธิบายวิธีการประเมินค่าบทร้อยกรอง

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติ

1. ำให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองเรื่อง อ้อมไพร แล้วปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้
 - 1.1 จับใจความสำคัญจากเรื่อง
 - 1.2 สรุบนวความคิดสำคัญของเรื่อง
 - 1.3 จานแนกข้อเท็จจริงจากข้อคิดเห็น
 - 1.4 บอกจุดมุ่งหมายของผู้แต่ง
2. ำให้นักเรียนอธิบายคุณค่าที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง
3. ำให้นักเรียนประเมินค่างานเขียน โดยพิจารณาในด้านเนื้อหา การใช้ภาษา และวิธีการนำเสนอ นำส่งให้ครูตรวจ

ขั้นที่ 7 แจงผลการปฏิบัติ

1. ครูแจ้งผลการตรวจผลงานให้นักเรียนทราบ ชมเชยผลงานที่ดี และชี้แนะข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขปรับปรุง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

ขั้นที่ 8 ประเมินผลการปฏิบัติ

ประเมินจากการตรวจผลงาน

ขั้นที่ 9 ส่งเสริมความแม่นยำและด่ายอน

1. ำให้นักเรียนเขียนสรุปสาระสำคัญของบทร้อยกรองที่อ่านด้วยภาษาของตนเอง นำส่งให้ครูตรวจ
2. ำให้นักเรียนไปอ่านบทร้อยกรองเรื่อง คอนเสิร์ต แล้วประเมินค่า ส่งให้ครูตรวจ

สื่อการเรียนการสอน

1. บทร้อยกรองจากวรรณคดีไทย 1 ตอน
2. บทร้อยกรองรางวัลซีไรต์ 1 เรื่อง
3. บทร้อยกรองเรื่อง อ้อมไพร

การวัดและการประเมินผล

1. สืบเกิดจากการร่วมกิจกรรม
2. ประเมินผลจากการตรวจผลงาน

คำอธิบายเกี่ยวกับกลวิธีการอ่าน

วิธีที่ลงมือปฏิบัติจริง (ใช้สมองและมือ)

1. การเลือกรายการสำคัญหรือขีดเส้นใต้
2. การคัดลอก คือการเขียนหัวข้อหรือข้อความลงในสมุดจดงานหรือบทอ่าน
3. การทำเค้าโครงเรื่องที่อ่าน คือการรวบรวมแนวคิดเป็นหัวข้อต่าง ๆ ลงในกระดาษเพื่อแสดงใจความหลัก หรือใจความสำคัญ
4. การเขียนแผนผังเนื้อเรื่อง คือการรวบรวมแนวคิดเป็นแผนผังว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร

วิธีที่คิดทบทวนใจ (ใช้สมอง)

1. อ่านสำรวจ เป็นวิธีที่ผู้อ่านใช้ในการสำรวจข้อความที่อ่านอย่างรวดเร็ว เพื่อค้นหาใจความสำคัญต่างๆ
2. อ่านซ้ำๆ เป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง
3. อ่านซ้ำ เป็นการอ่านข้อความบางตอนของเรื่องซ้ำอีกเป็นครั้งที่สอง เมื่อใจความของเรื่องซับซ้อน หรือเพื่อทำความเข้าใจเรื่องให้ชัดเจน
4. อ่านทบทวน เป็นการอ่านเนื้อหาเฉพาะเพื่อจดจำ หรือเพื่อแสดงปฏิกิริยาต่อเรื่องที่อ่าน
5. รวบรวมความคิด คือหยุดอ่านเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมย่อเรื่อง
6. สัมพันธ์เรื่องเข้ากับความรู้เดิม คือเชื่อมโยงความรู้เก่าหรือประสบการณ์เดิมเข้ากับความรู้ใหม่
7. ราชินีจินตนาการ คือวาดภาพสถานที่ สิ่งของ หรือเหตุการณ์ขึ้นในใจ
8. ตั้งคำถามทดสอบตนเอง คือตั้งคำถามและตอบคำถามในใจขณะที่อ่าน
9. ทำนายเหตุการณ์ คือคาดคะเนว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อจากเรื่องที่อ่าน หรือเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว

ข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบข้อมูล

สิ่งที่ควรให้ความสนใจ	ข้อสังเกต
1. ประโยคหน้า	ประโยคแรกของย่อหน้า
2. ใจความสำคัญ	หัวข้อเรื่อง ข้อความที่อยู่ต้นเรื่อง กลางเรื่อง และตอนท้ายของเรื่อง หรือข้อความที่ผู้เขียนอธิบายเกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ
3. ตัวอย่างที่อธิบายประกอบใจความสำคัญ	รายการต่างๆ
4. คำตอบของคำถามจากบทอ่าน	คำถามจากเนื้อเรื่อง
5. คำตอบของคำถามที่ครูตั้งขึ้น	คำถามของครูระหว่างการอภิปราย หรือคำถามจากข้อสอบที่เคยทดสอบมาก่อน
6. เหตุและผล	คำเชื่อม เช่น เพราะ...จึง เพราะฉะนั้น...จึง ฯลฯ

แบบสำรวจความมั่นใจในการอ่าน

ใส่เครื่องหมาย (+) สำหรับคำถามที่ตอบถูก และใส่เครื่องหมาย (-) สำหรับคำถามที่ตอบผิด

<u>คำตอบที่คาดหวัง</u> (ความมั่นใจในคำตอบ)	<u>คำตอบจริง</u>	<u>คำถาม</u>
_____	_____	1. _____
_____	_____	2. _____
_____	_____	3. _____
_____	_____	4. _____
_____	_____	5. _____
_____	_____	6. _____
_____	_____	7. _____
_____	_____	8. _____
_____	_____	9. _____
_____	_____	10. _____
_____	_____	= _____
(จำนวนข้อที่คาดหวังและตอบจริง)		(คะแนนความมั่นใจ)

"อีโบล่า" คินซีพ

เมื่อปี 2538 ชาวคราวการแพร่ระบาดของไวรัสอีโบล่า ในประเทศซาอีร์ ทวีปแอฟริกา ที่คร่าชีวิตผู้คนไปถึง 245 ราย จากผู้ติดเชื้อ 361 ราย ได้สร้างความตกตะลึงน่าสะพรึงกลัวให้กับชาวโลก จนทำให้ฮอลลีวูดสร้างภาพยนตร์เรื่อง "เอาท์ เบรก" ออกมา การระบาดในครั้งนั้นชี้ให้เห็นถึงผลร้ายของการ "รุกล้ำเกินธรรมชาติ" อย่างเกินพอดีของมนุษย์ เพราะเชื้ออีโบล่าที่หลบอยู่ในป่าลึกแพร่เข้าสู่สังคมมนุษย์อีกครั้ง เพราะการระรานเข้าไปในธรรมชาติ แต่แล้วทางคณะแพทย์ก็สามารถจำกัดวงการแพร่ระบาดเอาไว้ได้ จนกระทั่งชาวคราวของอีโบล่าค่อยๆ เจียบหายไป จนเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมานี้เอง เจ้าหน้าที่องค์การอนามัยโลกได้ประกาศว่า เชื้อไวรัสอีโบล่าได้คินซีพแล้วระบาดขึ้นใหม่ในหมู่บ้านมายิปุต ริมน้ำอีวินรด ในประเทศกาบอง ที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของทวีปแอฟริกา เช่นกัน ประชากร 150 คน ของหมู่บ้านดังกล่าวเสียชีวิตไปแล้ว 13 ศพ หนึ่งในจำนวนนี้เป็นเด็กอายุเพียง 6 เดือน คาดกันว่าสาเหตุการระบาดครั้งใหม่นี้เนื่องมาจากคณะเดินป่า 18 คน ได้ถลกหนังและกินสิ่งขมแบบที่ตายอยู่ในป่าและคาดว่าสิ่งนั้นมีเชื้ออีโบล่า ดังนั้นชายทั้ง 18 คน จึงถูกคาดว่าจะติดเชื้ออีโบล่าทั้งหมด ในขณะที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจึงต้องเผ่าระวังการติดเชื้อ ด้วยการห้ามมิให้สัมผัสสัตว์ที่ตายแล้ว หรือสัตว์ที่ติดเชื้อดังกล่าว อาการของการติดเชื้ออีโบล่าจะปรากฏขึ้นในช่วง 2-21 วันหลังการติดเชื้อ จะเริ่มด้วยอาการไข้สูง มีเลือดไหลออกจากร่างกายและถูกนัยน์ตา จนเสียชีวิตเพราะการสูญเสียเลือด

(จากหนังสืออาทิตย์ ฉบับวันที่ 1-7 มีนาคม 2539)

ช้ากว่า . . . แต่อาจเลวร้ายกว่า

นางสาวยูอิ นางามูระ นักศึกษาปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยเกษตร-
ศาสตร์ ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจากส่วนวิจัยและพัฒนา สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "พลวัตของวัฒนธรรมบริโภคและรูปแบบการค้าในชีวิตของวัยรุ่น
ในเขตกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษานักเรียนมัธยมในกรุงเทพมหานคร" ซึ่ง"วารสารฉลาดซื้อ"
ของคณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนเพื่อการสาธารณสุขมูลฐาน (คปอส) ฉบับ
ประจำเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2539 ได้รายงานเอาไว้ว่า.....

สาวอาทิตย์อุทัยรายนี้ ได้สุ่มตัวอย่างเก็บข้อมูลนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6
จำนวน 506 คน จาก 3 โรงเรียนดังในกรุงเทพมหานคร คือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์ 156 คน โรงเรียนหอวัง 238 คน และโรงเรียนเซนต์จอห์น 112 คน
รถยนต์สินค้าที่มีรูปสัญลักษณ์รูปการ์ตูนของญี่ปุ่น ได้หวั่น อเมริกา และไทย ซึ่งวางขายตามร้าน
กีฬาศี้อุป มาเป็นเครื่องมือวัดพฤติกรรมการบริโภคสินค้าของกลุ่มนักเรียนดังกล่าว พบว่า ขณะนี้
เด็กไทยกำลังตกอยู่ในกระแสการบริโภคนิยมอย่างรุนแรง มีการแข่งขันการบริโภคสินค้าราคาแพง
เหล่านี้อย่างรุนแรง เพื่อต้องการให้ตัวเองได้รับการยอมรับจากเพื่อน เพื่อสร้างความโดดเด่น
ให้เหนือกว่าเพื่อนคนอื่น และเพื่อแสดงให้เห็นว่าตัวเองเป็นคนทันสมัย ถ้าบริโภคสินค้าสัญลักษณ์
การ์ตูน ส่วนเด็กคนไหนไม่ได้อาศัยสินค้าราคาแพง รู้สึกว่าตัวเองอาจจะถูกเพื่อนคนอื่นดูถูกได้
จึงทำให้มีการแข่งขันการบริโภคนิยมกันมาก.. นางสาวยูอิ ได้ให้ข้อสังเกตผลการวิจัยครั้งนี้ว่า
ขณะนี้เด็กไทยกำลังถูกวัฒนธรรมญี่ปุ่นรุกราน เห็นได้จากการที่เด็กไทยจะนิยมซื้อสินค้าที่มาจาก
ญี่ปุ่นมากกว่าสินค้าประเทศอื่น และจะซื้อสินค้าเฉพาะที่เป็นของญี่ปุ่นแท้ อย่างที่เรียกกันว่า
"Made in Japan 100 %" เท่านั้น ส่วนสินค้าที่ผลิตในประเทศไทย แม้ทางผู้ผลิตจะซื้อลิขสิทธิ์
จากญี่ปุ่นมาผลิตในเมืองไทยก็ตาม วัยรุ่นไทยจะปฏิเสธไม่ยอมรับ เด็กแต่ละคนจะทราบสถาน
ที่ใด ร้านไหน ขายสินค้าที่นำเข้ามาจากญี่ปุ่น และมีวิธีดูว่าสินค้าชิ้นไหนเป็นสินค้าเลียนแบบ
ไม่ได้ผลิตขึ้นในญี่ปุ่นหรือผลิตขึ้นในประเทศไทย ขณะที่เด็กไทยกำลังคลั่งไคล้ในความเป็นญี่ปุ่น
อย่างหนัก

สิ่งที่น่าเป็นห่วงที่นักศึกษาจากแดนบลาติบาห์ข้อคิดเห็นต่อสังคมไทย คือ สิ่งที่เกิดขึ้นกับเด็กไทยในวันนี้ เหมือนกับสิ่งที่เคยเกิดขึ้นกับเด็กญี่ปุ่นเมื่อหลายปีก่อน ตอนนั้นเด็กญี่ปุ่นชอบานสิ่งที่เป็นตะวันตก ชอบบริโภคสินค้าที่เป็นของมาจากตะวันตก พยายามเลียนแบบให้เหมือนคนตะวันตก เพื่อแสดงความเป็นคนทันสมัย มีพฤติกรรมฟรีปหมดทุกอย่าง โดยเฉพาะเรื่องการมีสัมพันธทางเพศ ฟรียิ่งกว่าเด็กตะวันตก ซึ่งเป็นต้นแบบให้เด็กเลียนแบบ และหากเด็กไทยยังรับเอาวัฒนธรรมการบริโภคแบบนี้ พยายามลอกเลียนเอาอย่างญี่ปุ่น สิ่งที่เกิดขึ้นอาจเลวร้ายกว่าสิ่งที่กำลังเกิดกับเด็กญี่ปุ่นในปัจจุบันนี้...

(จากหนังสืออาทิตย์ ฉบับวันที่ 1-7 มีนาคม 2539)

การอ่านตีความ

แบบฝึกที่ 1

พ่อแม่ของเด็กชาย 2 คน ได้ว่าจ้างเรือตระเวนไปตามแม่น้ำเพื่อค้นหาลูกชายของตน มีคนเห็นเด็กชายทั้ง 2 เวลา 9 โมงเช้าในเรือพายสีแดง - ขาว ซึ่งในที่สุดก็ได้พบเรือพายสีแดง - ขาว ลอยคว่ำอยู่ที่จุดห่างจากตัวเมืองไปทางตะวันออก ประมาณ 2 กิโลเมตร

แบบฝึกที่ 2

ในประเทศไทยปีนี้ ราคามันสำปะหลังได้สูงขึ้นเพราะว่าผลผลิตได้น้อย ผู้บริโภคก็จำได้ว่า ในอดีตที่ผ่านมา ราคาของข้าวโพดและอ้อยก็สูงขึ้นระหว่างการขาดแคลนพืชผลชนิดนั้น ในระหว่างการขาดแคลนพืชผลชนิดนั้น ในขณะที่ผู้ผลิตได้ทำการขายอย่างมากมาย

แบบฝึกที่ 3

"การระบายความกลุ้มภายในใจออกมายังไม่เพียงพอ เนื่องจากภายในจิตใจอันว่างเปล่าจะมีสิ่งอื่นติดตามมาบรรจุแทน ใครก็ตามยอมไม่สามารถจะปล่อยให้ความนึกคิดว่างเปล่าอยู่ได้ หากไม่ได้มีการสำรวจอย่างยี่งวด คนธรรมดาทั่วไปอยากยิ่งนักที่จิตใจจะว่างเปล่าปราศจากขอบเขตตลอดชั่ววันรันตร เมื่อเป็นเช่นนั้นก็ต้องบรรจุให้เต็มแน่นจิตใจอีก มิฉะนั้นความกลุ้มกั้มกับความไม่สบายใจอย่างงานครั้งก่อนก็จะฉวยโอกาสเข้ามาอีก

ใช้ความนึกคิดที่มีสุขภาพแข็งแรงในลักษณะสร้างสรรค์! เข้าไปสำนจิตใจของท่านให้เต็ม เมื่อนั้นความหวาดกลัว ความเคืองแค้น กับความกลุ้มที่วนเวียนท่านเหล่านั้น ซึ่งเมื่อก่อนมันถือว่าจิตใจของท่านเป็นเสมือนดังหนึ่งบ้านของพวกมัน ยังจะต้องคืนรมฤต เข้าไปอยู่ภายในจิตใจของท่าน แต่ถึงอย่างไร พวกมันก็อ่อนแอ ไม่สามารถต้านทานความนึกคิดสร้างสรรค์ ครั้นเมื่อความหวาดกลัว ความแค้นเคือง ความวิตกทุกข์ร้อน ความกลุ้มทุกอย่างพ่ายแพ้ล่าถอยไปแล้ว ท่านก็คงจะรู้สึกว่ จิตใจสำรวจสงบนิ่งบริสุทธิ์สิ้นเชิง

ยามใดที่มีเวลาว่าง ท้าให้จิตใจสงบนิ่งและบริสุทธิ์ประการหนึ่ง ไม่ช้าแต่รู้สึกว่ จิตใจที่สงบนิ่งอย่างนี้ได้มาไม่่ง่ายซา้ห่ม เมื่อนั้นปล่อยให้ร่างของท่านเผชิญอยู่กับทัศนียภาพอันสงบนิ่ง ฉายซา้ภายในจิตใจท่าน ยามพลบค่ำ หมอกลงบนล้าธารที่ม่มีคลื่น และไม่มีละลอกคลื่น บนทะเลทรายอันกว้างใหญ่ แสงสว่างสาดส่องในยามเช้าหรือหวนรำลึกถึงดวงจันทร์งามส่อง

ส่องแสงอยู่กลางหาว พื้นนี้ทะเลสาบใสเหมือนกระจกเงา หาดทรายชายฝั่งทะเลอันเงียบสงัด
ระลอกน้อย ๆ จมพืดกับเม็ดทราย มรณภาพแห่งการหวนราลึกละลานี้ ส่วนแต่ถือว่าเป็นยาแก้ไข
จิตใจที่ไม่สงบลงได้ของท่านอย่างปัจจุบันทันด่วน เมื่อผ่านไปเช่นนี้เสมอ จิตใจของท่านก็
จะค่อย ๆ ไม่รู้ร้อนเป็นธรรมดา"

(มรกต แสงศรี : กฎแห่งความสำเร็จ)

แบบฝึกที่ 4

นักเตะหมอบีตกรอบแรกไปด้วยคะแนน 3 แต้ม จากการเตะเสมอ 3 นัด แต่
ประตูได้เสียสู้ทีมอื่นไม่ได้ จึงต้องกลับบ้านก่อนใครในสาย ซึ่งคราวนั้นเรียกว่าแคเมอ
รูนได้ผลเกินคัมไบบแล้ว แต่คราวนี้ยิ่งกว่าเมื่อสามารถถล่มผ่านแบบสะทกสะท้านโดยไม
ต้องไปลุ้น ๆ กับทีมอื่น ๆ ในสายเหมือนที่ผ่านมา เพราะจากการเตะ 2 นัดได้ 4 แต้มก็พอ
เพียงพอแล้ว

จากทีมที่ถูกตราหน้าว่าไม่ประดับบ้าง หมูบ้าง แต่แคเมอรูนภายใต้การนำของโด้ช
วาเลรี เนบอมเนียง ซิว ชาวรัสเซีย ก็พิสูจน์ให้คนทั้งโลกเห็นว่าถึงจะเป็นหมูก็หมูป่าติดเขี้ยว
ไว้แหลมคม พร้อมทั้งจะขย้ำทุกทีมที่ลงประชันด้วย

(จากหนังสือสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 24-30 มิ.ย. 33)

รู้จักกับแสง เลเซอร์

เลเซอร์ หรือ LASER เป็นคำย่อเกิดจากการนำเอาอักษรตัวแรกของ LIGHT AMPLIFICATION BY STIMULATED EMISSION OF RADIATION มาเรียงต่อกัน ความหมายของเลเซอร์ตามหลักวิชาการคือ การขยายแสงโดยการปล่อยรังสีที่ถูกกระตุ้น

แสงเลเซอร์เป็นแสงที่มีความถี่หรือความยาวคลื่นเดียว ซึ่งหมายความว่ามีความถี่เดียว และในการเคลื่อนที่ รังสีของแสงหรือคลื่นไฟฟ้าแม่เหล็กจำนวนมาก ซึ่งประกอบเป็นลำแสง นั้น จะเคลื่อนที่ไปด้วยกันอย่างพร้อมเพรียงกันโดยตลอด ตามภาษาวิชาการเราจะกล่าวว่า แสงเลเซอร์เป็นแสงที่มโนโครเมติก (MONOCHROMATIC) คือมีสีเดียว และเป็นแสงที่ โคฮีเรนต์ ทั้งโดยตำแหน่งและเวลา (COHERENT BOTH IN SPACE AND TIME) คือมีความพร้อมเพรียงกันโดยตลอด

แสงเลเซอร์เป็นแสงบริสุทธิ์ (เพราะมีสีเดียว) และอนุภาคของแสงคือโฟตอน ซึ่ง ประกอบกันเป็นลำแสงเลเซอร์นั้น ก็มีความสามัคคีกันอย่างดีในการเคลื่อนที่ เปรียบเสมือน กับนักวิ่งชั้นดีที่วิ่งอยู่ในลู่วิ่งของแต่ละคน เคียงคู่กันไปตลอดเวลา ไม่มีการกระแทกกระทั้นกันเลย ทำให้ไม่สูญเสียพลังงานไปเสียเปล่าจากการกระทบกระทั่งกัน ผิดกับนักวิ่งชั้นไม่ดีนักที่วิ่ง ออกนอกลู่วิ่งไปกระทบกับนักวิ่งอีกคนหนึ่ง ผลซึ่งเกิดขึ้นก็คือ นักวิ่งที่กระทบกันนั้นต้องเสียพลังงานไปเปล่าๆ ทำให้เสียจังหวะการวิ่งทำให้เสียหลักล้มลุกต้อออกนอกลู่วิ่งได้ และต้องออก นอกสนามแข่งขันได้

แสงเลเซอร์เป็นแสงที่มีความถี่เดียวและมีความพร้อมเพรียงกันในการเคลื่อนที่ ส่วน แสงธรรมดาโดยทั่ว ๆ ไป ดังเช่นแสงจากหลอดไฟในบ้านเป็นแสงที่มีความถี่หลายความถี่ ปะปนกัน และไม่โคฮีเรนต์คือไม่มีความพร้อมเพรียงกัน เปรือนักวิ่งที่วิ่งผิดกติกา วิ่งสะเปะ สะปะออกนอกลู่วิ่งนอกทาง ชนกันวุ่น แสงธรรมดาก็สูญเสียพลังงานไปเร็วกว่าแสงเลเซอร์

แสงเลเซอร์เป็นแสงที่มีการกระจายของลำแสงน้อย คือมีลำแสงเล็กลงไปทั่วโลกมาก สามารถเดินทางจากโลกไปถึงดวงจันทร์ แล้วก็สะท้อนกลับมาถึงโลกอีก โดยที่ลำแสงเลเซอร์ ก็ยังกระจายไม่มากนัก ส่วนแสงธรรมดา เช่น จากไฟฉาย ก็เป็นที่ทราบกันอยู่ดีแล้วว่า มีการ กระจายลำแสงกว้างแค่ไหน และส่องไปได้ไม่ไกลนัก

แสงเลเซอร์มีความเข้มสูงกว่าแสงธรรมดามาก สามารถเจาะทะลุแผ่นเหล็กได้

(จากหนังสือเลเซอร์แสงแห่งอนาคต แต่งโดยชัยวัฒน์ คูประตกุล)

สารคดี : หอมแก้มฮ่องกง

"คุณจะพักอยู่ในฮ่องกงกี่วัน ?"

เจ้าหน้าที่ (อาม่วย) หน้าตาอบอุ่นไม่รับแห่งกรมตรวจคนเข้าเมืองที่ท่าอากาศยานไคต๊ก ถามผมโดยไม่ยอมมองหน้า เพราะรู้ดีว่าถึงมองก็ไม่รู้จัก

"สามวัน" ผมตอบส่งเดช ชักมือเหวี่ยง ๆ เพราะไม่รู้จะถามไปทำไม

อาม่วยตอกตราอะไรก็ไม่รู้รึบลงไปบนพาสปอร์ตของผม แล้วก็เขียนตัวหนังสือยุกยิก ๆ ให้สองสามตัวก็เป็นอันว่าพิธีการผ่านพ้นไปด้านหนึ่งแล้ว

ยังเหลืออีกด้านหนึ่ง อันเป็นด้านสำคัญคือขาดบาดตายนั่นคือ การตรวจของเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรว่า เราจะมีของเถื่อนอะไรซุกซ่อนเข้าไปบ้างหรือไม่ คนที่ไปจากกรุงเทพฯ ทุกคน จะมีหมวดหรือไม่มีหมวด หน้าตาจะเป็นผู้ร้ายหรือพระเอกก็ตามจะต้องถูกตรวจค้นกระเป๋า กระเป๋าอย่างทารุณ และอย่างกับว่าทุกคนเป็นนักค้าของเถื่อนผู้ซำของ ด้วยเหตุนี้ท่านจะต้องพยายามสะกดคอดกั้น ควบคุมสติอารมณ์ไว้ให้ได้ มิฉะนั้นอาจจะทำอะไรบ้าง ลงไปได้ เช่น แหกปากร้องตะรอกนออกมาว่า "ทีหลังจะไม่ขอเหยียบฮ่องกงอีกแล้ว(ไว้ย!)... ต่อให้ได้พักโรงแรมฟรี แถมอาหารฟรีอีกวันละสามมื้อ... ก็จะไม่มา!"

แต่ก็น่าเห็นใจที่คนไทยทุกคนจะต้องถูกตรวจค้นอย่างไม่ไว้หน้า เพราะเฮโรอีนและกัญชาที่ขนเข้าไปในฮ่องกงนั้นไปจากกรุงเทพฯ เสียเป็นส่วนใหญ่ นักค้ายาเสพติดมีอาชีพในปัจจุบันจึงใช้วิธีหิ้วกระเป๋าจากกรุงเทพฯ ไปลงไทเป แวะนอนไทเปเอาเคล็ดเสียสองสามคืนก่อน แล้วค่อยหิ้วกระเป๋าบินมาฮ่องกง ด้วยวิธีนี้เขามักจะหลุดรอดไปได้ เพราะพวกที่มาจากไทเปไม่อยู่ในข่ายสงสัย การตรวจจึงไม่สู้จะเข้มงวดนัก เพราะเจ้าหน้าที่ศุลกากรก็เหนื่อยเป็นเหมือนกัน จะเหนื่อยก็เฉพาะตอนที่เครื่องบินจากกรุงเทพฯ ลงเท่านั้น เพราะค้นแล้วก็มีจะเจอเสียด้วยเลยทำให้คนบริสุทธิ์ต้องพลอยลำบาก น้ำสาวของผมถึงกับบ่นอุบว่า เกือบจะต้องไปเดินจำปีะที่ฮ่องกงเสียแล้ว เพราะมันเล่นตรวจกันถึงกระโปรงเขียวแหละ! อู๊ย! เสียวไล....

นอกจากหูดหวัดเกือบจะเดินจำปีะแล้ว อีต่อนผ่านด่านคนเข้าเมือง ผู้หญิงจากกรุงเทพฯ ก็ผ่านยากบรรลีย์ เพราะจะถูกเจ้าหน้าที่จ้องมองและซักถามผู้ขี้ยวนกวนโรตสะเป็นที่สุด เนื่องจากได้ถูกสันนิษฐานเอาไว้ก่อนว่าจะไปเป็น "ผู้หญิงพรรคอย่างว่า" ในฮ่องกง ทั้งนี้ก็เพราะได้เคยมีสตรีไทยไปหาเงินแบบนั้นมาแล้วจริงๆ คุณนำผู้หญิงของผมเธอกล่าวอย่างเจ็บใจว่า "ฮ้ายเราจะไปจ่ายเงินแท้ๆ ดันถูกสงสัยว่าจะไปหาเงิน..ช่วยไหมล่ะ?"

ขนาดบ่นว่าขวย ๆ นี่แหละครับ.. ในร้านขายรองเท้าที่เกาลูนจะเห็นคุณเธอจาก
ฟ้าบางกอกเดินเล็กรองเท้ากันขวกาขวก วนนั้นก็สวย วนนั้นก็สวย แถมอาม่วยคนขายก็ยังพูด
ภาษาไทยได้ชะอีก ทั้งๆ ที่ไม่เคยมาเมืองไทย แต่ได้ความว่าเนื่องจากมีลูกค้าเป็นคุณนาย
เมืองไทยมาก อาม่วยพวกนี้จึงพยายามเรียนภาษาไทยจากลูกค้าบ้างจากคนจีนที่เคยอยู่
เมืองไทยมาก่อนบ้างจะพอพูดได้ก็อก ๆ แกกัก ๆ เช่น "สวย" "สีข้าว" "สีดา" "นมแพง"
โดยเฉพาะคำสุดท้ายนี้ต้องใช้วันละหลายสิบครั้ง

ฮ่องกงเป็นพรีพอร์ต ผู้คนจึงมักจะเชื่อว่า สินค้าข้าวของต่างๆ ที่นี้ราคาถูกที่สุดในโลก
นึกดีใจว่าตัวเรานี้หนอ ช่างโชคดีเสียนี้กระไร บังเอิญมาฮ่องกงตอนที่ร้านกำลัง SALE พอดี
แต่อันที่จริงร้านบ้านนั้นมัน SALE ยันเตดลอคบี

ผมมีความรู้สึกว่าคุณผลิตเพลินเจริญใจของพวกผู้หญิงในการซื้อของที่ฮ่องกงนั้นอยู่
ตรงที่ว่าต่อได้ตามใจคือไทยแท้ เดินไปต่อย.. ต่อร้านนี้มาห้ ก็ไปต่อร้านอื่นอีก.. เดิน.. เดิน
อย่างไม่รู้จักเมื่อย เช่นเดียวกับนักเลงบิลเลียดที่เดินรอบ ๆ ไร่บิลเลียดก็สิบรอบก็ไม่ว่าเมื่อย

แต่ใครเป็นอย่างผมบ้าง คือไม่สนุกเลยจนนึกเดียวในการต่อราคาของ ก็ขอแนะนำให้
เข้าร้านประเภทไม่ต้องต่อ คือดีพาร์ทเมนต์สโตร์ เช่น เลนโครฟอร์ด อยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต-
อาเขต หรือไม่กี่ห้าง "แกรนด์ไฮด์" ซึ่งขายแต่ของชั้นดีราคาค่อนข้างสูงและขาดตัว ถ้า
จะหาของราคาถูกประเภทราคาขาดตัวต่อไม่ได้ ก็ต้องไปที่ร้านเงินแดง ซึ่งมีชื่อร้านว่า YUE HWA
คนฮ่องกงเขาจะอ่านออกเสียงอย่างไรไม่ทราบ แต่พี่ไทยเราเรียกกันอย่างสะดวกปากว่า
ร้านยี่หวา ฟังดูยังกับดวงยี่หวา.. จำง่ายดีเลย ที่ร้านยี่หวานี้มีของเงินแดงสารพัด ไม่ว่าจะเป็น
เป็นใบชากระป๋อง ที่รองตะเกียบ เสื้อเชิ้ต เสื้อกันหนาว เสื้อชุดนอน เสื้อบักสวยๆ และเสื้อ
ลูกไม้สำหรับผากเมียและน้องเมีย เครื่องถ้วยชามหรือของประดับบ้านที่จะซื้อไปแต่ง "ห้องเงิน"
ให้ดูเป็นบ้านอาเสี่ยวแผ่นดินฮ่องกง

ขณะเดินดูของเพลินๆ อยู่ร้านยี่หวา ก็บังเอิญได้พบกับนักข่าวหนังสือพิมพ์ฮ่องกง
เข้าคนหนึ่ง หมอคนนี้เคยชอบพอกับผมตั้งแต่ครั้งไปป่าเมืองแชนมาด้วยกัน หน้าตาของหมอละม้าย
คล้ายกับเพื่อนผมคนหนึ่งแถวสามย่านไม่มีคิด เลยยิ่งทำให้ผมรู้สึกสนิทสนมกับเขาเป็นพิเศษ

"เฮ้ย! มาเที่ยวฮ่องกงทำไมไม่บอกล่วงหน้ามาวะ?" เขาทักทายเป็นภาษาอังกฤษ
อย่างเป็นกันเอง เสียงส่งเสียงจนคนในร้านหันมามอง "พักที่ไหนล่ะ"

"แกรนด์ไฮด์"

"ยังไม่รีบกลับซะไหม?"

"เย็นวันอาทิตย์ก็จะกลับแล้ว"

"งั้นวันเสาร์ของจอตัวตลอดวันนะ...อยากไปเที่ยวไหนบ้างล่ะ...นายมาทำอะไร
ในฮ่องกง"

"มาเที่ยวเฉยๆ ไม่ได้หรือไง.."

"อยากพบใคร หรืออยากทำอะไรในฮ่องกงบอกนะ อย่าเกรงใจ อยากจะพบดารานั่ง
ก็ยังไหวนะ" เขาคอยอดศึกดาพลางหัวเราะ การเป็นนักข่าวทำให้รู้จักตีไตใส่ของ
ฮ่องกงดีกว่าคนอื่น

"ทำอะไรจะได้หอมแก้มฮ่องกงล่ะ!" ผมโยนคำถามใส่เขาทันทีเป็นหมัดพุ่งตรง
แต่หมอมไม่สะท้านเลย "ร้อย...สบายมาก คืนพรุ่งนี้จะไปรับที่โฮเต็ลตอนหนึ่งทุ่ม
เราออกไปกินเบียร์ด้วยกัน แล้วต่อจากนั้นจะพาไปหอมแก้มฮ่องกง...ขอขนาดเล็ก
ขนาดกลาง หรือขนาดจัมโบ้ล่ะ?"

นั่นแหละ เจอะเอาไว้ก็ดีขึ้นยอดเข้าแล้ว

การตระเวนดูชีวิตยามราตรีของฮ่องกงนั้น เราจะซื้อตั๋วไปกับบริษัทฯ ที่เที่ยวก็ได้
แต่ก็ "ไม่" ถึงใจ" เหมือนไปกันเองกับเพื่อนฝูง ซึ่งจะพาเราเที่ยวแบบชอกแซกหรือชุกชกก็
แล้วแต่อัธยาศัย เพราะในฮ่องกงและเกาลูนมีบาร์และไนท์คลับแบบกถึง 110 แห่ง และยัง
จะมีของดี ๆ ในเรืออีก

หลังจากชมชีวิตราตรีแล้ว ผมได้ส่งรูปสการ์ตถึงคุณด้วย มีข้อความสั้น ๆ ว่า
"คุณด้วยที่รัก คุณสั่งมาว่าอย่าลืมหอมแก้มฮ่องกง ผมก็หอมให้แล้ว ได้ความว่ากลิ่นของฮ่องกง
ก็คือ ชาเจ้าสมิน + เต้าเจี้ยว + เต้าหู้ + หนังกกลางวัน"

ท่านผู้อ่านอาจสงสัยว่า มะม่วงหนังกกลางวันมันเกี่ยวอะไรกับกลิ่นแก้มของฮ่องกง
ก็ขอบอกว่า "หนังกกลางวัน" ส่งมาจากกรุงเทพฯทางเครื่องบิน ไปวางขายเกลื่อนข้างถนน
ที่ฮ่องกง ผลสะเจ็ดเหรียญ คิดเป็นเงินไทยก็ยี่สิบแปดบาท

กลิ่นฮ่องกงจึงเป็นกลิ่นหนังกกลางวัน ผสมกลมกลืนอยู่ด้วย เพราะผู้หญิงจีนชอบ
หนังกกลางวันเป็นที่สุด

(จากหนังสืออารมณ์ขัน 200 ปี ของวิลาส มณีวัต)

เรื่อง สิ่งแวดล้อมของเรา

สิ่งแวดล้อมหมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต แบ่งตามลักษณะการเกิด ได้สองชนิด คือสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและสิ่งที่เกิดขึ้นจากความคิดของมนุษย์ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ ได้แก่ อากาศ น้ำ ดิน แร่ธาตุ พืชพรรณ ป่าไม้และสัตว์ต่าง ๆ สิ่งที่เกิดจากความคิดของมนุษย์ ได้แก่ เครื่องจักร รถยนต์ อาคารสถานที่ การเมือง การศาสนา และอื่น ๆ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมทั้งสองชนิดนี้ ย่อมมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตทั้งทางตรงและทางอ้อม สิ่งแวดล้อมมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม อุปสรรคและปัญหาในการดำรงชีวิตจะเกิดขึ้นเมื่อสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ สิ่งเหล่านี้จะค่อย ๆ บ่อนทำลายชีวิต ในปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่ของชีวิตในเมืองใหญ่ ๆ มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ ปัญหาเหล่านี้ควรจะได้รับการแก้ไขให้ได้ผลเร็วที่สุด เพื่อความอยู่รอดและปลอดภัยในชีวิตของทุกคน ฉะนั้นเราจึงควรได้ช่วยกันกำจัดและป้องกันปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป วิธีกำจัดและป้องกันปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ อาจทำได้ด้วยการช่วยรักษาความสะอาดบ้าน ช่วยกำจัดขยะ น้ำ อากาศ เสียง และอื่น ๆ ที่เกิดเป็นพิษขึ้น ในสังคมย่อมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต ฝุ่นละอองและก๊าซที่เป็นอันตรายต่อการหายใจจะมีปริมาณสูงมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ในวันจะทวีความรุนแรงขึ้น หากเราไม่ช่วยกันป้องกันและรักษาไว้ เราจะมีชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย เมื่อสิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นจนถึงขั้นที่ร้ายแรง ทุกชีวิตจะตกอยู่ในสภาพที่ไม่อาจจะแก้ไขอะไรได้

(จากหนังสือชุด ดำรงไทย ลำดับที่ 10)

เรื่อง นิยมไทย

ความนิยมไทยเป็นคุณลักษณะที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของไทยเรา ปัจจุบันความนิยมไทยกำลังจะเลื่อนกลางไปจากชีวิตจิตใจของคนไทย เพราะวัฒนธรรมต่างชาติไหลบ่าเข้ามาในสังคมเรามากขึ้น สิ่งที่น่าเป็นห่วงก็คือ สินค้าต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาได้สร้างปัญหาค่าครองชีพสูง เราขาดดุลการค้าเพราะใช้จ่ายฟุ่มเฟือยจนเกินตัว ก่อให้เกิดหนี้สินและเป็นผลเกี่ยวโยงไปถึงปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของชาติ การรักษาระเบียบวินัยและการดำรงชีวิตตามแบบแผนอันดีงามของชาติไทยเรา "ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ" แต่ปัจจุบันคาวชวัญนี้ได้ถูกลืมเลือนไป เราควรจะหันมาคำนึงถึงความสำคัญของคาวชวัญนี้บ้าง เพราะขณะนี้คนไทยได้หันไปนิยมสินค้าต่างประเทศกันอย่างมากมาย ทั้งๆ ที่สินค้าบางอย่างนั้นได้ผลิตขึ้นในประเทศของเรา แต่เมื่อส่งไปขายยังต่างประเทศ แล้วตีตราเป็นสินค้าต่างประเทศและส่งกลับเข้ามาขายในประเทศของเราอีก คนไทยบางคนก็นึกว่าเป็นสินค้าจากต่างประเทศ เมื่อคนไทยนิยมซื้อสินค้าจากต่างประเทศกันเป็นประจำ จึงเป็นสาเหตุให้ไทยเราขาดดุลการค้า เพราะเราต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศที่มีอยู่ ค่าของเงินตราของไทยก็มีค่าลดลงเพราะเราไม่มีเงินตราเพียงพอ เราต้องยืมเงินตรามาจากต่างประเทศ เมื่อถึงเวลาที่จะต้องใช้คืนให้เขา เราก็ต้องไปซื้อเงินตราของเขาไปใช้คืนและเป็นผลให้ค่าของเงินตราของไทยเราลดลงด้วย ปัจจุบันสินค้าของไทยเราไม่ได้ดียคุณภาพกว่าสินค้าต่างประเทศเลยถ้าทุกคนช่วยกันนิยมสินค้าไทย ใช้ของที่ผลิตขึ้นในประเทศ เราจะเป็นผู้หนึ่งที่ช่วยแก้ไขพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศได้

(จากสาระความรู้ทางวิทยุกระจายเสียง โดยวาฬิสสา ครุฑแก้ว)

เรื่อง กินอะไรดี

นักโภชนาการมักถูกถามว่า กินอะไรจึงจะมีสุขภาพดี ดูเหมือนเป็นคำถามง่าย ๆ แต่ตอบยาก ก่อนตอบ จะขอถามว่ามีเวลาให้เท่าไร เพราะเป็นคำถามที่กว้างมาก ก่อนตอบควรรู้ข้อมูลเพิ่มเติมอีกหลายอย่าง เป็นต้นว่าผู้ถามคือใคร ถามให้ตัวเองหรือถามให้ผู้อื่น อายุเท่าไร เพศหญิงหรือชาย น้ำหนักเท่าไร ชีวิตประจำวันเป็นอย่างไร มีโรคประจำตัว อะไรบ้าง

ถ้าจะตอบอย่างกำปั้นทุบดิน ก็คงจะตอบว่าควรกินอาหารที่ให้สารอาหารซึ่งร่างกายควรจะได้รับในหนึ่งวัน เป็นคำตอบที่ตรงที่สุด แต่ผู้ได้รับคำตอบอาจทำตามไม่ได้ เพราะจะต้องรู้ก่อนว่า ในอาหารแต่ละอย่างมีสารอาหารอะไรบ้าง ในปริมาณเท่าใด และร่างกายของตนต้องการสารอาหารอะไรบ้างในปริมาณเท่าใด

แม้นักโภชนาการเองก็อาจยังไม่รู้ว่า ร่างกายของบางคนต้องการสารอาหารอะไรบ้าง และต้องการเท่าไร งานวิจัยทางโภชนาการยังไม่จบสิ้น ยังดำเนินอยู่ทุกวันนี้ เพราะยังต้องการรู้ปริมาณสารอาหารที่ร่างกายต้องการประจำวัน สารบางตัวที่นักโภชนาการยังไม่รู้จัก ต้องการรู้ความสัมพันธ์ระหว่างอาหารการกินกับโรคเรื้อรังต่างๆ ยังต้องเรียนรู้อีกมากมาย เรื่องอาหารกับโรคหัวใจ อาหารกับโรคมะเร็ง อาหารกับความดันโลหิตสูง เป็นต้น และเมื่อเกิดโรคต่างๆ ขึ้นแล้ว ยังต้องรู้ว่าจะใช้สารอาหารหรืออาหารใดในการดูแลผู้ป่วย เพื่อบำบัดโรคและบรรเทาอาการ โดยเฉพาะโรคใหม่ ๆ เป็นต้นว่าโรคเอดส์ นั้น ทางโภชนาการยังมีความรู้น้อยมาก ในบั้นปลายชีวิตของคนที่เป็นเอดส์ ร่างกายจะฝ่ายพอม กินอาหารไม่ได้ ถึงกินได้ก็อาจจะไม่ถูกย่อยหรือไม่ถูกดูดซึม บางคนต้องให้อาหารทางสายยางหรือสายโลหิต

สำหรับคนปกติไม่เจ็บไม่ไข้ นักโภชนาการอาจให้คำแนะนำเพียงกว้างๆ ว่า ควรกินอาหารหลายๆ อย่างจึงจะมีสุขภาพดี เพราะร่างกายของคนเราเท่าที่รู้ในปัจจุบัน ต้องการสารอาหารประมาณสี่สิบกว่าชนิด ได้แก่วิตามินและเกลือแร่ต่างๆ กรดอะมิโน ซึ่งเป็นส่วนประกอบของโปรตีนหลายตัว กรดไขมันที่จำเป็นต่อร่างกายซึ่งได้จากน้ำมันและไขมันและสารอาหารที่ให้พลังงาน ได้แก่คาร์โบไฮเดรต ไขมัน และโปรตีน

อาหารส่วนใหญ่ให้สารอาหารมากกว่าหนึ่งอย่าง ยกเว้นอาหารที่ถูกสกัดจนให้สารอาหารเพียงอย่างเดียว เช่น น้ำตาลหรือน้ำมัน ไม่มีอาหารใดที่เป็นอาหารสมบูรณ์ ให้สาร

อาหารทุกอย่างในปริมาณที่ร่างกายต้องการ ยกเว้นนมแม่ มีสารอาหารที่ทารกต้องการครบ ในระยะ 4-6 เดือนแรกแห่งชีวิต ตัวอย่างเช่น นมที่โปรตีน ไขมัน น้ำตาล แคลเซียม และวิตามินบางตัว แต่ขาดวิตามินซีและเหล็ก เนื้อสัตว์ที่โปรตีน วิตามินบางตัว และเหล็ก แต่ขาดแคลเซียม ผักและผลไม้ให้วิตามินเอและซีสูง แต่ขาดโปรตีนกับไขมัน

อาหารหลักห้าหมู่ของไทยใช้เป็นหลักในการเลือกอาหารประจำวันได้ นั่นคือควรกินอาหารที่ครบทั้งห้าหมู่ทุกวัน เมื่อไหร่ที่รู้ว่าขาดอาหารหลักหมู่ใด ควรกินทดแทนในมื้อหน้า เช่น มื้อเช้าเร่งรีบนัก มีเวลากินเพียงขนมปังกับกาแฟหนึ่งถ้วย อาหารเช้าหลักเพียงหมู่ข้าว หมู่เดียว มื้อกลางวันควรกินกว่านั้น จะต้องพยายามกินให้ครบทั้งห้าหมู่ มีทั้งข้าว เนื้อสัตว์ ไขมัน ผัก และผลไม้

อาหารหมู่ไขมันให้พลังงานและกรดไขมันที่จำเป็นแก่ร่างกาย การกินไขมันสูง โดยเฉพาะไขมันที่อิ่มตัว ซึ่งมาจากสัตว์ จะทำให้ระดับโคเลสเตอรอลในเลือดสูง คนที่มีโคเลสเตอรอลสูงมีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจและหัวใจวายสูงกว่าคนที่มีโคเลสเตอรอลต่ำ จึงควรใช้น้ำมันพืชแทนน้ำมันหมูในการประกอบอาหาร และควรใช้น้ำมันที่ไม่อิ่มตัวมาก ไม่ควรกินหมูสามชั้น เบคอน หรือกากหมูบ่อยๆ

น้ำตาลจัดอยู่ในหมู่ข้าว เป็นอาหารที่ไม่จำเป็นต่อร่างกาย เพราะเมื่อกินข้าว ร่างกายย่อยข้าวก็ได้น้ำตาลอยู่แล้ว เรากินน้ำตาลเพื่อชรสอาหาร ทำให้อาหารรสชาติขึ้น แต่อาหารบางอย่างมีน้ำตาลสูงมาก เช่น อาหารที่หวานจัดประเภททองหยิบ ทองหยอด ผลไม้กวน ข้าวเหนียวแก้ว เป็นอาหารที่ให้พลังงานสูง กินมากกินบ่อยทำให้อ้วน ทั้งการกินน้ำตาลย่อยๆ กินจุบกินจิบ แต่ไม่ทำความสะดวกสบายเท่าที่ควร จะทำให้ฟันผุ จึงควรหลีกเลี่ยงอาหารที่มีน้ำตาลสูง

อาหารหมู่ผักและผลไม้ นอกจากจะให้เกลือแร่และวิตามินสูงแล้ว ยังให้กากหรือใยพืชสูง รู้กันมานานแล้วว่า ใยพืชช่วยในการขับถ่าย และไม่แน่นอนว่าใยพืชช่วยป้องกันโรคมะเร็งที่ลำไส้ใหญ่ ช่วยป้องกันโรคหัวใจโดยลดโคเลสเตอรอลในเลือด และช่วยรักษาระดับน้ำตาลในเลือดของคนที่เป็นเบาหวาน ในอาหารทุกมื้อควรมีผัก และอาจกินผลไม้แทนของหวาน การกินน้ำส้มคั้นหรือส้มทั้งผลอาจได้วิตามินและเกลือแร่ต่างๆ กัน แต่กินส้มทั้งผลได้กากมากกว่า

อาหารหลักห้าหมู่ใช้เป็นเกณฑ์ช่วยเลือกชนิดของอาหารประจำวันได้ ส่วนปริมาณจำเป็นต้องประเมินเอาเอง โดยใช้น้ำหนักตัวช่วย น้ำหนักตัวบอกให้รู้ว่าอาหารที่เรากินนั้น

มากหรือน้อยเกินไป อ้วนไปหรือผอมเกินไปล้วนเป็นปัญหาสุขภาพ ผู้ที่เอาใจใส่สุขภาพควร ชั่งน้ำหนักตัวอาทิตย์ละครั้ง เมื่อรู้ว่าตัวเองอ้วนขึ้นเพียงเล็กน้อย ย่อมแก้ไขได้ทันที่ที่ และ ง่ายกว่าต้องลดน้ำหนักคราวละมากเกินห้ากิโลกรัม การกินอาหารแต่ละมื้อพออิ่ม ช่วยควบคุม น้ำหนักตัวทรงอยู่ได้ มีโรคที่รู้สึกอึดแล้วแต่ยังไม่กินต่อเพราะเสียดายอาหารจะเหลือ หรือเพราะติดใจรสของหวาน กินต่อไปจนกินไม่ไหว หรือรู้สึกอึดจนอีค็อก นับว่ามือนั้นกิน มากเกินไป

คนปกติที่กินอาหารหลาย ๆ อย่าง ไม่จำเป็นต้องกินวิตามินชนิดเม็ดเสริม เพราะ มักจะได้รับสารอาหารทุกอย่างเพียงพอแล้ว การกินสารอาหารมากเกินไปความต้องการของ ร่างกายไม่เกิดประโยชน์อันใด และการกินวิตามินบางอย่าง เช่น วิตามินเอ มากเกินไป ก็ให้โทษ คนที่ต้องกินวิตามินเสริมคือคนที่มีความต้องการสารอาหารบางตัวมากเป็นพิเศษ จน ไม่สามารถกินอาหารเพียงพอ เช่น หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตร หรือคนชรา ที่กินอาหาร แต่ละอย่างน้อยเกินไป

ฉะนั้นคนที่กินไม่เลือก กินอาหารทุกอย่างที่ขวางหน้า ขอเพียงให้เป็นอาหารที่สะอาด ถูกสุขลักษณะ จึงมักมีสุขภาพดีกว่าคนที่เลือกกิน บางคนไม่กินหมู บางคนไม่กินเนื้อ บางคน ไม่กินผักและผลไม้ บางคนกินอาหารเพียงสองสามอย่างจำเจซ้ำซากทุกวัน โอกาสที่จะให้ สารอาหารครบถ้วนตามที่ร่างกายต้องการจึงน้อยกว่า อาจผอมแห้งแรงน้อย หรือเป็นโรค ขาดสารอาหารบางอย่าง

อนึ่ง อาหารเพียงอย่างเดียวไม่ทำให้สุขภาพดี การมีสุขภาพดีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย อย่าง ได้แก่ กรรมพันธุ์ ชีวิตประจำวัน บุคลิก ทัศนคติ สิ่งแวดล้อม และการออกกำลังกาย แต่การกินอาหารอย่างถูกต้องจะช่วยให้สุขภาพดีขึ้น และรักษาสุขภาพที่ดีไว้ได้

(จากหนังสือสตรีสาร 44,8 12 พฤษภาคม 2534)

ความแตกต่างของ . . .

พุทธศาสตร์กับไสยศาสตร์

พุทธทาสภิกขุ

ก่อนอื่นต้องรู้จักความเป็นพุทธบริษัทไว้ด้วยว่า มีกฎของธรรมชาติเป็นพระเจ้า ไม่ได้มีพระเจ้าที่เป็นผี หรือเป็นเทวดา หรือเป็นเทพเจ้า เป็นอะไรอย่างที่มีความรู้สึกอย่างบุคคลนั้น พุทธบริษัทไม่มี ถ้ามีความรู้สึกอย่างบุคคลมันก็มีกิเลสอย่างบุคคล เดี่ยวพระเจ้าจรธ เดี่ยวพระเจ้าพอใจ เดี่ยวพระเจ้าให้รางวัล เดี่ยวพระเจ้าลงโทษ อย่างนี้พระเจ้านั้นไม่มีอะไรดีกว่าคน มีความรู้สึกอย่างคน เราไม่มีพระเจ้าอย่างนั้น แต่มีพระเจ้าอย่างกฎธรรมชาติ แน่นนอนเฉียบขาดว่า ถ้าทำอย่างนี้ผลจะเกิดอย่างนี้ ถ้าทำอย่างนั้นผลจะเกิดอย่างนั้น แล้วก็ไม่ต้องบอกด้วยว่าดีหรือชั่ว สุขหรือทุกข์ บอกแต่มันจะเกิดขึ้นอย่างนี้

ที่ทนไม่ได้ก็เกลียด ก็เรียกว่าความทุกข์ เรียกว่าชั่ว ที่ชอบ ที่คิดว่าดี เรียกมันว่าดี ว่าถูก ว่าบุญ แต่ธรรมชาติแท้ๆ ไม่มีดีชั่ว-บุญบาป สุขทุกข์อะไร มีแต่ว่าทำลงไปอย่างนี้ ผลจะเกิดอย่างนี้ ทำลงไปอย่างนี้ผลจะเกิดอย่างนี้ ใครชอบอย่างไรนั้นก็เลือกเอา นี่พระเจ้าของชาวพุทธ พุทธศาสนาจึงเป็นวิทยาศาสตร์ไม่เป็นไสยศาสตร์ ไม่มั่งมาย ถ้างมายเป็นไสยศาสตร์ ก็ไม่ใช่สัมมาญาณะ มันเป็นมิจฉาญาณะคือรู้ผิด มันรู้ผิดต่อความจริงของธรรมชาติ ก็ทำไปอย่างผิดๆ นี่ก็เรียกว่าไสยศาสตร์

นักเรียนนักศึกษาทั้งหลายนี้ รู้จักคำสองคำนี้ไว้ให้ดี ไสยจะแปลว่าลับ พุทธแปลว่าตื่น ไสยศาสตร์แปลว่าศาสตร์ของคนลับ พุทธศาสตร์แปลว่าศาสตร์ของคนตื่น จะเลือกเอาอย่างไรก็เลือกเอา ถ้าเป็นไสยศาสตร์มันก็ต้องพึ่งคนอื่นไม่คิดพึ่งตนเอง คิดให้คนอื่นช่วยนั่นแหละคือไสยศาสตร์ อะไรๆ ก็บนบานสิ่งศักดิ์สิทธิ์นั้นให้ช่วย ตัวเองไม่ต้องทำ ถ้าอย่างนี้เป็นไสยศาสตร์ ถ้ารู้ว่ามันมีกฎตายตัว ทำอย่างไรผลเกิดอย่างไร ทำอย่างไรผลเกิดอย่างไร คนต้องทำเองแล้วก็ทำ คิดพึ่งตัวเอง อย่างนี้เป็นพุทธศาสตร์ เดี่ยวนี้มันมีแต่คนรังและคนซี้ซลาด ใครกำลังรังใครกำลังซี้ซลาด คนนั้นต้องถือไสยศาสตร์เป็นแน่อน ช่วยไม่ได้ดอก ไม่มีใครช่วยได้ดอก ถ้ามันรังมันก็เอาง่ายๆ ให้คนอื่นช่วย ช่วยตัวเองไม่ได้ ถ้ามันซี้ซลาด มันก็ต้องเอาอะไรเข้าไปก่อน ชนิดที่มันเห็นว่าแปลกดี หรือศักดิ์สิทธิ์หลังดี มันจึงไปถือสิ่งที่ไม่รู้ว่าอะไร ฉะนั้นไสยศาสตร์ก็ต้องมีความศักดิ์สิทธิ์ ความเข้าใจไม่ได้มันแหละเป็นหลักเป็นพื้นฐาน ไสยศาสตร์มันจึงมีอยู่ได้เพราะความรัง เพราะความซลาดของประชาชน

เมื่อคนในโลกยังงมงาย ยังฉลาดอยู่ ไสยศาสตร์จึงยังมีอยู่ได้ และมันจะเจริญด้วย ถ้าเหตุการณ์ในวันข้างหน้า ในอนาคตของโลกที่มันเจริญแล้ว แต่มันทำให้คนฉลาดมากขึ้น รุ่งมากขึ้น คือหลงๆ ในสิ่งเหล่านี้มากขึ้น แล้วก็ไสยศาสตร์ยังจะต้องครองโลก ฉะนั้น เราเตรียมตัวกันไว้ให้ดีเถอะว่า จะมีไสยศาสตร์หรือมีพุทธศาสตร์ ท่านปัญญา นันทภิกขุ ท่านต้องการจะทำลายไสยศาสตร์ อาตมาว่า ไสยศาสตร์นี้ต้องเก็บไว้ให้คนรุ่ง ทำลายไม่ได้ ท่านปัญญาเขาแสดงความพยายาม จะทำลายไสยศาสตร์ให้หมดไป ก็กระทบกันไปทางหนึ่ง เรามันจำเป็นที่จะต้องเก็บไว้ให้คนรุ่ง ถ้าคนรุ่งยังมีอยู่ในโลก ไสยศาสตร์มันก็ต้องมี ถ้าไม่มี ไสยศาสตร์ไว้ให้คนรุ่ง คนรุ่งจะปวดหัวตาย จะเป็นโรคประสาทตาย มันจะบ้า มันจะอาละวาด ต้องเก็บไสยศาสตร์ไว้ให้คนรุ่ง แล้วยังเชื่อว่าในอนาคตนั้น คนยังจะต้องรุ่งหนักขึ้นไปอีกเพราะ ของหลอกลวงมันมากขึ้น ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ ทางวัตถุ จะประดิษฐ์สิ่งหลอกลวงให้ หลงไหลมากขึ้นไปอีก ให้คนรุ่ง ให้คนหลงขึ้นไปอีก

เดี๋ยวมันก็มีมากมายพอการแล้ว ตั้งแต่ในยุคมีไฟฟ้า มีเครื่องใช้ไฟฟ้า มันก็มีอะไร ที่ทำให้คนหลง ให้คนรุ่งมากขึ้น มันก็ยังต้องรุ่ง ต้องจี๋ฉลาด ยังจะต้องกลัวจะสูญหาย กลัวอะไร อย่างไม่มีเหตุผล คือมันกลัวจะตาย กลัวพลัดพรากจากทรัพย์สมบัติอะไรมากขึ้น ฉะนั้นจึง เป็นอันว่า ไสยศาสตร์นี้ยังจะหมดไปไม่ได้ จนกว่าคนรุ่งมันจะหมดไปจากโลก ถ้าความก้าวหน้า ทางเทคโนโลยี มันจะทำให้คนรุ่งมากขึ้นต่อไปอีก มันก็ยังจำเป็นที่จะต้องมีไสยศาสตร์ไว้ ให้คนรุ่ง เลยนั่นเอง รัฐบาลผู้มีหน้าที่ปกครองไม่รู้จะเลือกเอาอย่างไร ยังมีพิธีการส่งเสริม ไสยศาสตร์ในพิธีอยู่มากเพราะเห็นว่ายังจำเป็นอยู่ มันก็ถูกเหมือนกัน เพราะคนมันยังรุ่งอยู่

ใครเอาพระ เครื่องรางมาแขวนคอ เพื่อว่าพระพุทธเจ้าจะช่วย คนนั้นคือคนรุ่ง ใคร กำลังมีพระเครื่องแขวนคอ แขวนอยู่ว่าพระพุทธเจ้าจะช่วย นั่นคือคนรุ่ง คือคนถือไสยศาสตร์ ว่าจะมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์มาช่วย แต่ถ้าใครเอาพระเครื่องมาแขวนคอเพียงว่ากันลืม กันไม่ให้ลืม พระพุทธเจ้า ให้นึกถึงพระพุทธเจ้าผู้ที่จะช่วยโลกให้ดับทุกข์ได้ กันไม่ให้ลืมพระพุทธเจ้า ช่วย เตือนให้ปฏิบัติตามพระพุทธเจ้ามากขึ้น คนนี้ถือพุทธศาสตร์ คนแขวนพระเครื่องด้วยกัน คน หนึ่งถือไสยศาสตร์ คนหนึ่งถือพุทธศาสตร์ ด้วยเหตุที่ว่าความในใจแท้จริงมันต่างกัน ในโบสถ์ โบสถ์ไหนมีแต่นั่งสนับเข็มขัด นั่งอ่อนนอนโบสถ์นั้นเต็มไปด้วยไสยศาสตร์ ไม่มีพุทธศาสตร์ ถ้า โบสถ์ไหนมีความรู้ความเข้าใจถูกต้อง ปฏิบัติถูกต้อง ก็มีพุทธศาสตร์ ไม่มีไสยศาสตร์

เรื่องไสยศาสตร์ เรื่องพุทธศาสตร์นี้ มันก็มาจากต้นตออย่างที่ว่ามาแล้วข้างต้นว่า
เรามีสัญชาติญาณ คือความรู้ที่เกิดตามธรรมชาติ อย่างที่จะหลีกเลี่ยงไม่ได้ มันต้องติดมากับชีวิต
เป็นความรู้ ต้องการจะมีชีวิต จะถนอมชีวิต จะสืบพันธุ์ชีวิต มันเป็นพื้นฐานอยู่อย่างนี้ ถ้า
สัญชาติญาณมันเดินไปผิดทาง มันก็ไปเป็นแรง ไปเป็นไสยศาสตร์ ต้องอาศัยไสยศาสตร์
ถ้าสัญชาติญาณมันเดินมาถูกทาง ก็มาเป็นพุทธศาสตร์ มันเป็นความฉลาด ไม่ต้องอาศัยความจริง

(จากหนังสือพิมพ์บ้านเมือง ฉบับวันที่ 30 มีนาคม 2539)

แวมณี

รินหยดจากฟ้ามาเป็นหยาด	รุ่งพิลาศทอแสงอุทัยฉาย
เมื่อดพราวาสนาบพญาท่องประกาย	ก่อนแสงสุรย์ทลายพลีกลง
ดังรวมรุ่งแวมณีที่ล้ำค่า	มาโรดมหล้าช่วยยามให้ลุ่มหลง
มาปรุ้งแต่งกวีหวานจารพจน	พอพฤษ์หงขึ้นฉ่ำก็อ้อลา
เอื้อไอเป็นกระเซ็นช่านสะท้านไหว	หยาดมาฉ่ำดอกใบพวงบุปผา
มาซาบรสข้าวใหม่ในทุ่งนา	พอแคคกล้าจากไกลไปไหนกัน
ฤาพรรณพฤษ์มีสิทธิ์ชื่นชมเจ้า	ได้แต่เพียงยามเช้าให้ฝั้น
เมื่อไรหนอจะได้ชื่นรื่นในรัศมี	ตระกองกอดทำตะวันให้เอียงอาย
จากฟ้าหนาวสู่หล้ามาหยดหยาด	มาฝากรักบุปผาชาติแล้วเลื่อนหาย
ไม่ทันสมหวังวาด-สวาดทวย	พอยามสายหยาดใสก็ไร้รอย

© ชานาญ อ้าไพ ©

ความสงบนิ่ง

เปิดพลาหม้อดินบนร้านน้ำ
 ใต้ต้นมะขามเฒ่าในยามศึก
 พลาพาทิ้งก้านสลับสร้างครีหึ่งคางของต้นไม้เฒ่าแก่
 และโรมหน้าเต็มดวงของดวงจันทร์อันสุกใส
 แย้มยิ้มเบิกบานบนพลาฟ้ากว้างไกล
 บราภณอยู่ในผืนน้ำสงบนิ่งดังแผ่นกระจกเงา
 ณ ในหม้อดินเล็ก ๆ

ฉันยืนนิ่งชะงักค้าง
 ตะลึงงันอัศจรรย์ใจ
 ในความสงบนิ่งของน้ำในหม้อใบเล็ก ๆ
 จนเมื่อจศักดิ์ลีนใจ.....
 จ้วงกระบายลงไปตะผิวน้ำ

ใต้ต้นยืนนิ่งชะงักค้าง
 เฝ้ารำพึงบอกกับตนเอง
 เออหนอ... ถ้าหากใจเราสงบนิ่งเหมือนน้ำในหม้อดิน
 เราจะรับสัจจะและมายาภาพ..
 จากมวลชีวิตจากโลกและจักรวาล
 ได้พิศดารล้ำลึกเพียงใดหนอ

& ถนอม ไชยวงษ์แก้ว &

กระจกกับกระจก

ห้องพักราคายี่สิบรูป
 มีกระจกบานกระจิว
 หน้าฉันทานกว่ากระจก
 เวลาจะส่อง
 ยังต้องมองที่ละครึ่ง
 ผิดกับนกกระจก
 ที่บินเข้าออกมาส่องกระจก

มันร้องจ๊อก-จ๊อก กระจก-กระจก
 นกกระจกชอบกระจก
 นกแก้วกลัวคนที่นอนอยู่
 มันรู้ว่าในห้องเท่าธุหนู
 คนที่อยู่คือคนกระจก
 คนกระจกมักใจดี
 คนกระจกไม่ชนกอินทรี
 จิ้งไม่ราวันกระจก

** วุฒาภรณ์ **

อ้อมไพร

แสงสีทองทอทอดตลอดทิวไม้	สายหมอกไล่บางบางกลางหุบผา
แว่วลานาคนตรีที่กล่อมมนา	จากพฤษภาล้อมนตเสียงคนตรี
มโหรีแห่งใบไม้เริ่มรายเสียง	ส่งสาเนียงหวีดหวิวโหวานไพรศรี
นกเพรียกคู่ผู้ร้องก้องพงพี	มวลมมาลีที่อยชยายคลายกลีบบาน
ระลอกกริ้วริกไหว่น้ำในสระ	สำหรับระสยายสายน้ำผ่าน
ใบบัวเริ่มกระเพื่อมพลิวแผ่วซาร	บัวชูก้านกรายกลีบระระบัวบัว
ผีเสื้อสวยหลากสีคลี่ปีกแก้ว	จุมพิตแผ่วลุกนุพผาฟ้าสลัว
เอื้องโรนเอนดอกโกวโหวระริ้ว	ตั้งเฝ้ายั่วมูรินบินคอมดม
ในอ้อมแขนขุนเขาลาเนาป่า	ได้ร่มหล้าแผ่เงาเย็นเป็นสุขสม
โรยโรยริ้วพลิวพรายสายลมพรม	พริ้มตาห่มแพรดาวก่อนกล่าวลา
แสงสีทองทอทอดตลอดทิวไม้	สายหมอกไล่มานบางบางกลางหุบผา
เพลินลานาคนตรีที่กล่อมมนา	เสนาหาแห่งห้อมในอ้อมไพร

คอนเสิร์ต

ภภาพายาสีทองของคอนเสิร์ต	หนุ่มสาวเกิดหลงในไฟค้นหา
เท้าขยับมือขยับตามลีลา	ลิมคุณค่าโคคเด่นความเป็นไทย
คอนเสิร์ตเริ่มบรรเลงเพลงปี่สาจ	เสียงประหลาดกรี๊ดลั่นดังหัวน้ำหว
บ้างจุกกับเครื่องดังอย่างสะใจ	มอบดอกไม้ไมตรีเต็มสีทอง
หนุ่มส่งสายตาสบสาวขบไพล่	เปลวแห่งไฟปรารถนาพาลอยส่อง
บนเวทีปี่สาจวาดคทาเอง	คอนเสิร์ตครองใจเหล่าเยาวชน
เพลงไทยเดิมเริ่มสู่อันล้ำคุณค่า	สตรีงมาครองใจไทยทุกหน
เพลงฝรั่งร้าวรอนรือคร้อรณ	ต่างลืมนมัวเพลินเดินหลงทาง
เยาวชนหญิงชายเริ่มใจแตก	คอนเสิร์ตแทรกกระไรแก่ใครบ้าง
เหมือนยาพิษปลิดชีพให้วายวาง	แสงสว่างในหัวใจจึงไม่มี
ภภาพายาสีทองของคอนเสิร์ต	หนุ่มสาวเกิดหลงในไฟแสงสี
วัฒนธรรมสมัยใหม่ใครว่าดี	ประเพณีของไทยใกล้ถูกลืม

& พวงมาลัย แสงวงศ์ &

รายชื่อคณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการสอน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม
2. ดร.อุทัย ภิรมย์รัตน์
3. อาจารย์พิศศรี กมลเวช

คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์จันทิมา พรหมราชติกุล
3. ดร.อุทัย ภิรมย์รัตน์
4. อาจารย์พิศศรี กมลเวช

คณะผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่าน

1. รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์
2. รองศาสตราจารย์อัจฉรา สุขารมณ์
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานัน รุ่งเรืองธรรม
4. อาจารย์พิศศรี กมลเวช

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางนิลวรรณ สิทธิอาษา
เกิดวันที่	26 ตุลาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	336 หมู่ที่ 5 ตำบลเวียงชัย อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย 57210
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 6
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย 57210 โทร.(053)769214
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2524	ค.บ. (วิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาอังกฤษ) จากวิทยาลัยครูเชียงราย จังหวัดเชียงราย
พ.ศ. 2539	กศ.ม. (วิชาเอกการมัธยมศึกษา สาขาการสอน ภาษาไทย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีวีกัลป์ดูลา
กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

บทคัดย่อ

โดย

นิลวรรณ สิทธิอาษา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการมัธยมศึกษา

ตุลาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่าน และเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กับการสอนอ่านตามคู่มือครู

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2539 โรงเรียนเวียงชัยวิทยาคม อำเภอเวียงชัย จังหวัดเชียงราย ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ Randomize Control Group Pretest - Posttest Design กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยวิธีสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา กลุ่มควบคุมได้รับการสอนอ่านตามคู่มือครู ใช้เวลาในการทดลองกลุ่มละ 16 คาบ คาบละ 50 นาที โดยใช้เนื้อหาเดียวกัน

ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย และแบบสอบถามวัดเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติ t-test แบบ Independent Samples จาก Difference Scores และ t-test แบบ Dependent Samples

ผลการทดลองพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาและตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05
2. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญาและตามคู่มือครู มีความเข้าใจในการอ่าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา และตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่านภาษาไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. นักเรียนที่ได้รับการสอนอ่านตามแนวทฤษฎีอภิปัญญา และตามคู่มือครู มีเจตคติต่อการอ่าน หลังการทดลองแตกต่างกับก่อนการทดลอง โดยมีเจตคติต่อการอ่าน สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A COMPARISON OF MATHAYOMSUKSA V STUDENTS ' READING
COMPREHENSION AND ATTITUDE TOWARD READING THAI THROUGH THE
INSTRUCTIONAL METHOD BASED ON THE METACOGNITIVE APPROACH
AND THE TEACHER ' S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

NINLAWAN SITHIARSA

Present in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Secondary Education
at Srinakharinwirot University

October 1996

The purpose of this study was to compare Mathayomsuksa V students' Thai reading comprehension and attitude toward Thai - reading through the instructional methods based on the Metacognitive Approach and the Teacher's Manual.

The subjects were 60 Mathayomsuksa V students in the first semester of 1996 academic year at Wiangchaiwittayakhom School, Wiangchai District, Chiangrai. They were randomly selected into the experimental and control groups by using simple random sampling. The randomized control group pretest - posttest design was used in the experiment. The experimental group was instructed through the instructional method based on the Metacognitive Approach, whereas the control group was instructed through the Teacher's Manual. Each group was instructed with the same content for sixteen 50 minutes periods.

The Thai reading comprehension test and the attitude test toward reading Thai administered by the researcher were used in the study. The scores of the reading comprehension and attitude tests were statistically analyzed by the t-test Independent Samples and t-test Dependent Samples.

The results indicated that :

1. The Thai reading comprehension between the experimental and control groups was significantly different at the .05 level.
2. The Thai reading comprehension of the experimental and control groups, after the experiment, was significant different which the significant of them were higher than that before the experiment at the .01 level and .05 level respectively.

3. The attitude toward reading Thai between the experimental and control groups was significantly different at the .05 level.

4. The attitude toward reading Thai of the experimental and control groups, after the experiment, was significant different which the significant of control group was higher than that before the experiment at the .01 level.